

यलया बौद्ध न्द्यसः लिसः कासा छगु अध्ययन

पणि
महेन्द्रल शास्त्र

सहयोगी
शुक्रराज शास्त्र व
युवा पुस्तकालय, हःखा

यलया बौद्ध न्द्यसः लिंसः कासा छण् अध्ययन

च्छमि
महेन्द्ररत्न शाक्य

गवाहाली
शुक्रराज शाक्य व
युवा पुस्तकालय, हःखा

पिकाकः
बौद्ध न्द्यसः लिंसः कासा मूगुठी, यल ।

प्रकाशक
बौद्ध न्यूस: लिस: कासा मूरुठी
यल।

बुद्ध सम्बत्	-	२५४९
ने.मं.	-	१११७
वि.स.	-	२०५४
ई.सं.	-	१९९७

(सर्वाधिकार च्छमियाके सुरक्षित)

न्हापांगु पिथना

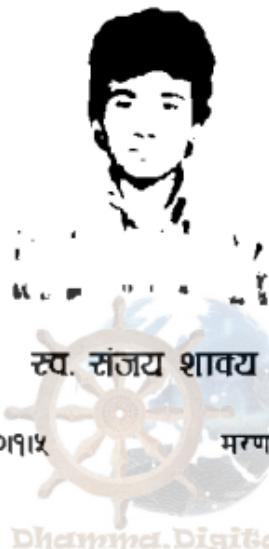
मूः ३०-

[सूच - थुगु सफू यल जिल्ला व्यापी अन्तर पुस्तकालया क्लब बुद्ध व बुद्ध धर्म सम्बन्धी न्यूस: लिस: कासाया रजत जयन्ती (वु.स. २५१७-२५१९) या उपलक्षस पिथंगु खः। धकी उल्लेखित तथ्याक थी थी पुस्तकालय पासें प्राप्त विवरण व विविध श्रोत पासें संकलित खः।]

मुद्रक व कम्प्यूटर सेटिङ
मंजुष्ठी प्रिटिङ प्रेस
इखाढे, यल।
फोन : ५३३५०८

अनिष्टचावत संखारा

मृत्यु मर्योसां छन्तु सकले वने मानी सिना हे ।

जन्म: २०३०११५

मरण: २०५३१०२६

यल, हःखा निवासी थौकन्हे मानभवन निवासी द्रव्यरत्न शाक्य व रत्नशोभा शाक्यया सुपुत्र संजय शाक्य नीस्वर्द दुबले हे दुर्घटना जुया मत्यवं मदुगुलिं दिवंगत संजय सुखावती भुवनस बास लायेमा धयागु कामना यासें भिंचाया लुमतिइ थुगु सफू प्रकाशनया निम्नि आर्थिक ग्वाहालि याना विज्यापिं :-

पाजु बाज्या
नृक्षेवीर शाक्य

पाजुपि
रत्नवीर शाक्य, ज्ञानबहादुर शाक्य
पद्मवीर शाक्य, नेमवीर शाक्य, शान्त शाक्य ।

नःवाहा, यत ।

क

Downloaded from <http://www.dhamma.digital>

“नेपाल सरकार राजसभी”

अखिल नेपाल भिक्षु महासंघ

(संख्या : नं. १०५८)

प्रमाण पत्रालय :
भिक्षु भवान भिक्षु
भिक्षु भवान, भिक्षु भवान
भिक्षु भवान, भिक्षु

दिनांक २९५८-२-२०

लिङ्गात्मका

बीड नगरह विहार काला भवान चुडामा अमुलोपेश घटेन्, बीड भवा. तस्वीरि, लालितपुर, इतिहास, गतिविधि तुम्हक विचार, बाईं परिवार भाना ताहूँ अने व्याक बाउक छान्नु थाने दाइनु छान् बोलाएँ यादाय छ। वासद् एके नामां भावधारामाद्, बीड नगरह विहार काला भवा तुह न्यू छ। यसु गीन्वारीहाल्लो युआ पुस्तकालब राखा यावै गीरिह लीन्न तरक कला नापाकुलीमि युक्तिशाल भी भी पुस्तकालब याः कला लीन्नकान गदिक नापाक बान्नु छ। युआ युह निले भी तर्क विज्ञुपति न बढ्द भावाहालि याना राखा अन्नु छ।

यहेन्मात्राल भावर्य य कलाद् तर्क विलें भावाहालि याना राखा अन्नु बक्क मनु भी य कलाकारा गीन्वारीया ऐतिहासिक तथाहु कल्प युआ कलाकारा भक्ति राजाल बुह तर्क तर्क अन्न याद विज्ञापुलि योन्द्रितरामात वस्त राम लालुकार विहार भाना। य कलाद् यज्ञारी भाना अन्न तुम्हराम भाल व चुडा पुस्तकालब परिवारकाल भ तात्पुराव विदा भाना। य कलाद् विहार कलाकार राक्त यज्ञालया उपस्थित तक्षशिल वित्तुल। य कला लीन्नकान तरक नक्कास बनेया यहै विज्ञु तुव अन्नका।

Dhamma.Digital

भिक्षु

भिक्षु युक्ति यात्राय लक्ष्मणपरि
वाज्ञान
अधिक नेपाल भिक्षु भवान

शुभ मंगल कामना

भगवान बुद्ध्या जन्म, बुद्धत्व प्राप्ति व महार्परनिवारण
त्रिसंयोग चूलाःगु बौद्ध जयन्तीया उपलक्ष्य दये दसं न्ह्याना वया
च्वंगु यलया अन्तर पुस्तकालय बुद्ध व बुद्धधर्म सम्बन्धी न्ह्यसः
लिसः कासा छागु महत्वपूर्णगु ज्याभक्तव खः । यल नागबाहालं बौद्ध
न्ह्यसः लिसः कासा शुरु याःगु खः ।

यूवा पुस्तकालय, हःखा पाखे बु.सं. २५१७ स रेनझ शील्ड
तया न्ह्याकूगु थुगु न्ह्यसः लिसः कासाया नीन्यादं च्वंगु उपलक्ष्य
शुरु निसें आः तकयागु कासाया विवरण सम्बन्धी अनुमन्थान याना
सफूया रूप व्यूगुलिं जित तसकं लयता वः । पाठकवर्गपिंसं उगु
सफू च्वना बुद्ध धर्म सम्बन्धी न्ह्यसः लिसः कासाया आपालं ज्ञान
हासिल याना काइ धयागु मनं तुना ।

छम्ह गृहस्थ जुया नं धर्मय् श्रद्धा दुम्ह बु.सं. २५४० दया
ने.बौ. प. शि. कोविदया अन्तिम वर्षं परीक्षा व्याघ्र महेन्द्ररत्न शाक्यं
यक्व परिश्रम याना थुगु बौद्ध न्ह्यसः लिसः कासाया विषयय्
महत्वपूर्णगु सफू च्वःगुलिं आपालं साधुवाद बिया च्वना । लिसें थ्व
ज्याय् यक्व ग्वाहालिं याःगु शुक्राज शाक्य, हःखा व युवा
पुस्तकालय परिवार यात नं शुभ-कामना बिया च्वना । थुगु
पुस्तकालयाय ग्वसालय जुइत्यंगु नीन्याकोगु बौद्ध न्ह्यसः लिसः
कासा रजत जयन्तीया सफलताया कामनायाना वये बुद्ध धर्म
सम्बन्धी न्ह्यसः लिसः कासाया सफू प्रकाशन यायेत आर्थिक
ग्वाहाली बिया विज्याम्ह बौद्ध न्ह्यसः लिसः कासा मू गुठीया नायो
नेमवीर शाक्ययात नं धन्यवाद बिया च्वना । अन्तय् महेन्द्ररत्न
शाक्यं थुजोगु हे बाबालाःगु सफू च्वयावं बने फयेमा धका शुभ-
मंगल कामना यानागु जुल ।

श्री सुमझल बिहार, यल ।

१३ जेष्ठ २०५४

मिळ्हु बुद्ध्योष गाहात्थविट

केन्द्रिय परीक्षा नियन्त्रक
नेपाल बौद्ध परियानि शिक्षा

यलया बौद्ध न्यूयर्सः लिंसः कार्ता लुंगंका

प्राणीमात्र दुःखं लितु लिका च्वपि जूगुलं भगवान् बुद्धं सुर्दं
तत्क दुष्करचर्चयां याना बोधिज्ञानया रूपय् चतुरार्थं सत्यं,
आर्याष्टाङ्गिकं मार्गं व प्रतीत्यसमुत्पादया प्राकृतिकं ज्ञानं लुमंका ४५
दैं तक जम्बुद्धिपय् ग्राम ग्राम, नगर नगर, निगम निगम चाहिला
मनुमात्रयात् दुःखं मुक्तं जुयेगु खं कना सुखया लंपु तथा विज्यागु
खः ।

नेपाल अधिराज्यया लुम्बिनी उपवने कपिलवस्तु महानगरया
जुजु शुद्धोदन व महारानी मायादेवीया सुपुत्रं जुया विज्याम्ह
भगवान् बुद्धया नातां संसारं थौं तक मुक्तिया लं लूगु दे धका
लुमंका च्वन ।

भगवान् बुद्धयागु ८४,००० धर्म स्कन्धया उपदेशया क्रमय
लखं लखं गृन्थत रचना जुल, त्रिपिटक व लिपा महायान व वज्रयान
विकास कथं विभिन्न विद्वानपिसं रचना यागु बुद्धया उपदेशया
आधारय् रचना जूगु गृन्थत वहुश्रुतं विद्वानपित्त हे अध्ययन यायेगु
साध्य मजू धाःसा सर्वं साधारणं मनूतयृतला खं हे मदु । अवेसां
प्यख्ये दुःखं लिका सुखया कल्पना याना च्वपि मनूतयृत अःपुक
थुइकेगु हिसावं न्यूयसः लिसः कासा थन यलय् २७ दैं न्यूयो निसें
प्रारम्भ जूगु खः । अध्यजा भगवान् बुद्ध उपदेश विय विज्याइबले
प्रश्न न्यना हे भिक्षुपिसं लिसः विये मफत धायेवं थमं थुइका वियेगु
प्रथा शुरु याना विज्यागु खः । थ्वहे यल देशे नं बुद्ध जयन्ती २००८
साल निसें प्रारम्भ जूथें २०२८ सालं निसें बौद्ध न्यूयसः लिसः कासा
प्रारम्भ जूगु खः । बुद्ध जयन्ती कोषं नं दर्य् दर्सं फक्को आर्थिक
ग्वाहालि याना वया च्वंगु खः । यलया थी थी पुस्तकालय, ब्लव व
विहारयापि युवक युवतीपिनिगु सक्रिय सहयोगं थ्व थौं तक अविरल
रूपं न्याना वया च्वंगुलिं यक्कोसें बुद्धयागु दर्शन, विचार व
जीवनया नापं धर्मया रूपय् विकसित जूगु दर्शन अःपुक हे थुइके
खन ।

न्यूयसः न्येना लिसः या प्रतीक्षाय् च्वनेगु छगु न्याइपुसे
च्वंगु मानसिक प्रक्रिया खःसा परस्परय् ज्ञानया निमित यायेगु

प्रतिस्पर्धा नं न्हयाङ्गुप्तसे च्वंगु अनुभव स्तः । उकीसनं प्रश्न दयकी
बले श्रोतावृन्द व प्रतिस्पर्धाय् ब्वाँति काङ्गिपिन्ल छ्वंगु न्हूगु उमंग व
जिजासा उत्पन्न याना विङ्गु न्ह्यसः लिमः कासाया विशेषता जुल ।

यलय् बौद्ध न्ह्यसः लिमः कासायाता सदां म्वाका तथेत
सदां तत्पर जुया च्वम्ह हेराकाजी सुइका व न्ह्यसः लिमः कासायात
रनिङ्ग शील्ड तया न्ह्याका व्यूम्ह युवा पुस्तकालय, हःखा नाप नापं
थ न्ह्यसः लिमः कासा मंचालन याना वःपिं बाहा: वही पुस्तकालय
व संघ संस्थायात नं सदां लुमंका तये बहःजु ।

यले जुया च्वंगु बौद्ध न्ह्यसः लिमः कासायात कया
सेतिहासिक अनुसन्धानया आधारय् फुक्क तथ्यान मुंका श्री
महेन्द्ररत्न शाक्यजुं च्वया विज्यागु सफू नं बुद्ध धर्मप्रति श्रदावान
जुया जीवनया मू उद्देश्य मालेत सोङ्गिपिं प्रत्येक व्यक्तिपिन्ल विशेष
याना युवावर्गपिन्ल खाहालि जूवनि धका जिं विश्वाम याना ।
वसपोलयागु थ ग्रन्थं बौद्ध न्ह्यसः लिमः कासायान निरन्तरता
बियावं च्वनी धका मती तया च्वना । थ विविगु ज्याय् तन, मन,
धन, बिया महेन्द्ररत्नजुयात खाहालि याना विज्याम्ह श्री शुक्रराज
शाक्य हःखा व युवा पुस्तकालयात सुभाय् देखाया च्वना ।
अनन्तकाल तक थ बौद्ध न्ह्यसः लिमः कासा न्हयाना वनेमा: धका
मनं तुना ।

प्रा. आशाराम शावय
अध्यक्ष
बुद्ध जयन्ती कोष समिति, यल ।

बीब्याकोणु बुद्ध व बुद्ध धर्म सत्त्वान्विद्या न्ह्यसः लिसः कासा ज्यसाः खलः युवा पुस्तकालयया मिंतुगा

न्ह्यसः लिसः कासाया माध्यमं युवा वर्गपिनि पुचलय् बुद्ध
धर्म प्रचार प्रसार यायेणु तातुनां बुद्ध जयन्तीया लसताय् यलय् बुद्ध
व बुद्ध धर्म सम्बन्ध्य न्ह्यसः लिसः कासाया प्रारम्भ हेरा काजी
“सुजिका” या सकियताय् बु. स. २५१५ स यल नागबहालय् जूगु
खः। अथें हेरे बु. स. २५१६ सं ने नागबहाल कुटिबहाल यलय् नगर
व्यापी अन्तर पुस्तकालय व्यापी न्ह्यसः लिसः कासा न्ह्याकेणु ज्या
जुल। थुगु न्ह्यसः लिसः कासायात निरन्तरता बिइया निमित थी थी
त्वा: या पुस्तकालय पाखें नं थुगु कासा न्ह्याका वने मागु
वाचायेका: बु. स. २५१७ सं बुद्ध जयन्तीया लसताय् युवा
पुस्तकालय हःखा पाखे रनिङ्ग शिलडया समेत व्यबस्था याना न्हापांगु
यल अन्तर पुस्तकालय बुद्ध व बुद्ध धर्म सम्बन्ध्य न्ह्यसः लिसः
कासाया आयोजना यागु खः। उबलेनिसें आः तकक लगातार
दयदर्दसं थुगु कासा न्ह्याना: वःगु जुल। थुकिं सिइदु न्ह्यसः लिसः
कासाया ‘लोकप्रियता गुलि तक दु धयागु। यलय् थौ थुगु कासा
युवाबर्गपिनि दथुइ स्थापित जुई धुकुगु दु।

थुगुसिया कासा रनिङ्ग शील्ड कथं नीन्याकोणु जूगु व थुगु
कासा युवा पुस्तकालय पाखें रजत जयन्तीया रूपे हने दुगु जिमि
नित शौभाग्यया खं जूगु जुल। थुगु रजत जयन्ती कासायात गुकथं
ग्यसुलाक्क क हेनगु धयागु खैय् युवा पुस्तकालय, क्लव व त्वाया
हनेबहःपिं थकालीपिलिसे छ्यागु बैठक चोनागु जुल। बैठकं न्ह्यसः
लिसः कासाया रजत रजत जयन्ती लसताय् कासाया नीन्यादेवा
इतिहास प्रकाशित यायेमागु आवश्यकता तायेकूगु व थुगु
चुनौतीयात न्ह्यसः लिसः कासा प्रति सद्भाव क्यनां इतिहास चोयगु
बवःछित। थुगु ज्याया निमित भाजु महेन्द्ररत्न शाक्य व युवा
पुस्तकालयया सचीव भाजु शुक्रराज शाक्यं विशेष अभिभारा क्या
विज्यागु जुल। थुगु ज्याया निमित न्हेयला च्यालाया ई लगे जूगु
जुल। गुलिखे कासाय ब्बति क्या वया च्वंगु पुस्तकालय नियमित
रूपं भचागु कारण जिमिगु ज्याय छुं जटिलता नं वल। सचिव
शुक्रराज शाक्यया प्रयासं थूगु ज्या ईलय् हे सम्पन्न जुल। थुगु
खोज पूर्ण ईतिहास प्रकाशनया निमित न्ह्यसः लिसः कासा

मूरुठियात ईनाप यानागु जुल । मूरुठिं जिमिगु ईनाप कथं प्रकाशनया ज्या ईलय् हे सम्पन्न याना नीन्यादैया ऐतिहासिक पृष्ठभूमि जन समक्ष न्हयव्वेयत्वंगु भी सकसिया निमित लसताया छैं खः ।

थूगु सफू तथार यायेतः अमूल्य ई विया लेखन ज्याय् गुहालयाना विज्याम् लेखक भाजु महेन्द्रगत शाक्य अले थी थी पुस्तकालय् सम्पर्क तथा सूचना, जानकारी संकलन यायेगु ज्याय् कु मचासे थःगु पारीवारिक ज्या ममेत तोता चान्ही मधाःसे लगे जूम्ह युवा पुस्तकालयया सचिव भाजु शुक्रगज शाक्ययात बिशेष सुभाय् विया चोना । अथे हे जिमिगु ईनाप कथं थुगु सफूया प्रकाशनया भार कुविउम्ह मूरुठियात नं हार्दिक धन्यबाद विसे गुणि पाखे लिपा लिपाथ्यक कासाया संस्थागत विकास प्रबर्धनया ज्याय् नेतृत्व कया न्हयज्याय् फयमा धयागु भिन्नुना देढाया चोना । नापं थुगु कासा ग्वःसा ग्वया: थुकियात निरन्तर रूपं न्हयज्याका थंकेगु ज्याय् गुहाल याना वया च्वपि पुस्तकालय, विद्वान, महानुभावपि अले कासाय् व्वःति कया अनेक कथं खने दयक् व खनेमदयक् ज्यायानां विज्यापि व दिइपि सकसितं थुगु कासा लिपा थ्यक न्हयज्याका वनेतः कुतः याना वने फयमा धका भिन्नुसे थूगु लेखनया निमित थः थः पिके दशु अभिलेख भेट उपलब्ध याना उगु प्रयास पूवकेत गुहालीयाना दीपि सकसितं युवा पुस्तकालये पाखे व जिगु व्यक्तिगत कथं नं सुभाय् देढाया च्वना ।

पंच राज शावय

अध्यक्ष

नीन्याकोगु बुद्ध व बुद्ध धर्म सम्बन्धि
न्हयमः लिमः कासाया ग्वसाः खलः
युवा पुस्तकालय हःसा त्वा:, यल ।

ज

सुमाय्

बौद्ध जन्म जयन्तीया उपलक्ष्यं न्हचाकायाच्चंगु विविध
ज्याभृवः मध्यय् यलय देयदसं न्हचानावनाच्चंगु बौद्ध न्हसः लिसः
कासा नं छगु खः । जनमानसय् बौद्ध व बौद्ध धर्म सम्बन्धि
जानवर्दधकगु शिक्षा विइगु तःगुमछि माध्यम मध्यय् थुगु कासा नं
छगु सशक्तगु माध्यम जूवंगु दु ।

छुनं विषयया श्रुतमय ज्ञान मदयकं उगु विषय चिन्तनमय
ज्ञान लाभ याये फइमखु । अले चिन्तनमय ज्ञान मअदयकं
भावनामय ज्ञान प्राप्त यायेगु धयागु तापाःगु विषय जुल । अये जुया
बौद्ध धर्मया विषय सिइके थुइकेत नं दकले न्हापां श्रुतमय ज्ञान
दयकेमाःगु जुल । थुगु ज्ञान आर्जन यायेत वा बृद्धि यायेत बौद्ध
न्हसः लिसः कासाय् ब्वति काइपिं व स्वकुमि भाजु मय्जुपित्त
यक्को ग्वहाली जूवंगु दु ।

यलया थी थी पुस्तकालय क्लब व थी थी बौद्ध संघ
संस्था पाखे ब्वतिकाइपिं सम्मिलित याना न्हचाका वयाच्चंगु बौद्ध
न्हसः लिसः कासा: थौ तकया दुने थी थी त्वलं पा: फया थुगु
कार्ययात निरन्तरता बियावया च्चंगु तसकं प्रसंशनिय ज्या जूवंगु दु
थ्व हे भ्वलय् थुगुसी थुगु कासाया रजत जयन्ती हनेदुगु नं भी
सकसिगु लागि गौरवया विषय खः । अले थ्व हे रजत जयन्तीया
उपलक्ष्य् “यलया बौद्ध न्हसः लिसःकासा छगु अध्ययन” नामक
छगु सफू पिदंगु लयताया विषय खः । कासा न्हचासानिसे आतकया
दुने जुयावने धुकुगु विविधि गतिविधि व थुकिया उपादेयताया
विषयवस्तु दुध्याका सपूयाया रूप बिइग कार्य याना बिज्याम्ह पासा
भाजु महेन्द्ररत्न शाक्य खः ।

खला वसपोल महेन्द्ररत्न शाक्य थुगु बौद्ध न्हसः लिसः
कासा न्हचाकेगु ज्याय् निरन्तर रूपं ग्वहालि यानावयाच्चंक खः ।
अथे जुसां थुगु क्षेत्रय् वसपोलयाके आपालं अनुभव दु । थ्वहे अनुभव
व अथक परिश्रमय फल स्वरूप कासा लिसे सम्बन्धित साम्रागी

कयां फक्क दुध्याका मफुया नप थुगु व थुकी याना बौद्ध
न्हथसः लिसः कासाया अतीतयात छक हानं लुमंकेव्यूगु दु । थुकीया
लागी वसपोल च्वमि भाजुयात आपालं सुभाय् दु । नापं थुगु मफु
निमार्ण यायेगु ज्याय् थासं थाय् वनां मामाःगु सामाग्रीत मुकेगु
ज्याय् अल्सी व दिक्क मचासे रवहाली यानाहिज्याह भाजु शुकराज
शाक्य नं धन्यवादया पात्र खः । अथेह थुगु मफु बौद्ध न्हथसः लिसः
कासा मू गुथि पाखें पिदंगु नं हर्षया खं खः । उकिं थुगु कार्यया
लागी हानं छक सकसित नं सुभाय् दु ।

अन्तय् बौद्ध न्हथसः लिसः कासाया रजत जयन्तिया
उपलक्ष्य सकलसित भिन्तुना नापं थुगु कासा निरन्तर रुपं न्हथाना
स्वर्ण जयन्ति ध्यंकहनावने दयेमा धका कामन याना । अस्तु ।

हेराकाजी बजापार्य

यशोधर महाबिहार, बूबाहा: धौगाः, यलः ।

ने. स. १११७ बद्धलागाः दशमी

ટ્વગ્નિયા થઃગુ રત્ન

बौद्ध न्ह्यसः लिसः कासा यत्तया छगु धार्मिक सांस्कृतिक जीवनया अभिन्न अंग जुइ धुकूरु दु । थुकि थनया युवा वर्गय बौद्ध जागरण हयेत तिबः बिल । दयें दसं बुद्ध जयन्तीया लस्ताय् थनया अन्तर पुस्तकालय, क्लव, विहार, संघ संस्था व्यापी कथं जुया वया च्वंगु ष्व न्ह्यसः लिसः कासा छखें बुद्ध जयन्तीयां ल्यू मेगु ऐतिहासिक एवं धार्मिक पर्व खःसा मेखें ष्व धर्म प्रचारया माध्यम जक मखु न्हन्तुरु जान गुण सथेके सीकेण छगु बौद्धिक ष्वः नं खः । अले कासा यगु जुइब्यु छगु मनोरंजनया साधन नं खः । मेमेगु कासां मनयात गुलि साले फुगु खः ष्व न्ह्यसः लिसः कासां नं छु मचा, छु ल्यायेन्ह, छु ज्याठ ज्याठी, छु बौद्ध, छु अबौद्ध फुक्कसित उलिहे उत्साह तरंग, उमंग व हषोल्लास बिया वया च्वंगु जुल । यक्व हे न्ह्याइपुगु, यडपुगु, न्यने बहःगु स्वये बहःगु व्यति काये बहःगु पा: कया न्ह्याके बहःगु जूगुलिं हे बौद्ध न्ह्यसः लिसः कासा थौ नीन्यादैं तकं दिपा मदेक न्ह्याना वया च्वंगु जुल ।

अथे जूसानं थुकियागु तथ्यांक तयेण धाःसा गनं जूगु खने मदु । नखः चखः हने थें वल नल त्वन सिधल हानं मेगु दयें वल वन धायेथें न्ह्यसः लिसः कासा पा: काल, न्ह्याकल हानं मेगु पुस्तकालययात पा: बिल बवचाल । गुबले गन छु छु जुल धयागु मिइके मालकि छु तथ्यांक अभिलेख दुगु मखु । अथे जूगुलिं थुकियागु छगु ऐतिहासिक अभिलेख दइगु कथं छु नं छु अध्ययन अनुसन्धान याना प्रकाशन यायेमाल धयागु मती वना २५३८ दैं बुद्ध जयन्तीया लस्ताय् प्यंगु खुगु पुस्तकालय चाहिला छगु चिकिचा धंगु अध्ययन याना रुद्रवर्ण महाविहारं पिथंगु बुद्ध जयन्ती स्मारिका स छपु च्वसु च्वयागु खः । गुलिखे पुस्तकालय बिभिन्न कारणं बन्द जुया च्वंगु व पुस्तकालय न्ह्यसः लिसः कासाया अभिलेख तथ्यांक नं मदुगु जुल । उकिं ष्व ज्या यायेत यक्व समय परिश्रम मानिगु जया सुनानं जित तथ्यांक संकलनय् ग्वाहालि याना बिल धाःसा थुगु बौद्ध न्ह्यसः लिसः कासाया छगु विस्तृत अध्ययन याना सफूया रूप विडिगु मती तया च्वनागु खः ।

जिं ष्व खें तथाय् मछि न्ह्यथना तर संयोगबश छन्हु हःखाया ज्ञानुराजा शाक्य नापं खें जूबले वसपोलं साब हे लय् ताया

थ ज्या भीसं याये हे मा, आः वइगु रजत जयन्ती कासा हःखा हे पा: कायेगु धका मन स्वा हवयेका विज्यात । अर्नलि नीप्पकोगु न्हृयसः लिमः कासा बवचायेवं हे युवा पुस्तकालय छागु वैठक च्वन । जितः नं आमन्त्रण यात । जिं थ्व हे खैं उगु सभाय न्हृयथना । फुक्कमिनं सहर्ष स्वीकार याना थ ज्याय् युवा पुस्तकालयं सामग्री संकलन याना बिइगु बवःछित । अले युवा पुस्तकालयया छायाङ्गे भाजु शुकराज शाक्य थ ज्याय् थः हे न्हृयचिल । छागू विस्तृत प्रश्नावली तयार याना तथ्यांक संकलन या ज्या जुल ।

दै न दै तक शुकराज शाक्यं तथ्यांक मुकेत गुलि दुःख सिल. व जिं व शुकराजं जक हे बालाक स्यु । उकिं शुकराज शाक्य थुलि प्रशंसाया पात्र खः कि वयम् प्रशंसाया वास्तविक मू बिइफैगु जिके शब्द हे मदु । शुरुइ थ्व सफू युवा पुस्तकालय थःम्हं हे प्रकाशन यायेगु लक्ष दुगु खः तर न्हृयसः लिमः कासा मूगुठीं यात कि थुकिया महत्व व मू भन निदुगं जुइगु जुया प्रकाशनया अभिभार मूगुठीयात व्यूगु जुल । मूगुठीया नायो भाजु नेमवीर शाक्य थः स्वर्गीय भिंचाया निवाण कामना यासे थःम्हं हे आर्थिक अनुदान विया मूगुठी पाखे थुगु सफू प्रकाशन याना विज्यागुलि वसपोलयात व मूगुठीयात नं यक्व यक्व शुभाय् विया च्वना ।

थुगु सफुतिइ शुभमंगल कामना च्वया विज्याम्ह पूज्य भिक्षु बुद्धोष महस्थविर प्रति कृतज्ञ जुया च्वना । सफया महत्व विपयय् च्वया विज्यापिं पूज्य भिक्षु कुमारकाशयप महास्थविर, प्रा. आशागाम शाक्य, हेराकाजी बज्जाचायं व पंचराज शाक्य प्रति नं कृतज्ञ जुया च्वना । प्रेसया ज्याय् खाहालि याना व्यूम्ह मूगुठीया दुजः यज्ञमान शाक्य, दूसाढ्हे, बुद्धरत्न शाक्य, कुटिबाहा, सामग्री उपलब्ध याना व्यूगु थी थी पुस्तकालय व विविध खाहालि व्यापिं दुण्डबहादुर बज्जाचायं, लक्ष्मीशोभा शाक्य, गुजिबाहा व मंजुश्री प्रेसयात नं शुभ मंगल कामना देच्छायागु जुल । अन्तय् सफू च्वयेगु अवसर चूलाका व्यूगुलि युवा पुस्तकालय परिवारयात यक्व यक्व शुभाय् ।

लहेण्ट्रटण शावय
सिन्चाहिटी, यल ।
२०५६/२०१७

पिका: पात्ते

बौद्ध न्हयसः लिसः कासाया माध्यमं यूवावर्गयात बुद्ध धर्मया स्वलय् न्हापांगु पला छिकेगु लागि तःधंगु योगदान दुगु खं शुकिया नीन्यादेया इतिहासं प्रमाणित जूगु दु । य्व कासां दयं छको जूसां समाजय् धर्म चेतना हयगु जान गुणया खं सिइके बिडागु, चारित्रिक सुधार यायेगु नापं बुद्धज्ञान प्रचार प्रसार यायेगु ज्याय् तःधंगु भूमिका मिता च्वंगु दु ।

बौद्ध पुस्तकालय, नागबाहाया कुतलय् बु.सं. २५१६ (वि.सं. २०२९) स शुरु यागु थुगु कासायात युवा पुस्तकालय, हँखा बु.सं. २५१७ (वि.सं. २०३०) स रनिङ्ग शिल्ड तथा कासायात निरन्तरता व्यगु जुल । नापं पद्मावती पुस्तकालय नःबहाया पाखें सिजःयागु पत्रय् पाव्य लःल्हायगु व्यवस्था याना अभ नं व्यवस्थित यायेया लागि बौद्ध पुस्तकालयं यागु बु.सं. २५४० स कासा संचालनया रजत जयन्तीया लसताय् अध्ययन मण्डल, नागबाहाया विशेष कुतलं न्हयसः लिसः कासा मूगुठी गठन जूगु जुल ।

न्हयसः लिसः कासायात सुव्यस्थित व स्तरीय कथं संचालन यायेत ग्वहालि बिडिगु उद्देश्य स्थापना जूगु मूगुठी पाखें हेराकाजी सूइकाजुयात हनापौ वियागु अक्षय कोषया व्यवस्था, पाठ्यक्रम विषय लघु गोष्ठी यानागु लिसें थौं न्हयसः लिसः कासाया नीन्यादेया ऐतिहासिक अभिलेख दुगु थुगु सफू पिथने खंगु लयताया खं खः । थुगु ज्याय् अथक परिश्रम याना रेकड संकलन याना व्यूगुलि युवा पुस्तकालय, हँखा व उगु पुस्तकालयया छ्याव्जे भाजु शुकराज शाक्ययात विशेष धन्यवाद विया च्वना । अथेहे व्यस्तताया बाबजूद नं सामाग्री व्यवस्थित रूप संकलन सम्मादन याना सफू च्वया बिज्याम्ह भाजु महेन्द्ररत्न शाक्ययात मुरी मुरी धन्यवाद विया च्वना । अथेहे मूगुठीया लोगो डिजाइन याना व्यूम्ह भाजु रोशन शाक्य (इखाढ्हे) व मंजुश्री प्रेसयात नं शुभाय् वियागु जुल ।

ग्रेटारी शावय

नायो

बौद्ध न्हयसः लिसः कासा मूगुठी, यल ।

धलः पौः

पृष्ठ

भितुना

शुभ मंगल कामना

यलया बौद्ध न्ह्यसः लिसः कासा लुमंका

युवा पुस्तकालयया भितुना

सुभाष्

च्वमिया थःगु खः

पिका: पास्ते

१.	यल जिल्ला व्यापी अन्तर पुस्तकालय / क्लब	१
	बुद्ध व बुद्धधर्म सम्बन्धी न्ह्यसः लिसः कासा	१
२.	ऐतिहासिक पृष्ठभूमि	६
३.	न्हापांगु न्ह्यसः लिसः कासा	६
४.	निकोंगु न्ह्यसः लिसः कासा	६
५.	स्वकोंगु न्ह्यसः लिसः कासा	८
६.	प्यकोंगु न्ह्यसः लिसः कासा	९
७.	न्याकोंगु न्ह्यसः लिसः कासा	९
८.	खुकोंगु न्ह्यसः लिसः कासा	११
९.	न्हेकोंगु न्ह्यसः लिसः कासा	१२
१०.	च्याकोंगु न्ह्यसः लिसः कासा	१३
११.	गुकोंगु न्ह्यसः लिसः कासा	१४
१२.	फिकोंगु न्ह्यसः लिसः कासा	१५
१३.	फिंच्छकोंगु न्ह्यसः लिसः कासा	१६
१४.	फिनिकोंगु न्ह्यसः लिसः कासा	१९
१५.	फिस्वकोंगु न्ह्यसः लिसः कासा	२०
१६.	फिंप्यकोंगु न्ह्यसः लिसः कासा	२३
१७.	फिन्याकोंगु न्ह्यसः लिसः कासा	२३
१८.	फिंखुकोंगु न्ह्यसः लिसः कासा	२६
१९.	फिंन्हेकोंगु न्ह्यसः लिसः कासा	२९
२०.	फिंच्याकोंगु न्ह्यसः लिसः कासा	३२
२१.	फिंगुकोंगु न्ह्यसः लिसः कासा	३४
२२.	नीकोंगु न्ह्यसः लिसः कासा	३५
२३.	नीछकोंगु न्ह्यसः लिसः कासा	३८

२४.	नीनिकोगु न्ह्यसः लिसः कासा	४०
२५.	नीस्वकोगु न्ह्यसः लिसः कासा	४४
२६.	नीप्यकोगु न्ह्यसः लिसः कासा	४६
२७.	नीन्याकोगु न्ह्यसः लिसः कासा	५३
२८.	न्ह्यसः लिसः कासा मू गुठी क) न्हापांगु मू रवसा: खल ख) निगूगु मू समिति ग) स्वंगूगु मू गुठी घ) मू गुठीया उद्देश्य ड) मू गुठीया गतिविधि च) पाठ्यसफ् सम्बन्धी लघु गोष्ठीया छु ख	५४ ५४ ५५ ५६ ५६ ५७
२९.	बौद्ध न्ह्यसः लिसः कासाया आर्थिक पक्ष क) बुद्ध जयन्ती ट्रष्ट कमिटी ख) लालितपुर उपमहानगरपालिका ग) पुस्तकालयया कोष घ) मू गुठीया अक्षय कोष	५९ ६० ६० ६० ६१
३०.	न्ह्यसः लिसः कासाया नियम क) न्हापांगु न्ह्यसः लिसः कासाया नियम (बु. सं. २५१६ व २५१७) ख) न्ह्यसः लिसः कासाया नियमय् ह्यूपा: ग) नीन्याकोगु कासाया नियम	६२ ६२ ४९ ६५
३१.	न्ह्यसः लिसः कासा नीन्यादया अनुभव, प्रतिक्रिया व सुभाव क) पाठ्यसफ् विषयय् वःगु सुभाव ख) न्ह्यसः पौ विषयय् वःगु सुभाव ग) आर्थिक पक्ष विषयय् वःगु सुभाव घ) मेमेगु विषयय् वःगु सुभाव	६६ ६६ ६९ ६९ ७०
३२.	न्ह्यसः लिसः कासा समाजयात व्यगु देन	७२
३३.	न्ह्यसः लिसः कासाय् भिक्षुपि, अनागारिकापिंगु रवाहालि	७४

३४.	न्हयसः लिसः कासा नीन्यादेया लुमके बहःगु खैं	७५
	क) सिरपा: चं (रग्नङ् शील्ड)	७५
	ख) यल जिल्ला व्यापी/नगरव्यापी,	
	अन्तर पुस्तकालय / क्लब	७५
	ग) पाठ्यसफ्	७७
	घ) सिरपा:	७७
	ड) गमरत्न सिरपा:	७८
	च) प्रणीत पुचः सिरपा:	७८
	छ) हनापौ	८०
	ज) सफ् प्रकाशन	८३
	झ) ताम्रपत्र अभिलेख	८३
	झ) मेगु कार्यक्रम	८३
	ट) वाफः वःगु	८५
३५.	न्हयसः लिसः कासा पाःफये धुङ्कूगु पुस्तकालया परिचय व कासाय् ब्वतिकापिं कासामिपिं	८५
	क) युवा पुस्तकालय, हःखा	८५
	ख) भीम वाचनालय, भिद्योक्त	८९
	ग) अध्ययन मण्डल, नागबाहा	९१
	घ) आधुनिक पुस्तकालय, वनबाहा	९०
	ड) हिरण्य पुस्तकालय, इलानी <small>digical</small>	९०
	च) महाबौद्ध पुस्तकालय, ओकुबाहा	९१
	छ) जन जागृति पुस्तकालय, सलिंद्धे	९३
	ज) आलोक पुस्तकालय, इस्खाद्धे	९३
	झ) आहवान पुस्तकालय, न्याःचुक	९४
	झ) जन विकास पुस्तकालय, श्रीबाहा	९५
	ट) यशोधरा बौद्ध परियति पुस्तकालय, थैना	९६
	ठ) बौद्ध पुस्तकालय, कुटिबाहा	९७
	ड) पूच्च पुस्तकालय, पूच्च	९८
	ढ) अध्ययन मण्डल, वृबाहा	९९
	ण) जनहित पुस्तकालय, हःखःबाहा	१००
	त) पद्मावती पुस्तकालय, नःबाहा	१००
	थ) युवक बौद्ध मण्डल, इटी	१०१
	द) चन्द्रमूर्य पुस्तकालय, कुटिसौगः	१०२

त

४) नविन पुस्तकालय, गुजिबाहा	१०३
न) बौद्ध विहार यूवा समूह, अक्षयेश्वर महाविहार	१०४
३६. मेगु धीर्थी पुस्तकालय पाखें व्वति काःपि कासामिपि	१०५
क) छकोलं मयाक व्वतिकाःगु पुस्तकालयया कासामिपि	१०५
ख) कासाय् छको जक व्वति काःगु पुस्तकालयया कासामिपि	१०६
३७. उपसंहार	१०९
३८. अनुसूचि	१११
१. बौद्ध न्हयसः लिमः कामा पाःफःगु पुस्तकालय	१११
२. न्हाप, ल्यू, लियां ल्यू जूगु पुस्तकालय	११२
३. कासा निको पाःफःगु पुस्तकालय	११५
४. कासाय् व्वतिकाःगु पुस्तकालय	११३
५. मूपाहो जुया विज्यापि	११५
६. क्वीज माण्टर जूपि	११६
७. निर्णायक मण्डलय् च्वना विज्यापि	११६
८. न्हयसःपौ दयेकपि	११७
९. न्याको तक व्वतिकाःपि कासामिपि	११७
१० कासा उद्घाटन याःपि	११७
११. कासा र्वसाःखलःया नायोपि	११९
१२. कासाय् दुध्याकूगु सफू	१२०
१३. स्कोर तालिका	१२२

थ

१) यल जिल्ला व्यापी अन्तर पुस्तकालय, वलव बुद्ध प बुद्ध धर्म सम्बन्धी न्हयसः लिसः कासा

बुद्ध धर्म, बौद्ध संस्कृति व कलाय् न्हापानिमे चवन्हयाना
चंगु यल जिल्लाया बौद्ध इतिहासय् बुद्ध जयन्तीया लसताय् जुइगु
यल जिल्ला व्यापी बुद्ध व बुद्ध धर्म सम्बन्धी न्हयसः लिसः कासा
छागु न्हगु अध्याय तना व्यूगु दु । अव न्हयसः लिसः कासा वंगु
नीन्यादै न्हयो निसे थौं तक मदिक न्हयाना वःगु जक मखु बरु अव
छागु अमूल्यगु धार्मिक सांस्कृतिक ज्याभक्त्वः कथं थनया बौद्ध जन
जीवनय् न्यना वने धुक्गू दु । अव कासा केवल कासाया कथं जक
मजूसे छु भेचा, छु ल्यायम्, छु बुढा बुढी फुक्कसिगु निम्नि बुद्ध,
बुद्धधर्म, बौद्ध संस्कृति, बौद्ध इतिहास, बौद्ध कला, बौद्ध साहित्य व
राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध गतिविधिया विषयय् यक्व खं न्यने कनेगु
व सयेके सीकेगु छागु बाँलागु माध्यम जू वंगु दु । युवक युवतीपिंगु
निम्निला बुद्ध धर्म अध्ययन यायेगु छागु तःधंगु मौका हे जुया व्यूगु
दु । धात्ये धायेगु खःसा न्हयसः लिसः कासा युवावर्गय् बौद्ध जागरण
हया बिल । थुकिया हे कारण धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी, बौद्ध
पुस्तकालय, आलोक पुस्तकालय, विश्व शान्ति पुस्तकालय थे जागु
बौद्ध संस्थाया जन्म जुल । वि. सं. २०२९३० सालं निसे नीन्यादै
तक अव कासा न्ह्याकेत पाः फःगु थी थी पुस्तकालय व बौद्ध संघ,
संस्थाया दुजपिंस जक मखु थुकी भिक्षुपि बौद्ध विद्वानपि, स्थानीय
व्यक्तिपि लिंसे श्रद्धालु महानुभावपि व संघ सस्था पाखें न आपालं
ग्वाहाली जूवंगु जुल । यलय् बुद्ध धर्म प्रचार प्रसारया छागु शसक्त
माध्यम कथं विकसित जुया वया चंगु थुगु न्हयसः लिसः कासाया
नीन्यादैया इतिहासयात दुवाला थुकिया ऐतिहासिक तथ्य प्रकाशन
यायेगु मनसुवा ज्वना थुगु चिकिचा धंगु अध्ययन प्रारम्भ जूगु खः ।

२) ऐतिहासिक पृष्ठभूमि

विश्व दके न्हापां बुद्ध धर्म सम्बन्धी न्हयसः लिसः कासा
गुवले गन जुल घयागु खं अनुसन्धानया विषय हे खः । थौकन्हे

भीथाय् नेपालय् अन्तर माध्यमिक विद्यालय स्तरं, अन्तर पुस्तकालय, बलव व्यापी कथ, अन्तर बौद्ध विहार व्यापी कथ, जिल्ला व्यापी कथ, अचल व्यापी कथ बौद्ध न्हयसः लिसः कासा जुइ धुकूगु दु । विशेष याना बौद्ध न्हयसः लिसः कासा बुद्ध जयन्तीया लसताय् जुईगु सः । ध्वहे भवलय् यल जिल्ला व्यापी अन्तर पुस्तकालय बुद्ध व बुद्धधर्म सम्बन्धी न्हयसः लिसः कासाया थःगु हे सुमधुर इतिहास दु ।

वि. सं. २०२७२८ पाखेया सुः छन्तु श्रीलंकाया नारद भन्नेन यलया नागबाहालय् बिज्याना धर्म देशना याना बिज्यावले वसपोलं उपस्थित जन समूहयाके निगू प्यांगु न्हचस तया बिज्यात । उकि मध्यय् (१) पञ्चवर्गीय भिक्षुपिणिगु नां छु छु सः? (२) पशुया निति ज्यान व्युम्हसिया देश छु सः? धका न्यना बिज्यागु जुल । थुकिया लिसः सुनानं विइ मफु । कौडण्य, वप्प, भट्टिय, महानाम व अश्वजित धयापि न्याम्ह पञ्चवर्गीय भिक्षुपिणिगु नां धाये मफुसां पशुया निमित ज्यान व्युम्ह महासत्त्व राजकुमारया देश नेपाया नां तक न धाये पकया वंगुलि अवलेया उपासक उपासिकापिनि बुद्ध धर्म सम्बन्धी बहुश्रुत दयेकेमागु क्वातुगु उत्सुकता ब्लंगु जुल । अथेहे छको थन नागबाहाया आर्दश सरल माध्यमिक विद्यालयय् न्हयसः लिसः कासा जुल । थुकी बुद्ध धर्मयागु न छगु न्हचसः न्यगु जुया च्चन । स्थानीय हेराकाजी सुइकाया धापू कथं व न्हचसः सः “सिंहहनुया कायपि गोम्ह दु?” कासाय् ब्वतिकापि सुनानं थुकिया लिसः विइ मफुगुलि अवले अनया छ्वच्च: बौद्धतयेसं बुद्ध धर्म सम्बन्धी सामान्यज्ञान प्रतियोगिता याये मागु वाचायेकूगु जुल । सिंहहनु शुद्धोदन महाराजया बौ सः । थथे शुद्धोदन महाराजया प्याम्ह दाजु किजापि दु धका तकं मसिया वंगुलि बुद्ध धर्म सम्बन्धी प्रचार प्रसारया निमित बौद्ध न्हयसः लिसः कासा यायेगु क्वचिन । थुकिया निमित नागबाहा, कुटिबाहाया भाजु हेराकाजी सुइकाया अध्यक्षताय् बौद्ध न्हयसः लिसः कासा समिति छगु नीस्वना बु. सं. २५१५ (वि. सं. २०२८) जेठ १ गते शनिवार कुन्हु नागबाहालय् .. न्हापांगु बौद्ध न्हयसः लिसः कासा यागु जुल ।

थुगु कामाय् शाक्यासिंह विहार यल, सुमंगल विहार यल, गणमहाविहार यें, व धर्मकीर्ति विहार यें ब्बनि कया कथंहनं न्हाप, ल्यू लियां ल्यू त्र उकिया ल्यू जूगु जुल । भिक्षु ज्ञानपूर्णिक निर्णायक जुया बिज्यागु थ्य कासाय् भाजु दोलेन्द्र शाक्य कासानायो (ब्बीज माष्टर) जुया बिज्यात । थुगु कामा न्हचाकेत न्हयसः लिसः कासा समितिया छ्याज्जे भाजु बुद्धरत्न शाक्य (लगला) दुजःपिं मंगल रत्न शाक्य, तुल्सीराज शाक्य, बुद्धरत्न शाक्य (क) नन्दवीर शाक्य, राज भाई शाक्य, चिवरत्न शाक्य, भीमरत्न शाक्य व हेरारत्न शाक्यपिंगु र्वाहालि दुगु लिसें त्वाया सकलसिंगु र्वाहालि दुगु जुल । थुगु कायाय् धर्मकीर्ति विहारपाखें ८० दैं दुम्ह उपासिका रत्न देवी मानन्धर पुचः नकिं जुया व्वाति कागु जुल । उगु हे पुचलय् रत्न देवीया थःहे छ्यू वरदेश मानन्धर लिसें रोहित श्रेष्ठ व नानी मैत्रा मानन्धर व्वतिकागु जुल । धर्मकीर्ति विहारया पुचः दके ल्यू लागुलि अनया युवापिसं बुद्ध धर्मया अध्ययन बालाक यायेमागु महशुस याना न्ह्यसः लिसः कासाया न्हेन्हु (७) लिपा अर्थात् २०२८ जेष्ठ ७ गते शुक्रवार कन्हु अनागारिका धम्मवतीया अध्यक्षताय् “धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी” नांगु छ्यू बौद्ध संस्था नीस्वंगु जुल । थुगु संस्थां बुद्ध धर्म ज्याभवः या अतिरिक्त आपालं बौद्ध सफू प्रकाशन याये धुक्गु दु ।

Dhamma.Digital

थ देया आषाढ पुन्हीया हे लसताय् अध्ययन मण्डल नागबाहा: पाखें न्हयसः लिसः कासा यागु खः । थहे अन्तर विहार व्यापी बुद्ध धर्म सम्बन्धी न्हयसः लिसः कासाया प्रेरणा थनया नागबाहा: कुटिबहालय् बु. सं. २५१५ आषाढ पुन्ही कुन्हु बौद्ध पुस्तकालय नीस्वंगु जुल । अनं लिया २५१६ बुद्ध जयन्तीया लसताय् वि.सं. २०२९ साल जेष्ठ महिनाय् हेराकाजी सुइका थकालि (अध्यक्ष), बुद्धरत्न छ्याज्जे दुगु न्ह्यसः लिसः कासा समितिं हे यलाया थी थी सफू कुथिया दथुइ नागबाहालय् बौद्ध न्हयसः लिसः कासा यात । थुकी (१) ललित अध्ययन गोष्ठी, टग: (२) हिरण्य पुस्तकालय, इलाननी (३) अध्ययन मण्डल, बुबाहा (४) युवा पुस्तकालय, हखा (५) स्मृति पुस्तकालय, साक्षे (६) बागमती पुस्तकालय, गाबाहा (७) अध्ययन मण्डल, नागबाहा (८) स्नेह

पुस्तकालय, बालिफल व्वातिकाःगु जुल । विंजकासा नापं स्वन्हयक
न्हयाकूगु थुगु कासाय् स्नेह पुस्तकालय “न्हाप” व हिरण्य
पुस्तकालय “त्य्” लाःगु जुल ।

बौद्ध पुस्तकालयं प्राप्त विवरणकथं थ्व न्हापांगु कासा बौद्ध
पुस्तकालयया ग्वसालय् जूगु खः । ब. स. (२५१६) स जूगु थुगु
कासायात हे न्हापांगु कासा कथं हना वंगु दैय् ब.स. २५४० स
बौद्ध पुस्तकालयं न्हयसः लिसः कासा सञ्चालनया रजत जयन्ती
हंगु खः । तर हेराकाजी सुइका नायो जुया नीस्वांगु ग्वसाखलःकं
आनन्द भूमि बौद्ध मासिक पौ या वर्ष ३ अंक १२ बैशाख पूर्णमा
विशेषाइक्य पिदंगु समाचारकथं न्हापांगु अन्तर पुस्तकालय व्यापी
बुद्ध व बुद्ध धर्मया न्हयसः लिसः कासा इमिगु ग्वसाखलःया
ग्वमालय् जूगु खः । उकिं थ्व न्हयसः लिसः कासा ग्वसाखलः व बौद्ध
पुस्तकालयया आयोजनाय् जूगु थैगु स्पष्ट ज् । बौद्ध न्हयसः लिसः
कासाया थ्वहे न्हापांगु ईतिहास खः ।

थ्व कासायात अप्पोसिनं येकुगुलिं थुकियात निरन्तरता
विइगु उद्देश्यं २५१७ दं बुद्ध जयन्तीया लसताय् युवा पुस्तकालय
हःखा पाखे ह्यूपाः सिरपाः तया अन्तर पुस्तकालय व्यापी बौद्ध
न्हयसः लिसः कासा न्ह्याकूगु जुल । कासाय् व्वातिकापिं पुचःलं
स्वकोतक दिपाः मदेक त्यातकि तिनि उगु शील्ड लित बी म्वाक
त्याकेगु याना व्यूगु जुल । रनिङ्गशील्ड दैय् दैय् न्हाप लाःगु
पुस्तकालयं यंका तइ । छगु शील्ड पचे जुलकि भेगु रनिङ्ग शील्ड
तया विइगु लिसे पाः फइगु पुस्तकालय मदुसा थःम्हं हे पाः कया
कासा दैय् दमं मटिक न्हयाकेगु व्यवस्था याना युवा पुस्तकालय
हःखाया श्रद्धालु महानुभावपिंस थुगु यल जिल्लाव्यापी अन्तर
पुस्तकालय बुद्ध व बुद्ध धर्म सम्बन्धी न्हयसः लिसः कासाया
ऐतिहासिक जग नीस्वना विल । रनिङ्ग शील्ड त्याखं थनं निसें थुगु
न्हयसः लिसः कासाया प्रारम्भकथं त्याः खायेगु यान । थौ नीन्यादं
तक दिपा मदेक न्हयाना वःगु थुगु कासाया न्हापांम्ह नायो भाजु
हेराकाजी सुइका थ्व कासाया न्हयलुवा खः । वसपोलं शूलनिसें
नीन्यादं तकं थ्व कासा बालांक न्हयाकेत तःधंगु ग्वाहालि याना वया
च्वंगु जुल ।

बु.स. २५१६ स यल नागबाहालय् जूगु अन्तर पुस्तकालय व्यापी
बुद्ध व बुद्धधर्म सम्बन्धि न्हयसः लिसः कासा

बु.स. २५१७ स युवा पुस्तकालयया ग्वसालय् हःखाय् जूगु न्हपांगु
अन्तर पुस्तकालय व्यापी बुद्ध व बुद्ध धर्मया न्हयसः लिसः
कासाय् तत्कालीन निर्माण तथा यातायात मंडी प्रयाजराज सिंह
सुवाल पाखे न्हपांगु न्हयसः-पौ लिकया च्वंगु ।

३) न्हापांगु न्हयसः लित्सः कासा

२५१७ बुद्ध जयन्तीया लमताय् युवा पुस्तकालय पाखे न्ह्याकूगु न्हापांगु न्हयसः लिसः कासाय् यलया भिंद्रगू (११) पुस्तकालय व्याति कागु जुल । वि. म. २०३० जेष्ठ १२ गते निमे १५ गते तक हःखाय् जूगु थुगु कासाया समुद्घाटन तत्कालीन निमांग तथा यातायात मत्री श्री प्रयागरज मिंह सुवाल पाखे याना दीगु खः । भाजु तीर्थमान शाक्य कासा नायो (क्वीज मास्नर) जुया न्ह्याकूगु थ्य कायाय् बौद्ध पुस्तकालय कुटिवाहा "न्हाप", अध्ययन मण्डल बुबाहा "ल्यू" व वागमती पुस्तकालय, पूर्णचण्डी "लियां ल्यू" जुल । कासाय् व्याति कागु मेगु पुस्तकालयत छासिकथं १. ललित अध्ययन गोर्ठी, टांग २. स्मृति पुस्तकालय, खाँदे ३. चन्द्र सूर्य पुस्तकालय, कुटिमौगः ४. स्नेह पुस्तकालय, बालिफ ५. आक्कान पुस्तकालय, न्याचुक ६. जनमैत्री वाचनालय, भिंद्रेवाहा ७. हिरण्य पुस्तकालय, इलाननी ८. ज्ञान पुस्तकालय, इलाह्ये खः । कासाय् मूपाहां जुया दीक्ष तत्कालीन ल.पु. नगरपञ्चायतया प्रधानपञ्च भाजु शम्भूलाल श्रेष्ठ जु न्हाप, ल्यू व लियां ल्यू जूगु पुस्तकालययात मिरपोः व दर्स-पौ ल.ल्हांगु जुल ।

थुगु न्हयसः लिसः कासा ग्वसाः-खलःया नायो भाजु तीर्थमान शाक्य व छ्याज्जे भाजु पन्नाराज शाक्य खः । कासाय् भिक्षु ज्ञानपूर्णक व सूदर्शन कुमार लाखोपिगु न सकिय ग्वाहाल दुगु जुल । थ्यां लिपायागु कासा न्ह्याकेन पाव्य भीम वाचनालय मंगयात लल्हांगु जुल ।

४) निकोगु न्हयसः लित्सः कासा

बु.म. २५१८ दियागु निकोगु न्हयसः लिसः कासा भीम वाचनालय, भिद्योक्त्रया ग्वसालय, मंगलय् जुल । वि.म. २०३१ जेष्ठ २ गते निमे प्यन्तु यंक जूगु थुगु कासाय् यलया भिनिगू (१२) पुस्तकालय व्याति कागु खः । कासाय् बौद्ध पुस्तकालय कुटिवाहा व चन्द्रसूर्य पुस्तकालय कुटिमौगः न्हाप व लिउ लागु खः । थुगु कासा ग्वसाः खलःया थक्काल व छ्याज्जे छासिकथं भाजु नारायणलाल श्रेष्ठ व सुदर्शन कुमार लाखे खः । मूपाहा प्रा. आशाराम शाक्यजु खः । कासाय् व्यातिकागु मेगु पुस्तकालयत मध्ये युवा पुस्तकालय हःखा,

निगृह

बुद्धवृद्ध धर्मयान्तर्सः लिङ्ककासा

भीमवाचनालययल

२४०८ बुद्ध जयन्तीया लम्भताय सिरपाति

कायं भैरु निगृह न्यसः लिङ्ककासाय
पुक्कहाया लाशुलि ध सिरपा पौ वेद्यान्वना।

संस्कृतम्

वृक्षांशः

ग्रन्थान्तरे

नकागु कासाया दमिपौ

स्वकोगु कासाया दमिपौ

हिरण्य पुस्तकालय, इलानीनी व अध्ययन मण्डल बुबाहा नं सु । भीम वाचनालय पासें मेंगु विवरण लुइके मफुत तर अ निकोगृ न्हयमः लिमः कामाया भवलय् हे थन दके न्हापां न्ह्यसः लिमः कासा मूः गवसा: खलः दयेकेगु ज्या जुल । भीम वाचनालयं कामाया पा: अध्ययन मण्डल, नागबाहायान लःल्हान ।

७) स्पकोण्डु न्हयसः लिसः कासा

२५१९ दं बुद्ध जयनीया लमनाय् अध्ययन मण्डल, नागबाहालय् जूगु थुगु कामाया उलेज्या भिक्षु बुद्धघोष महास्थविरं याना विज्यागु सुः । वि.सं. २०३२ जेठया निगूगु हप्नाय् प्यन्हु यंक जूगु अ वासाय् गुंग् (१) पुस्तकालयं व्वति काःगु जुल । कामाय् बौद्ध पुस्तकालय, कुटिबाहा २३ ग् अंक प्राप्त याना “न्हाप” जुल । थुगु पुस्तकालयं थुकिं नापं स्वकः तक मदिक त्याका न्हापांगु न्ह्यपौ सिर्पा: (र्गन्डग शील्ड) त्याकूगु (पचे या:गु) जुल । जन विकास पुस्तकालय, श्रीबाहाल २० ग् अंक प्राप्त याना “ल्य्” जूगु । लिसे सरस्वती पुस्तकालय १२ ग् अंक कथा “लियां ल्य्” जूगु जुल । कामाय् व्वति काःगु गुलि पुस्तकालयया नां लूगु दुः व सुः - चन्द्रसूर्य पुस्तकालय, बालकुमारी पुस्तकालय व हिरण्य पुस्तकालय, भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर, भिक्षु सुदर्शनपि निर्णायक जुया विज्यागु अ वासान्ह्याकेत स्व. भिक्षु अमृतानन्द महास्थविर, पुरुषोत्तमलाल श्रेष्ठ, तुलानरसि शाक्य, शंकर बहादुर जोशी, रत्नध्वज जोशी, उत्तम बहादुर शाक्य, नेजमुनि बजाचार्य, पद्मम रत्न धाख्या, चित्तधर हृदय, हेराकाजी सुइकार्पिनिगु खाहालि लिसे मूः गवसा: खलःया खाहालि नं प्राप्त जूगु जुल । कामाय् श्रव्यदृश्य, धनिया प्रयोग नं या:गु जुल । अध्ययन मण्डलया तत्कालीन छयाञ्जे भाजु शंकर बहादुर जोशीजुं युवा पुस्तकालयात मिति २०३१९२१० स अःगु पौ कथं कामाय् खुगु मफू दुथ्याका तःगु खनेदु । व सुः (१) नेपालय् गहूल (२) बुद्धया अन्तिम यात्रा -२ (३) विश्वय् बुद्ध धर्म-३ (४) विश्वय् बुद्धधर्म-४ (५) विश्वन्तर जातक व (६) बुद्ध जीवनी । थुगु कामाय् पाठ्यसंकालिन ६० % व पिनेया पासें ४० % न्ह्यसः न्यंगु व कामाय् प्यम्हस्यिया छपुचः याना व्वतिकाःगु सुँ सिइदुगु जुल । न्हयमः लिमः कामायान मार्दिकक न्ह्याकेन थन छागु कोष नं

दयेका उकिया व्याज पा: काइगु पुस्तकालययात दंये दंसं बिइगु जुल । ध्वां लिपा कासा न्हचाकेगु पा: आधुनिक पुस्तकालय, वनबाहालं कया यंकूगु खः ।

६) प्यकोगु छ्यट्टः लिसः कासा

२५२० दं बुद्ध जयन्तीया लसताय् जूगु प्यकोगु यल जिल्ला व्यापी अन्तर पुस्तकालय न्हयसः लिसः कासा आधुनिक पुस्तकालयया रवसालय् वनबाहालय् जुल । थुगु कासाय् (१) चकवर्ति पुस्तकालय, चकवर्ति १६ अंक कया "न्हाप" जूगु (२) बौद्ध पुस्तकालय, नागबाहा १२ अंक कया "ल्यू" जूगु (३) जनहित पुस्तकालय, हःबहा ८ अंक कया "लियाँ ल्यू" जूगु व (४) महाबौद्ध पुस्तकालय, ओकुबाहा ४ अंक कया चतुर्थ जूगु खः ।

थुगु पुस्तकालय ताकाल निसे बन्द जुया च्वंगु कारणं थुगु न्हयसः लिसः कासाया फुक्क विवरण लुइके मफुत । तर थुकी गोगु पुस्तकालयं ब्बति काल धयागु मलूसां विजं कासाय् (फाइनलय्) यंगु पुस्तकालय प्रवेश जूगु कथं थ्व कासा न्यान्हु यंक न्हाचाकूगु सी दु । लिसे महनि १५ गू । १६ गू पुस्तकालयं ब्बति कागु नं स्वनेदु । मेमेगु पुस्तकालय पाखे लुया वोगु श्रोतकथं विजं कासाय् वःगु पुस्तकालयं अतिरिक्त जन विकास पुस्तकालय, चन्द्रमूर्य पुस्तकालय, हिरण्य पुस्तकालय व ज्ञान कुञ्ज पुस्तकालयं थन ब्बति कागु दु । अथे हे थ्व कासाय् दुध्याकूगु पाठ्य सफू खः (१) बुद्ध जीवनी (२) बुद्धशासनको इतिहास (३) बुद्धकालिन महिला-१ (४) विश्वय बुद्ध धर्म-४ (५) गृही विनय व (६) विश्वन्तर जातक । थुगु कासाय् नं ६०% पाठ्य सफुति न्हयसः न्यांगु जुल । न्हयसः लिसः कासा सदां न्हचाना वनेफयेमा धयागु हेतुं थुगु पुस्तकालय पाखे नं पा: काइगु पुस्तकालययात दंये दंसं आर्थिक रवाहालि विया वया च्वंगु जुल ।

७) न्याकोगु छ्यट्टः लिसः कासा

२५२१ दं बुद्ध जयन्तीया लसताय् न्याकोगु न्हयसः लिसः कासा हेरण्य पुस्तकालयया रवसालय् इलाननीड जुल । भिक्षु बुद्धघोष महास्थविरं उद्घाटन याना विज्यागु थुगु कासाय् फिर्छगु

हिरण्य पुस्तालयय जूगु न्याकोगु कासाय तत्कालीन ल.पु.न.प.
प्रधानपञ्च वुद्धिराज बजाचार्य न्वचु विया विज्यागु ।

महावौद्ध पुस्तालयया रवसालय जूगु खुकोगु कासाय स्व. संघ
महानायक भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थाविर पाखें न्वचु विया विज्यागु ।

खुकोगु कासाय प्रकाश बजाचार्य न्हयसः न्यना चंगु ।

(१) पुस्तकालयं व्वति कागु जुल । थुगु कासाय् (१) बौद्ध पुस्तकालय “न्हाप” (२) आक्कान पुस्तकालय “त्यू” व (३) महाबौद्ध पुस्तकालय “लियां त्यू” लागु जुल । कासाय् व्वति कागु मेगु पुस्तकालय— (४) चन्द्रसूर्य पुस्तकालय (५) जन विकास पुस्तकालय (६) अध्ययन मण्डल, बुबाहा (७) चक्रवर्णी पुस्तकालय (८) युवा पुस्तकालय (९) ललित अध्ययन गोप्ठी (१०) सरस्वती पुस्तकालय व (११) अमर पुस्तकालय खः । तत्कालीन ल.पु नगर पञ्चायतया प्रधानपञ्च भाजु बुद्धिराज बज्ञाचार्यजु विजं कासाय् शील्ड व दमि-पौ लः ल्हाना विज्यागु जुल । भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर, भिक्षु कुमार काशयप, भिक्षु सुदर्शन, भिक्षु ज्ञानपूर्णिकपि निणायक जुया विज्यागु थुगु कासाय् बुद्ध जयन्ती टृट्ट कर्मटीया तत्कालीन सचिव भाजु प्रा. आसाराम शाक्य, सत्यमोहन जोशी व बुद्धिराज बज्ञाचार्य न्वचु विया विज्यागु जुल । थुगु कासाय् कासानायो जुया विज्यापि भाजु उत्तम बज्ञाचार्य, धनवज्ज बज्ञाचार्य व विजयलाल श्रेष्ठ खः ।

कासाय् (१) विश्वय् बुद्ध धर्म भाग १,२ व (२) बुद्ध जीवनी सफू दुर्घाकूगु जुल । कासाय् न्हथसःपौ दयेका ग्वाहालि या.पि कथहनं भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर, भिक्षु कुमार काशयप, भिक्षु सुदर्शन, भिक्षु ज्ञानपूर्णिक, भिक्षु शीलभद्र, अनागारिका उत्पलवर्णा, उत्तम बज्ञाचार्य व धर्मरत्न शाक्यापि खः । थुगु कासा हिरण्य पुस्तकालयया तत्कालीन नायो विजयलाल श्रेष्ठ, हयाव्जे उत्तम बज्ञाचार्य व मेपि पदाधिकारीपिनिगु पाखें हे न्हचाकूगु जुल ।

C) खुकोगु छ्वयसः लिसः कासा

२५२२ दैं बुद्ध जयन्तीया लसताय् खुकोगु न्हथसः लिसः कासा महाबौद्ध पुस्तकालयया ग्वसालय् ओकुबाहालय् जुल । स्व. संघमहानायक भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविरं पञ्चशील विया समुद्धाटन याना विज्यागु थुगु कासा २०३५ साल जेष्ठ ११ गते निसें १४ गते तक ज्गु खः । थुगु कासाय् “न्हाप” ज्गु (१) आक्कान पुस्तकालय, “त्यू” ज्गु (२) अध्ययन मण्डल, नागबाहा व “लियां त्यू” ज्गु (३) युवा पुस्तकालय खः । तत्कालीन ल.पु नगर पञ्चायतया प्रधानपञ्च बुद्धिराज बज्ञाचार्य दमि-पौ व मिरपा: ल:

लहाना विज्यागु जुल । कासाय् ब्बतिकाःगु मेगु पुस्तकालय (४) ललित अध्ययन गोष्ठी (५) जनसेवा पुस्तकालय (६) जन जागृति पुस्तकालय (७) स्मृति पुस्तकालय (८) मचा सफू कुथि (९) हिरण्य पुस्तकालय (१०) ज्ञान कुञ्ज पुस्तकालय (११) बौद्ध पुस्तकालय व (१२) अध्ययन मण्डल बुबाहा खः । कासाय् धर्म देशना व न्वचु विया विज्यापि भिक्षु सुबोधानन्द महास्थविर, भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर, भिक्षु अश्वघोष, अनागारिका धम्मवती, सत्यमोहन जोशी व प्रा. आशाराम शाक्यपि खः । श्री कुल बहादुर शाक्यं लसकुस न्वचु विया विज्यागु लिसे महाबौद्ध पुस्तकालयया तत्कालीन अध्यक्ष राजा शाक्यं सुभाय् देश्चागु जुल ।

भिक्षु अश्वघोष महास्थविर निर्णायक जुया विज्यागु थुगु कासाय् भाजु इन्द्रमान व भाजु प्रकाश बज्जाचार्यपि कासा नायो (क्वीज माष्टर) जुया विज्यागु खः । न्हयसःपौ न भिक्षु अश्वघोष व प्रकाश बज्जाचार्य दयेका विज्यागु जुल । थुगु कासाय् (१) बुद्ध जीवनी (२) लक्ष्मी दयो (३) मतिभिसा गति भिनि (४) माँ बौ लुमन सफू दध्याकूगु जुल ।

९) छेकोणु छह्यसाः लिंसाः कासाः

बु. सं. २५२३ दै या लसनाय् न्हेकोणु न्हयसः लिसः कासा जन जागृति पुस्तकालय ग्वसालय भुल्खुइ जूगु खः । थुगु दै सन् १९७९ यात संयुक्त राष्ट्र यंद्यं लुम्बिनी वर्ष हगु जुया तत्कालीन लुम्बिनी कोषया अध्यक्ष भाजु लोकदर्शन बज्जाचार्यं समुद्घाटन याना वि.सं. २०३६, जेठ २ गते निसे ५ गते तक भव्य नक्सां थुगु कासा न्हयाकूगु जुल । गुंगु पुस्तकालय ब्बति काःगु थुगु कासाय् (१) आलोक पुस्तकालय “न्हाप” (२) बौद्ध पुस्तकालय “ल्यू” व (३) ज्ञानकुञ्ज पुस्तकालय “लियां ल्यू” लाःगु जुल । ब्बतिकाःगु मेगु पुस्तकालय (४) युवा पुस्तकालय, (५) स्मृति पुस्तकालय, (६) हिरण्य पुस्तकालय, (७) मचा सफू कुथि, (८) अमर पुस्तकालय व (९) महाबौद्ध पुस्तकालय खः । कामाय् मूपाहां तत्कालीन ल.पु. न.प. या प्रधानपञ्च भाजु बुद्धिराज बज्जाचार्यं दसिपौ व मिरपा: लःल्हाना विज्यात । भिक्षु बुद्धघोष, भिक्षु कुमार काश्यप, भिक्षु

सुदर्शन, भिक्षु ज्ञानपूर्णिक व प्रा. आशाराम शाक्यपि निर्णायक जुया विज्यागु थ्व कासाय् कासानायो (वीज माप्तर) जुया विज्यापि भिक्षु ज्ञानपूर्णिक, उत्तम बज्ज बज्जाचार्य व विजयलाल श्रेष्ठपि सः । न्हयसःपौ दयेकूपि भिक्षु सुदर्शन, भाजु पुष्पराज शाक्य व जोगलाल डंगोलपि सः ।

थ्व कासाया दथुइ लुम्बिनी वर्षया उपलक्ष्य प्रवचन कार्यक्रम नं जुल । “लुम्बिनी वर्ष” विषयय् प्रा. आशाराम शाक्य पाखे, “कपिलवस्तु” विषयय् भू.पू. मंत्री भुवनलाल प्रधान पाखे, “देवदह” विषयय् भाजु बाबुकृष्ण रिजाल (अनुसन्धान अधिकृत) पाखे व “लुम्बिनी” विषयय् भिक्षु सुदर्शन पाखे न्वचु विया विज्यागु जुल । मू. नायो स्व. संघ महानायक भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविर व भाजु आशाकाजी डंगोलया सभापतित्वय् न्हयाकूगु थुगु कासाय् भाजु पुष्पराज शाक्य पाखे लसकुस न्वचू व भाजु विजयलाल श्रेष्ठ पाखे सुभाय् देव्यागु जुल । कासाय् सम्मिलिन जुया विज्यापि भिक्षु संघ व अनागारिकापित्त गवसाः खलः पाखे भोजन नं प्रदान याःगु जुल ।

१०) च्याकोणु न्हयसः लिसः कासा

२५२४ दै बुद्ध जयन्तीया लसताय् च्याकोणु न्हयसः लिसः कासा आलोक पुस्तकालयया आयोजनाय् इखाढ्ये जुल । २०३७ साल जेष्ठ ७,८,९ व ११ गते प्यन्हु तक जूगु थुगु कासाया उलेज्या स्व. संघ महानायक भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविरं याना विज्यागु जुल । फिंस्वंगु पुस्तकालयं ज्वति काःगु थ्व कासाय् (१) बौद्ध पुस्तकालय प्रथम, (२) यशोधरा बौद्ध परियति पुस्तकालय द्वितीय व (३) अध्ययन मण्डल नागबाहा: तृतीय जूगु सः । ज्वति काःगु मेगु पुस्तकालय (४) जन मैत्री वाचनालय (५) युवा पुस्तकालय (६) महाबौद्ध पुस्तकालय (७) चन्द्रसूर्य पुस्तकालय (८) अध्ययन मण्डल बुबाहा: (९) आक्वान पुस्तकालय (१०) ज्ञानकुञ्ज पुस्तकालय सः । मेगु स्वंगु पुस्तकालयया नां लुया मवः । थुगु कासाय् नं मूपाहाँ जुया विज्याम्ह प्र. पं. बुद्धिराज बज्जाचार्य दसिपौ व सिरपै लःल्हाना विज्यात । भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर, भिक्षु कुमार काशयप

महास्थविर, भिक्षु सुनन्द, भिक्षु ज्ञानपूर्णिक व प्रा. आशाराम शाक्यपि निर्णयिक जुया बिज्यागु थ्व कासाय् व्वीज माष्टर जुया बिज्यापि भिक्षु कुमार काशयप, भाजु लेखरत्त शाक्य व बाबुरत्त शाक्यपि खः । न्हयसः पौ दयेकूपि भिक्षु सुनन्द, यज्ञमान शाक्य, बाबुरत्त शाक्य व प्रकाश चन्द्र श्रेष्ठपि खः । थुगु कासाय् (१) बुद्धकालीन राज परिवार (२) सामान्यज्ञान (३) बुद्ध जीवनी व (४) जातक संग्रह सफू दुध्याकूगु जुल । कासाय् न्वचू बिया बिज्यापि भिक्षु सुदर्शन, भिक्षु सुनन्द, अनागारिका घम्मवती, पं. दिव्य बज्ज बजाचार्य व प्रा. आशाराम खः ।

थ न्हयसः लिसः कासाया भूवलय् हे “श्रद्धा तःधं कि प्रज्ञा तःधं” धयागु विषयय् वाद विवाद प्रतियोगिता नं याःगु जुल । थुगु वाद विवाद प्रतियोगिताय् प्रज्ञाया पक्षं नंवागु पुचःया पुच नायो भाजु महेन्द्ररत्त शाक्य व दुजः मयजुपि इन्दिराशोभा शाक्य, वेदकुमारी शाक्य व सरला अमार्त्यपितं त्याकूगु जुल ।

थुगु न्हयसः लिसः कासा संचालनया मूल समितिइ नायो भाजु लेखरत्त शाक्य, न्वकू यज्ञमान शाक्य, छ्याव्जे सानु काजी शाक्य, दाँभरि रवि जोशी व दुजःलय् बाबुरत्त शाक्य, प्रकाशचन्द्र श्रेष्ठ, हेमरत्त शाक्य, पूर्णकाजी शाक्य, राजन शाक्य व नारायण श्रेष्ठपि चना बिज्यागु जुल ।

११) गुकोणु न्हयसः लिसः कासा

२५२५ दं बुद्ध जयन्तीया लसताय् आक्षान पुस्तकालयय ग्वसालय् गुकोणु न्हयसः लिसः कासा न्या:चुक्य् जुल । त्वाः या थकालि पाखें उद्घाटन जूगु थ्व कासाय् गुगू पुस्तकालयं ब्बति काःगु खः । २०३८ साल जेष्ठ ७ गते निसे १० गते तक जूगु थ्व कासाय् “न्हाप” जूगु (१) यशोधरा बौद्ध परियति पुस्तकालय, “ल्यू” जूगु (२) युवा पुस्तकालय व “लियां ल्यू” जूगु (३) आलोक पुस्तकालययात मूपाहाँ तत्कालीन ल.पु.न.प. प्रधानपञ्च भाजु बुद्धिराज बजाचार्यजु पाखें दसिपौ व मिरपा लःल्हाना बिज्यात । कासाय् ब्बति काःगु मेगु पुस्तकालयत (४) जन विकास

पुस्तकालय, (५) मचा सफू कुथि, (६) अध्ययन मण्डल, बुबाहा:, (७) हिरण्य पुस्तकालय, (८) बौद्ध पुस्तकालय व (९) पद्मावती पुस्तकालय खः । हर्षरत्न शाक्य, मीनबहादुर शाक्यापि कासा नायो (क्वीज माष्टर) जुया बिज्यागु थुगु कासाय् पं बैद्य आशाकाजी बज्ञाचार्य, मीनबहादुर शाक्य, हर्षरत्न शाक्य व बुद्धरत्न शाक्यपिसं न्हयसःपौ दयेकूगु जुल । थुगु कासाय् दुथ्यागु पाठ्य सफूत खः (१) बुद्धकालिन महिलाहरु भाग १ (२) मिलिन्द प्रश्न (३) बुद्धको सन्देश (४) सामान्यज्ञान भाग १,२,व ३ (५) बौद्ध शिशु बोध व (६) विश्वय बुद्ध धर्म भाग ४ ।

१२) भिक्षोगु न्हयसः लित्सः कासा

२५२६ दैं बुद्ध जयन्तीया लसताय् भिक्षोगु न्हयसः लिसः कासा जन विकास पुस्तकालयया ग्वसालय् श्रीबाहालय जुल । २०३९ बैशाख २७ निसे ३० गते तक जूगु कासाया उलेज्या स्व. संघ महानायक भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविरं याना बिज्यागु जुल । गुण् पुस्तकालय अव्वति कागु थुगु कासाय् “न्हाप” जूगु (१) यशोधरा बौद्ध परियति पूस्तकालय, “ल्यू” जूगु (२) बौद्ध पुस्तकालय व “लियां ल्यू” जूगु (३) यूवा पुस्तकालययात मूपाहाँ भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविरं हे सिरपा व दसि-पौ लःलाना बिज्यागु खः । कासाय् अव्वति कागु मेगु पुस्तकालय खः हिरण्य पुस्तकालय, आह्वान पुस्तकालय, पद्मावती पुस्तकालय व थपू पुचः । मेगू निगू पुस्तकालयया नां लुया मवः ।

भिक्षु शीलभद्र, अनागारिका माधवी, पवित्रबहादुर बज्ञाचार्य, लोकबहादुर शाक्यापि निर्णयिक जुया बिज्यागु थ्व कासाय् क्वीज माष्टर जुया बिज्यापि हिरारत्न शाक्य व शान्तराज शाक्यापि खः । १) बुद्धकालिन श्रावक चरित भाग १, २) पद्मापाणी बोधिसत्त्व, ३) कर्म, ४) अंगुलिमाल, ५) नेपालमा थेरवाद बुद्धधर्मको संक्षिप्त इतिहास व ६) योगीया चिङ्गी धयागु खुगू सफु दथ्याकूगु थुगु कासाय् न्हयसः पौ दयेका बिज्यापि भिक्षु सुदर्शन महास्थविर, पं हेमराज शाक्य, हेरारत्न शाक्य व शान्तराज शाक्यापि खः । कासाय् न्वचु विया बिज्यापि भिक्षु अश्वघोष, भिक्षु सुदर्शन, प्रा. आशा राम शाक्य व लोकबहादुर शाक्य । अथेहे सभापति जुया

बिज्यापि श्रीबाहाया थपा आजु देव आजु, भिक्षु प्रज्ञानन्द व भिक्षु
बुद्धघोष महास्थविर सः ।

थुगु कासाय् नं श्रव्य दृश्य कर्थं न्हयसः न्यंगु व न्हापांगु दिं
कुन्हुं वा फय् वया कासा दिके माःगु जुल । कासा ग्वसा: खलःया
नायो हेरारत्ल शाक्य, छ्याङ्गे शान्तारत्ल शाक्य, दांभरि पुष्पराज
शाक्य व दुजःपि आशाकाजी शाक्य, ज्ञानीबाबु बज्ञाचार्य, दानरत्ल
शाक्य, अरुणमान श्रेष्ठ व महेन्द्र शाक्यपि सः ।

१३) भिक्षुकोणु छहयत्ता: लिंदा: कासा

२५२७ दं बुद्ध जयन्तीया लसताय् भिक्षुकोणु न्हयसः लिसः
कासा युवा पुस्तकालय् हःखाय् हे जुल । विं सं. २०४० जेष्ठ २२
निमे २५ गते तक जूगु थुगु कासाय् उद्घाटन तत्कालीन राष्ट्रिय
पंचायतया अध्यक्ष मरीचमान सिंह श्रेष्ठजुं याना दीगु सः । वयकलं
थःगु उद्घाटन न्वचूइ भगवान बुद्धया मूर्तियात पूजा याना जक
मञ्जू वसपोलं यना विज्यागु सन्मार्गयात मनन याय्मा धयागु सुं
व्यक्त याना दिल । गुंगु पुस्तकालयं ब्यति कागु थ्य कासाय् न्हापांगु
दिं कुन्हु (१) हिरण्य पुस्तकालयं ६ अंक (२) आलोक पुस्तकालयं १९
अंक प्राप्त यात । अथेहे (३) यशोधरा बौद्ध प. पुस्तकालयं २२ अंक
कया विजं कासाय् प्रवेश जुल । निन्हु कुन्हु (४) थपू पुचलं ९ अंक
(५) मचा सफु कुथिं १४ अंक काःगु दुसा(६) जन विकास
पुस्तकालयं २५ अंक कया विजं कासाय् वन । अथेहे स्वनुगु दिं
कुन्हु (७) आब्हान पुस्तकालयया १३ अंक (८) अध्ययन मण्डल
नागबाहाया १६ अंक वःगु दुसा (९) बौद्ध पुस्तकालय २१ अंक कया
फाइनलय प्रवेश जुल । जेष्ठ २५ गते कुन्हु जूगु कासाय् बौद्ध
पुस्तकालयं १८ अंक कया न्हाप जुल । यशोधरा बौद्ध परियति
पुस्तकालयं १७ अंक कया ल्यू जुगु व जन विकास पुस्तकालय ११
अंक कया लियां ल्यू जुगु सः । थ्यां न्हयो जूगु गुम्बगू व भिक्षुगू
कासाय् निकः तक मदिक प्रथम जूगु यशोधरा बौद्ध परियति
पुस्तकालयं थुकि न त्याके फुगु जूसा रनिङ्गा शील्ड पचे जुइगु
सः ।

भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर पाखे शील प्रदान याना
 प्रधानपञ्च भाजु बुद्धिग्रज बज्ञाचार्यया सभापतित्वय जूग
 बिजंकासाय त्यःपिंत भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविर पाखे सिरपा:
 लःल्हाना विज्यात । कासाय न्वचु विद्या विज्यासे दरवार हाईस्कूलया
 प्रधानाध्यापक सुवर्ण शाक्यं ततःधंगु व ततःपंगु गृन्थ व्वना
 च्वनेमलापिंत संक्षिप्त रूप सार ग्रहण यायेत, न्वनीपि व व्वति
 काङ्गिपि निखलसितं धुजागु कायकम ज्याष्यले दुगु खं कना विज्यात ।
 ॥ प्रा. आशाराम शाक्यं अमेरिका व रुसया राष्ट्रपतित्वय मनस्थिति ५
 मिनेट जक विचलित जुल धाःसा नं संसार ध्वस्त ज्वीफुगु थे जाःगु
 मानव विध्वंशकारी ग्यानापुगु स्थितिइं बुद्धया उपदेशयात थःनाला
 शान्ति कायम याये माःगु दु धया विज्यात । सभापतिया आसनं
 भाजु बुद्धिराज बज्ञाचार्य विश्वय शान्ति जुइकेत बुद्धया शिक्षा दीक्षा
 ग्रहण याये माःगु खं न्हचथना विज्यात । अथेहे कासा ग्वसाखलया
 छ्याज्जे भाजु ज्ञानुराजा शाक्यं कासाया विषयय प्रतिवेदन व न्वकु
 भाजु सुरेन्द्रमान शाक्यं सुभाय देच्छाना विज्यात । थुगु विंज कासाय
 भिक्षु बुद्धघोष, भिक्षु मैत्री व सुवर्ण शाक्ययिं निर्णायक जुया विज्यागु
 खः । कासानायो (क्वीज माप्टर) भाजु महेन्द्ररत्न शाक्य जुया
 विज्यागु खः ।

अथेहे थ्यां न्हयो जूगु कासाय निर्णायक मण्डलय च्वना
 विज्यापि खः - भिक्षु कुमार काशयप, भिक्षु अश्वघोष, भिक्षु धर्मपाल,
 अनागारिका धर्मवती, प्रा. आशाराम शाक्य व महेन्द्ररत्न शाक्य ।
 कासा नायो (क्वीज माप्टर) जुया विज्यापि भाजु तीर्थ मान शाक्य
 व भाजु सुरेन्द्रमान शाक्यं खः । थुगु कासाय निम्न न्हेगु सफु
 दृथ्याकूगु खः - (१) बुद्ध जीवनी (२) पटाचारा (३) गृही विनय (४)
 सामान्यज्ञान (५) विश्वन्तर जातक (६) विश्वय बुद्ध धर्म-४ व (७)
 राहुलयात तथागतया उपदेश । थुकी न्हचसःपौ दयकूपि महेन्द्र रत्न
 शाक्य, शाक्य सुरेन व पञ्चराज शाक्ययिं खः । थुगु कासाय स्व.
 भिक्षु अमृतानन्द महास्थविर, लोकबहादुर शाक्य, सत्यमोहन जोशी,
 मीनबहादुर शाक्य व अभिता धाख्यापिंस नं मन्तव्य विद्या विज्यागु
 खः । थुगु कासा न्हयाकेत ११ म्ह दुजः दुगु मूल समिति व उप
 समितिन गठन याःगु जुल । मूल समितिइ नायो भाजु तिर्थमान

युवा पुस्तकालयया रवसालय् जूगु भिक्षुकोगु कासाय् न्हाप जूगु
बौद्ध पुस्तकालयया पुचः नायो भाजु अशोक शाक्ययात
स्व. संघमहानायक भिक्षु प्रजानन्द महास्थविरं
हस्तपा: सिरपा: लःल्लाना विज्यागु ।

भिक्षुकोगु कामाय् युवा पुस्तकालयया तत्कालीन नायो भाजु
तीर्थमान शाक्यं न्हयसः न्यना चंग ।

शाक्य, न्त्रकू - शाक्य सुरेन, छ्यान्जे ज्ञानु गजा शाक्य, ल्यू छ्यान्जे पदमकुमार शाक्य, दौंभरी शान्तमान बज्जाचार्य व दुजलय् पूर्ण बहादुर शाक्य, मोतिमान शाक्य, इन्द्रगज शाक्य, पञ्चगज शाक्य, खड़ग बहादुर शाक्य व दानबहादुर शाक्यपि च्चना विज्यागु जुल । अथेहे मञ्च व्यवस्थापन व प्रचार प्रसार, आर्थिक व सांस्कृतिक उपर्यामिति नं दयेकूगु जुल । बिं कासा कुहु वा बोगुलिं कासा छन्हु लिद्याये माःगु जुल ।

१४) भिंगिकोणु छ्यट्टः लिंसः कासा

२५२८ दं बौद्ध जयन्तीया लसताय् फिनिकोणु न्हयसः लिमः कासा यशोधरा बौद्ध परियति पुस्तकालयया र्वसालय् यशोधरा बौद्ध विद्यालय, थैनाय् जुल । तत्कालीन ल.पु. न. प. या प्रधानपञ्च बुद्धिराज बज्जाचार्य उद्घाटन याना विज्यागु थुगु कासा २०४१ माल जेष्ठ १५ गते निसे १९ गते तक न्यान्त्यांक न्हयाकूगु खः । १६ गू पुस्तकालयं ब्बति काःगु एव कासाय् युवा पुस्तकालय "न्हाप", बौद्ध पुस्तकालय "ल्यू", थपू पुचः "लिया ल्यू" जुगु व आङ्कान पुस्तकालययात "सान्त्वना पुरस्कार" व्यूगु जुल । जेष्ठ १५ गते (१) अद्ययन मण्डल, नागबाहा (२) चन्द्रसूर्य पुस्तकालय (३) पूच्च पुस्तकालय (४) जन सुधार पुस्तकालय व (५) आङ्कान पुस्तकालयया विचय, जेष्ठ १६ गते (६) युवा पुस्तकालय (७) नविन पुस्तकालय (८) कृषक पुस्तकालय (९) जन विकास पुस्तकालयया विचय अथेहे जेष्ठ १७ गते (१०) बौद्ध पुस्तकालय (११) महाबौद्ध पुस्तकालय व (१२) जल विनायक पुस्तकालयया विचय कासा जूगु खः । थुकुन्हु ब्बति कायेगुली नां दुतिका तःसां श्रमिक अमर पुस्तकालय व अरुण पुस्तकालयं ब्बति मकाःगु (वाक वभर व्यूगु) जुल । जेष्ठ १८ गते (१३) ज्योति पुस्तकालय (१४) बाल कुमारी पुस्तकालय (१५) आलोक पुस्तकालय व (१६) थपू पुचःया दथुइ कासा जूगु जुल । भाजु महेन्द्ररत्न शाक्य, मय्जु सविता धाख्वा व सरला अमात्यपि कासानायो (क्वीज माष्टर) जुया न्हयाकूगु एव कासाय् त्याकभिपिन्त मूपाहाँ स्व. संघ महानायक भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविरं दसिपौ व सिरपौ लःल्हाना विज्यात ।

थुगु कासाय् (१) बुद्ध जीवनी (२) सामान्य ज्ञान (३) नेपालय् बुद्ध धर्म (४) चैत्य पूजा (५) पञ्चशीलया महत्व (६) प्रेम छु ज्वी (७) आदर्श बौद्ध महिलापि व (८) निर्वाण धयागु च्यागु मफ् दथ्याकूगु जुल । थन व्वाति कार्पि फुक्क पुस्तकालययात मफ् निःशुक्ल वितरण याःगु जुल । थयाँ लिपा पाः फःगु फुक्क अप्स्तकालयं पाह्यसफ् निःशुल्क हे वितरण यायेगु प्रथा शुरु याःगु जुल । अथेहे विजं कासा कुन्हु त्याःगु पुस्तकालय व व्वाति कार्पि पुस्तकालय फुक्कसित दर्सिपौ व पुरस्कार विद्या वया चंगुली थन प्रत्येक दिनय् विजं कासाय् वंगु पुस्तकालययात तोता व्वाति काःगु फुक्क पुस्तकालययात दर्सिपौ व फुक्क पुचःयात प्रोत्पाहन पुरस्कार नं व्यूगु जुल । थुगु कासाय् निर्णायक जुया विज्यापि भिक्षु कुमार काशयप, भिक्षु मुदशन, भिक्षु जानपूर्णक, भिक्षु मुशोभन, भिक्षु शीलभद्र, श्रामणेर तिखिर्विन्द्रिय, अनागार्गिका धम्मवनी, अनागार्गिका माधवी, अनागार्गिका कमला, मत्यमोहन जोशी, प्रा. आशागम शाक्य, लोकवहादुर शाक्य, पर्वतवहादुर वज्ञाचार्य, दुण्डवहादुर वज्ञाचार्य, महेन्द्ररत्न शाक्य, अर्मिना धाख्वा व रमिता धाख्वापि खः । कासाय् न्वचु विद्या विज्यापि भिक्षु बुद्धोप महास्थाविर, भिक्षु कुमार काशयप महास्थाविर, भिक्षु अशवधोप महास्थाविर, भिक्षु जानपूर्णक महास्थाविर, अनागार्गिका धम्मवनी व अनागार्गिका माधवी खः ।

Dhamma.Digital

थुगु कासा न्वचाकेत कामा रवमा: खलःया पर्दाधिकार्गिपि थुकथं खः - प्रमुख सल्लाहकार - अनागार्गिका माधवी, अध्यक्ष-बाबु रत्न नापित, उपाध्यक्ष-मयजु मर्विना धाख्वा, सर्वचव-पञ्चराज शाक्य, कोपाध्यक्ष- लक्ष्मी शोभा शाक्य, मदस्यापि - पद्मज्ञोति शाक्य, वेदकुमारी शाक्य, अन्जनी शाक्य, सुषीपया शाक्य, भुवनेशवरी शाक्य, रेणुशोभा शाक्य व चन्द्रशोभा शाक्य ।

१५) मिल्ल्पकोणु छहयसः लिसः कासा

२५२९ द बुद्ध जयन्नीया लम्नाय् बौद्ध पुस्तकालयया रवमालय् भिस्वकोणु न्हयमः लिसः कासा नागबाहालय् जुल । २०४२ जेप्ठ १ निमे ४ गते तक जूगु थ्व कासाया उद्घाटन स्व. शंघ महानायक भिक्षु प्रजानन्द महास्थाविरं याना विज्यागु जुल ।

भिन्नागृ पुस्तकालयं व्वति काःगु थ्व कासाय् नवीन पुस्तकालय
 "न्हाप" अध्ययन मण्डल, नागबाहा "ल्यू", पदमावती पुस्तकालय
 "लिया ल्यू" लाःगु सः । व्वति काःगु पुस्तकालयत छासिकथं जेष्ठ १
 गते (१) अध्ययन मण्डल, नागबाहा: (२) युवा पुस्तकालय व (३)
 चन्द्रसूर्य पुस्तकालय, जेष्ठ २ गते (४) पदमावती पुस्तकालय (५)
 थपू पुचः (६) जन विकास पुस्तकालय व (७) जन सुधार
 पुस्तकालय, जेष्ठ ३ गते (८) अध्ययन मण्डल, बुवाहा: (९) नवीन
 पुस्तकालय (१०) मचा सफू कूथि व (११) बाल कुमारी
 पुस्तकालयया दधुइ कासा जूगु जुल । कासाय् पुच्च पुस्तकालय छगु
 अनुपस्थित जुल । बिजं कासाय् मूपाहा ल.पु.न.पा. प्रधानपञ्च भाजु
 बुद्धिराज बज्ञाचार्य सिरपा: व दीसिपौ लःल्हाना बिज्यागु जुल ।

(१) बोधिराज कुमार (२) बुद्ध जीवनी (३) बुद्ध वचन (४)
 सर्वज्ञ (भाग २) व (५) विश्वय् बुद्ध धर्म भाग २ सफूत दुर्घाकुगु
 थ्व फासायात न्हथसःपौ दयेका बिज्यापिं बुद्धरत्न शाक्य, हेरारत्न
 शाक्य, अशोकरत्न शाक्य व पुष्परत्न शाक्यपि सः । निर्णायक
 मण्डलय् च्वना बिज्यापिं भिक्षु कुमार काशयप महास्थविर, प्रा.
 आशाराम शाक्य, धर्मरत्न शाक्य त्रिशुली, सुवर्ण शाक्य, प्रकाश
 बज्ञाचार्य, महेन्द्ररत्न शाक्य, पुष्परत्न शाक्य, बुद्धरत्न शाक्य (ल) व
 लोकहर्ष शाक्यपि सः । अथेहे न्वचु बिया बिज्यापिं - प्रधान पञ्च
 बुद्धि राज बज्ञाचार्य, सुवर्ण शाक्य, प्रकाश बज्ञाचार्य, प्रा. आशाराम
 शाक्य व वडा अध्यक्ष दयारत्न धास्वा सः ।

बुद्धरत्न शाक्य (ल) या अध्यक्षताय् गठन जूगु थुगु न्हयसः
 लिसः कासाया ग्वसाःखलःक्य छयाज्जे हेरारत्न शाक्य, दाँभरी तुल्सी
 राज शाक्य, ल्यू दाँभरी यज्ञमान शाक्य व दुजःपिं - पुष्परत्न शाक्य,
 लोकहर्ष शाक्य, अशोकरत्न शाक्य, करुणारत्न शाक्य, भिमरत्न
 शाक्य, सिवली शाक्य, पूर्णभाई शाक्य, सप्तरत्न शाक्य व अशोक
 बज्ञाचार्यपि सः ।

३ द्व पुस्तकालयय समालय जूगु भिस्वकोगु कामाय निर्णायक
मण्डलय च्वना विज्ञाम्ह भाजु प्रा. आशाराम शावयजुं
न्वचु विया विज्ञागु ।

पृच्छ पुस्तकालयय जूगु भिस्वकोगु कामाय
लसकुम म्ये हाला च्वंगु ।

१६) भिन्न्यकोगु न्हयसः लिंसः कासा

२५३० दै बौद्ध जयन्तीया लसताय् भिन्न्यकोगु न्हयसः लिसः कासा पूच्च पुस्तकालयया खवसालय पुच्चय् जुल । भिक्षु बुद्धघोष महास्थविरं उद्घाटन याना बिज्यागु ष्व कासाय् गुण् पुस्तकालयं व्वति कागु ष्वः । कासाय् (१) नविन पुस्तकालय “न्हाप” (२) आलोक पुस्तकालय “ल्यू” व (३) जन विकास पुस्तकालय “लियां ल्यू” लागु जुल । थुगु कासाया मूपाहाँ भाजु तत्कालीन ल.प.न.प. प्रधान पञ्च बुद्धिराज बज्ञाचार्य त्याकमिपित्त सिरपा: व दसिपौ लःल्हाना बिज्यात । कासाय् व्वति कागु मेगु पुस्तकालय छसिकथं (४) अध्ययन मण्डल, बुबाहा (जुनियर) (५) अध्ययन मण्डल, बुबाहा (६) थपू पुच्च: (७) मचा सफु कुथि (८) अध्ययन मण्डल, नागबाहा: व (९) बौद्ध पुस्तकालय ष्वः । श्रामणेर तिक्खिन्द्रिय, मयजु सविता धाख्वा व रूप कुमार शाक्यपि॑ं वीज माष्टर जुया बिज्यागु ष्व कासाय् निर्णायक मण्डलय् च्चना बिज्यापि॑ं ष्वः भिक्षु कुमार काश्यप, प्रा. आशाराम शाक्य, दुण्ड बहादुर बज्ञाचार्य, महेन्द्ररत्न शाक्य, मयजु अभिता धाख्वा व सविता धाख्वा । कासाया लागि न्हयसःपौ दयेका बिज्यापि॑ं दुण्डबहादुर बज्ञाचार्य, रूप कुमार शाक्य व निर्मलकुमार शाक्यपि॑ं ष्वः ।

Dhamma Digital

थुगु न्हयसः लिसः कासा संचालन यायेत गठन जूगु ख्वसा ख्लकय् नायो च्चिरिबाबु महर्जन, छ्याङ्जे रूपकुमार शाक्य, दौंभरि गौतमवीर बज्ञाचार्य, ल्यू दौंभरी धन्यराज मलेकु व दुजःपि॑ हेराकाजी महर्जन, निर्मलकुमार शाक्य, बलराम महर्जन, केदार महर्जन व कान्छा महर्जनपि॑ ष्वः ।

१७) भिन्न्याकोगु न्हयसः लिंसः कासा

बु.सं २५३१ या लसताय् भिन्न्याकोगु न्हयसः लिसः कासा अध्ययन मण्डलया ख्वसालय बुबाहालय जूगु ष्वः । २०४४ जेष्ठ १८ गते निसें २१ गते तक जूगु ष्व कासाया उलेज्या तत्कालीन निर्मार्ण तथा यातायात मंत्री श्री हरि बहादुर बस्नेतं याना दीगु ष्वः । फिंछगु पुस्तकालयं व्वति: कागु ष्व कासाय् न्हापांगु दिं जेष्ठ १८ गते (१) भिमसेन युवा क्लव (२) नविन पुस्तकालय व (३) बौद्ध

अध्ययन मण्डल, बुवाहालय जूगु भिन्न्याकोगु कासाय महेन्द्ररत्न
शाक्य न्हयम त्यना च्वंगु ।

न्हापा निकोतक मादिक “न्हापा” जूगु नावन पुस्तकालय थुगु
अध्ययन मण्डल बुवाहालय जूगु भिन्न्याकोगु कासाय नं “न्हाप”
जुया निगूगु रानिङ शील्ड त्याकूगु (पचे जूगु)

पुस्तकालयया दथुई कासा जुल । जेष्ठ १९ गते (४) थप् पुचः (५) अध्ययन मण्डल, नागबाहा: (६) मचा सफ् कुथि व (७) नेपाल बौद्ध संस्कृत अध्ययन केन्द्रया विचय कासा जुल । जेष्ठ २० गते (८) योझग राइजिझग क्लब (९) हिरण्य पुस्तकालय (१०) आलोक पुस्तकालय व (११) पदमावती पुस्तकालयया दथुई कासा जुल । विजं कासाय् प्रवेश जगु पुस्तकालय मध्ये नविन पुस्तकालय "न्हाप", पदमावती पुस्तकालय "त्यू", व मचा सफ् कुथि "लियाल्यू" जगु जुल । नविन पुस्तकालय गुजिबाहाल थुगु द नापं स्वक तक मदिक्क त्याका न्ह्यूपा सिरपा: निगूगु रनिझग शील्ड त्याकूगु जुल । कासाय् मूपाहाँ तत्कालीन ल.पु.न.प. प्रधानपञ्च भाजु बुद्धिराज बज्ञाचार्य दसिपौ व सिरपा: ल.ल्लाना विज्यात ।

भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर, भिक्षु कुमार काशयप, भिक्षु सुदर्शन, भिक्षु मुशोभन, प्रा. आशाराम शाक्य, बुद्धिराज बज्ञाचार्य, धर्मरत्न शाक्य त्रिशुली, दुण्डबहादुर बज्ञाचार्य व हेराकाजी बज्ञाचार्य, सर्विता धाख्वा व महेन्द्ररत्न शाक्यपि क्वीज मास्तर जुया विज्यागु खः ।

कासाय् दुध्याकूगु पाठ्यसफ् (१) यशोधरा (२) वेस्त्तर जातक (३) मङ्गल सूत्र व (४) विपस्तना ध्यान खः । पाठ्यसफ् पाखें ल्वीब्ब (६० %) व पिनेया पाखें पीब्ब (४०%) न्हयसः न्यंगु जुल । न्हयसःपौ दयेका विज्यापि धर्मरत्न शाक्य त्रिशुली, मीनबहादुर शाक्य, दुण्डबहादुर बज्ञाचार्य, महेन्द्ररत्न शाक्य, हेराकाजी बज्ञाचार्य व सर्विता धाख्वापि खः । थुगु पुस्तकालय पाखें न्हयसःपौ दयेकुपि व खाहालि या:पिन्त हनापौ न देच्छागु जुल । कासाया न्हापांगु दिं जेष्ठ १८ गते कासा संचालय याये न्ह्यो तसकं वा: वोगुलिं सर्वुन् १८ गते निन्हयागु नं कामा न्ह्याकूगु खः । कासाय् न्वचु विया विज्यापि भिक्षु कुमार काशयप, भिक्षु सुदर्शन, भिक्षु मुशोभन, बुद्धिराज बज्ञाचार्य, धर्मरत्न शाक्य त्रिशुली, प्रा. आशाराम शाक्य व महेन्द्ररत्न शाक्य खः ।

कासा र्घमा:खलक्य नायो बुद्धिराज बज्ञाचार्य, छ्याङ्जे तेजकाजी बज्ञाचार्य, न्वक् छ्याङ्जे बावुराजा बज्ञाचार्य दाँभरी

यज्ञरत्न बज्जाचार्य व दुजःपि मदन बज्जाचार्य, हेराकाजी बज्जाचार्य व इन्द्रानन्द बज्जाचार्य स्तः । कासा बवचायेका भाजु हेराकाजी बज्जाचार्यया सम्मादनय् कासाय् थ्यगु फुक्क न्हयसः मुंका अध्ययन मण्डल, बुबाहा पाखें “न्हयसः लिसः” सफू छगु नं पिथंगु जुल ।

१८) भिंखुकोणु न्हयसः लिसः कासा

२५३२ दैं बुद्ध जयन्तीया लसताय् भिंखुकोणु न्हयसः लिसः कासा जनहित पुस्तकालयया ग्वसालय् हःबाहालय् जुल । २०४५ बैशाख २८ गते निसें जेष्ठ १ गते तक जुगू थुगु कासाया उद्घाटन तत्कालीन परराष्ट्र मन्त्री शैलेन्द्र कुमार उपाध्याय जुं याना विज्यागु स्तः । थुगु कासाय् अव्वति काःगु भिन्न्यागू पुस्तकालय् मध्यय् बैशाख २८ गते (१) थपू पुचः (२) नविन पुस्तकालय् (३) त्यायम् पुचः व (४) हिरण्य पुस्तकालयया दथुइ कासा जुया हिरण्य पुस्तकालय विजं कासाय् वन । २९ गते (५) जन विकास पुस्तकालय (६) अध्ययन मण्डल, “क” बुबाहा (७) प्रगति पुस्तकालय व (८) नेपाल बौद्ध संस्कृत अध्ययन केन्द्रया दथुइ कासा जुया नेपाल बौद्ध संस्कृत अध्ययन केन्द्र विजं कासाय् वन । अथेहे ३० गते (९) यशोधरा बौद्ध परियति पुस्तकालय (१०) किसान पुस्तकालय (११) योझग राइजिझग क्लव (१२) अध्ययन मण्डल, “स्तु” बुबाहाया दथुइ कासा जुया यशोधरा बौद्ध परियति पुस्तकालय विजं कासाय् वन । ३१ गते (१३) आलोक पुस्तकालय (१४) बाल कुमारी पुस्तकालय व (१५) बौद्ध पुस्तकालयया दथुइ कासाय् जुल । बौद्ध पुस्तकालय विजं कासाय् वना “न्हाप” जुल । नेपाल बौद्ध संस्कृत अध्ययन केन्द्र “ल्यू”, यशोधरा बौद्ध परियति पुस्तकालय “लियां ल्यू” जूगु व हिरण्य पुस्तकालययात सान्त्वना थ्यगु जुल । कासाय् मूपाहाँ भाजु बुधिदराज बज्जाचार्य सिरपाः व दसिपौ लःल्हाना विज्यागु स्तः ।

थुगु कासाय् बीज माष्टर जुया विज्यापि प्रकाशरत्न धूसः अमिता धाख्वा, सविता धाख्वापि स्तः । निर्णायक मण्डलय् भिक्षु बुद्धयोष महास्थविर, भिक्षु कुमार काशयप, भिक्षु सुसोभन, अनागरिका धम्मवती, दुण्डबहादुर बज्जाचार्य, प्रा. आशाराम शास्त्र प्रकाश बज्जाचार्य, धर्मरत्न शास्त्र त्रिशुली, मुवर्ण शास्त्र, महेन्द्ररत्न

जनरहित पुस्तकालयया ग्रन्थालय जगु फिंखुकोगु कासाय भिक्षु
मुदशंन महास्थावरं चचु विद्या विज्ञागु। ल्यूने जवं छासिंकथं
इजिमासान जापान, प्रा. आशाराम शाक्य, तत्कालीन परराष्ट्र मन्त्री
शैलेन्द्र कुमार उपाध्याय व शक्षा मंत्री केशर बहादुर विष्टुजु।

जनरहित पुस्तकालय, ह.बहालय जगु फिंखुकोगु कासाय तत्कालीन
परराष्ट्र मंत्री शैलेन्द्र कुमार लालाग्यजु न्यसः पौ लिक्या दीगु।

तत्कालीन शिक्षा नथा संस्कृति सहायक मंत्री क्षेत्रप्रताप अधिकारी
जु पदमावती पुस्तकालयया गवमालय जूगु भिस्खुकोगु कामाय
समुद्घाटन याना दीगु ।

जनहित पुस्तकालयया गवमालय जूगु भिस्खुकोगु कामाय भिक्षु
सुदर्शन महास्थाविरं नचु बिया विज्यागु । ल्यूने जवं छासकथं
इजिमासान जापान, प्रा. आशागम शाक्य, तत्कालीन परगाठु मन्त्री
शैलेन्द्र कुमार उपाध्याय व शिक्षा मंत्री केशर वहादुर विप्टजु ।

शाक्य, गजेश अवाले, अमिना धाख्वा व रमिता धाख्वापि च्चना विज्यागु जुल । न्हयसः दयेका ग्वाहाल याःपि दुण्डबहादुर बज्ञाचार्य, तेजमान बज्ञाचार्य, तिथरत्न बज्ञाचार्य, अमिता धाख्वा व रमिता धाख्वा । न्वचु बिया विज्यापि स्व. मंघमहानायक भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थाविर, भिक्षु बुद्धोप महास्थाविर, भिक्षु मुदशान, अनागारिका धम्मवती, लोकदर्शन बज्ञाचार्य, प्रा. सूर्य बहादुर शाक्य, प्रा. आशाराम शाक्य, सुवर्ण शाक्य, लोक बहादुर शाक्य, विष्णु शाक्य, बुद्धिराज बज्ञाचार्य व इजिमा सान् (जापान) ख्चः । थुगु कासा न्हचाकेत गठन जूगु ग्वमा: खलया नायो भाजु सिद्धिरत्न बज्ञाचार्य, न्वकू दिव्यरत्न बज्ञाचार्य, छ्याङ्जे प्रकाश रत्न बज्ञाचार्य, त्यू छ्याङ्जे चैत्यरत्न बज्ञाचार्य, दार्भार शान्तराज बज्ञाचार्य, संगठन रूपकाजी बज्ञाचार्य, प्रचार प्रसार राजेन्द्र बज्ञाचार्य व दुजःपि तेजमान बज्ञाचार्य, क्रह्दिराज बज्ञाचार्य, पवित्रबहादुर बज्ञाचार्य, तिथरत्न बज्ञाचार्य, कण्वबहादुर बज्ञाचार्य, जुजुरत्न बज्ञाचार्य, सप्तरत्न बज्ञाचार्य व रत्नपुरुष बज्ञाचार्य ख्चः ।

१९) शिफ्टेकोणु न्हयसः लिसः कासा

२५३३ दै बुढ जयनीया लमताय् भिन्हेकोणु न्हयसः लिसः कासा पद्मावती पुस्तकालयया ग्वमालय् नःबाहालय् जुल । २०४६ जेष्ठ १० गते निसें १५ गते नक जूगु थ्व कासाया उलेज्या तत्कालीन शिक्षा तथा संस्कृति सहायक मंत्री क्षेत्र प्रताप अधिकारी पाखें जूगु ख्चः । नीग् पुस्तकालयं व्याति कागु थुगु कासाय् न्हापांगु दिं जेष्ठ १० गते (१) थप् पुचः, (२) हिरण्य पुस्तकालय, (३) अध्ययन मण्डल, नागवाहा:, (४) पूच्च पुस्तकालय व (५) भाष्कर युवा क्लवं व्याति काल । जेष्ठ ११ गते (६) विश्व शान्ति पुस्तकालय, (७) नवज्योति पुस्तकालय, (८) नेपाल बौद्ध संस्कृत अध्ययन केन्द्र, (९) प्रगति पुस्तकालय व (१०) चन्द्रसूर्य पुस्तकालय व्याति कागु जुल । अयेहे जेष्ठ १२ गते (११) नविन पुस्तकालय १२) जन विकास पुस्तकालय, (१३) जन मैत्री वाचनालय, (१४) अध्ययन मण्डल, युवाहा: व (१५) बाल कुमारी पुस्तकालय व्याति कागु ख्चः । जेष्ठ १३ गते (१६) आलोक पुस्तकालय, (१७) महाबौद्ध पुस्तकालय, (१८) योड्ग गर्वांजिङ्ग क्लव, (१९) बौद्ध पुस्तकालय व

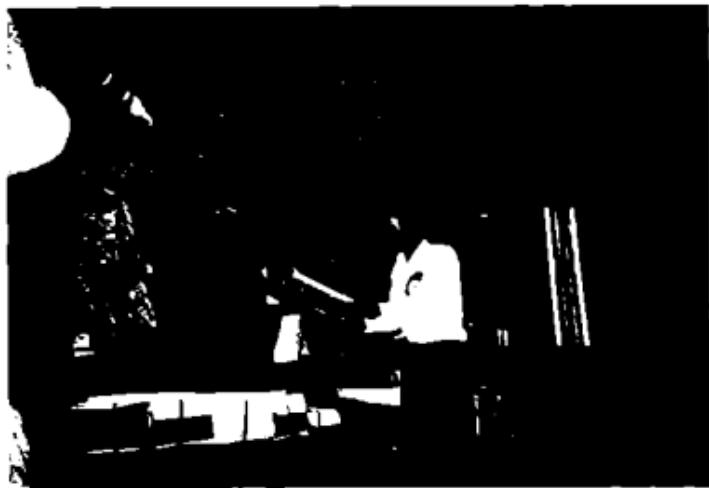
(२०) युवा पुस्तकालयं व्वति काःगु जुल । जेष्ठ १४ गने नसकं वाःवोगु लिं विजं कासा १५ गते लिछेय माःगु जुल । विजं कासाय् विश्व शान्ति पुस्तकालय "न्हाप", बौद्ध पुस्तकालय "ल्यू", हिरण्य पुस्तकालय "लिया ल्यू" जूगु व जन मैत्री वाचनालययात "मान्त्वना" पुरस्कार व्यूगु जुल । कासाय् त्याकर्मिपतं तत्कालीन ल.पु.न.प. प्रधानपञ्च बुद्धिराज बज्ञाचार्य सिरपाः व दर्भिपौ लःल्हाना विज्यात ।

थुगु कासाय् कासा नायो (क्वीज माप्टर) जुया विज्यापि खः - हेमराज शाक्य, वीरकाजी शाक्य, नेवमीर शाक्य व महेन्द्ररत्न शाक्य । निर्णायक मण्डलय् च्चना विज्यापि भिक्षु सुदर्शन महास्थविर, भिक्षु धर्मपाल, भिक्षु चन्द्रगुप्त, भिक्षु सुवर्ण, प्रा. आशाराम शाक्य, लोकबहादुर शाक्य, दुष्टबहादुर बज्ञाचार्य, मीनबहादुर शाक्य, धर्मरत्न शाक्य त्रिशुली, महेन्द्ररत्न शाक्य, प्रकाश बज्ञाचार्य, अमिता धार्जा, बोधिवज्र बज्ञाचार्य व डा. वज्ञराज शाक्यपि खः ।

कासाय् न्हचसःपौ दयेका ग्वाहालि याःपि स्व. भिक्षु अमृतानन्द महास्थविर, भिक्षु सुदर्शन महास्थविर, दुष्टबहादुर बज्ञाचार्य, प्रकाश बज्ञाचार्य, मीनबहादुर शाक्य, वीरकाजी शाक्य व महेन्द्ररत्न शाक्यपि खः । कासाय् थुपि प्यंगु सफू दुष्याकूगु खः - (१) महाकाशयप महास्थविर (२) महापरिनिवार्ण सूत्र (३) लुम्बिनी स्थित अशोक स्तम्भ (४) बौद्ध दपंण ।

कासाय् न्वचु बिया विज्यापि भिक्षु सुदर्शन महास्थविर, भिक्षु सुवर्ण, प्रा. आशाराम शाक्य, बुद्धिराज बज्ञाचार्य, मीनबहादुर शाक्य व प्रकाश बज्ञाचार्यपि खः । थुगु कासा संचालयया निति अलग ग्वसा: खल गठन मजूसे पुस्तकालयया नायो भाजु नेमवीर शाक्य लिसे पुस्तकालयया पदाधिकारीपि पाखें हे न्हचाकूगु जुल ।

थुगु पदमावती पुस्तकालयं कासा: पा: लःल्हायेत पा: काःगु पुस्तकालयया अभिलेख च्चनीगु तामापत्र तया व्यूगु जुल । ताम्रपत्रय् उबले तक पा:काये धुंकूगु पुस्तकालयया नां किका तःगु जुल ।

युवक बौद्ध मण्डलया ग्रन्थालय जगु फिंच्याकोगु कामाय् भिक्षु
बुद्धघोष महास्थाविर दर्शपौ लळ्हाना विज्यागु ।

चन्द्रसूर्य पुस्तकालयया ग्रन्थालय कुटिसौगलय जगु फिंगुकोगु
कामाय् कर्वीज माटुर रत्नमान चित्रकार्या ल्यने निषायक मण्डलय
भिक्षु धर्मपाल, हेगकाजी वजाचार्य, अ. जाणवती, अ. सुजाता व
मयजु अमिता शाखा ।

थुबले निसें पा: लःल्हाइगु बस्ततय् थःगु पुस्तकालयया नां, बौद्ध संवत व गोकोगू कासा: खः व किका कलात्मक बुष्टा दुगु सिंयागु फ्रेम तया तःगु उरु तामापत्र व नापं बौद्ध भण्डा छ्यपु नं तया लःल्हायेगु याःगु जुल । अथेहे थुगु पुस्तकालयया दुजःपिं व त्वाःया दाजु किजापिनिगु ग्वाहालिं छ्यगु अक्षयकोष दयेका उकिया व्याज पा:काइगु पुस्तकालययात बिइगु व्यवस्था नं याःगु जुल ।

२०) मिठ्ट्याकोणु नह्यसः लिसः कासा

२५३४ दं बुद्ध जयन्नीया लसताय् फिच्याकोगु न्हयसः लिसः कासा युवक बौद्ध मण्डलया ग्वसालय् लोकाकिर्ति महाविहार किनुबही, इटीस जुल । २०४७ जेष्ठ १ गते निसें ५ गते तक जूगु थ्य कासाया उलेज्या युवक बौद्ध मण्डलया वरिष्ठ सल्लाहकार भाजु लोकदर्शन बज्ञाचार्यजु पासें जूगु खः । फिन्यागु पुस्तकालय अव्यति काःगु थ्य कासाय् विश्वशान्ति पुस्तकालय “न्हाप” अद्ययन मण्डल, बुबाहा “ल्यू”, चन्द्र सूर्य पुस्तकालय “लियां ल्यू” व प्रकाश पुस्तकालय “वयां ल्यू” जूगु जुल । जेष्ठ १ गते (१) आकान पुस्तकालय, (२) अद्ययन मण्डल बुबाहा, (३) नेपाल बौद्ध संस्कृत अद्ययन केन्द्र व (४) महाबौद्ध पुस्तकालयया दथुइ कासा जुल । जेष्ठ २ गते (५) विश्वशान्ति पुस्तकालय, (६) शाक्यसिंह परियति पुस्तकालय (७) जनमैत्री वाचनालय व (८) बौद्ध पुस्तकालयया दथुइ कासा जुल । जेष्ठ ३ गते (९) योद्धग राइजिझग क्लब, (१०) चन्द्रसूर्य पुस्तकालय, (११) नवज्योति पुस्तकालय व (१२) भाष्कर युवा क्लबया विच्यय् कासा जुल । अथेहे जेष्ठ ४ गते (१३) अमर पुस्तकालय, (१४) आलोक पुस्तकालय व (१५) प्रकाश पुस्तकालयया दथुइ कासा जूगु जुल । कासाय् त्याकमिपिन्त मूपाहाँ भिक्षु बुद्धघोष महास्थविरं दसिपौ व सिरपा: लःल्हाना विज्यागु जल

थुगु कासाय् भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर, भिक्षु कुमार काश्यप महास्थविर, भिक्षु सुशोभन, भिक्षु धम्मपाल, प्रा. आशाराम शाक्य, महेन्द्ररत्न शाक्य, पवित्रबहादुर बज्ञाचार्य, प्रकाश बज्ञाचार्य, सुवर्ण शाक्य, हेराकाजी बज्ञाचार्य, हेरारत्न शाक्य, भाईलाल महर्जन

व अर्मिना धार्खापि॑ निण्यक जुया विज्यागु जुल । अथेहं हेरगरल्त शाक्य, हेराकाजी वज्ञाचार्य, यज्ञमान शाक्य, वंशीधर वज्ञाचार्य व सर्वता धार्खापि॑ कर्विज माण्टुर जुया विज्यागु जुल ।

थुगु कासाय् (१) बुद्ध जीवनी (२) गृही विनय (३) सखार भाजनी व (४) महापर्वानीर्वाण सूत्र सफू दुथ्याकृगु सः । पाठ्य सफूति॑ ७५% व २५% पिने ल्याज्या याना न्हयसः पौ दयेका विज्यापि॑ भाजु हेराकाजी वज्ञाचार्य, हेरगरल्त शाक्य व सर्वता धार्खापि॑ सः । भाजु महेन्द्रगर्ल शाक्य, दुण्डबहादुर वज्ञाचार्य, अर्मिना धार्खा व हेमवहादुर शाक्यापि॑ न्हयसः पौ दयेकेन माःगु थ्यमुलागु सल्लाह व सुभाव विया विज्यागु जुल ।

कासाय् न्वचु विया विज्यापि॑ भाजु लोकदर्शन वज्ञाचार्य, लोकबहादुर शाक्य, पाँवत्रवहादुर वज्ञाचार्य, अनागारिका धर्मवर्तीपि॑ सः ।

थुगु न्हयसः लिमः कासा ग्वसाखलक्य संयोजक भाजु हेरगरल्त शाक्य व दुजःपि॑ पवित्रबहादुर वज्ञाचार्य, हेमबहादुर शाक्य, हेराकाजी वज्ञाचार्य, यज्ञमान शाक्य, हेराकाजी सुइका, अमिर वज्ञाचार्य, सविता धार्खा, पंचगज शाक्य, मुरेन्द्र शाक्य, सुरज शाक्य, धर्मगर्ल शाक्य, तेज वज्ञाचार्य व अशोकमान शाक्यापि॑ च्वना विज्यागु जुल ।

न्हयसः लिमः कासा क्वचायेका भाजु हेरगरल्त शाक्य व हेराकाजी वज्ञाचार्यापि॑सं “युवक बौद्ध मण्डल नेपालया परिचय एवं बुद्ध व बुद्ध धर्म सम्बन्धी न्हयसः लिमः” नामं थुगु कासाय् न्यान्हु यंक न्यंगु न्हयसःत माहना युवक बौद्ध मण्डलया ज्या भूवः व परिचयनं तथा छ्यगु सफू च्वया विज्यागु जुल । थुगु सफू युवक बौद्ध मण्डलं पिर्धंगु जुल ।

२१) મિંગુકોગુ નહ્યાચઃ ટિંચઃ કાચા

૨૫૩૫ દેં બૌદ્ધ જયનીયા લમનાય ભિંગુકોગુ ન્હચમ: લિમ: કામા ચન્દ્ર સ્ર્યુ પુસ્તકાલયા ગ્રંથાલય કાંટિશૈગલય જ્રગુ ખ: । ૨૦૪૮ જેઠ ૧૮ નિમે ૨૨ ગતે નક જ્રગુ થુગુ કામાયા ઉલેજ્યા તત્કાલીન થાડી ગાજદૂત મહામહીમ સર્વાવંગ સુમારાદત કામ્ચા પાખેં યાના દીગુ ખ: । ભિસ્વંગુ પુસ્તકાલય વ્યાનિકાગુ થ્વ કામાય શાક્ય મિંહ વિહાર "ન્હાપ", બૌદ્ધ પુસ્તકાલય "લ્યુ" જન જાગ્રણ પુસ્તકાલય "લિયા લ્યુ" વ નેપાલ બૌદ્ધ સંસ્કૃત અધ્યયન કેન્દ્ર "વધાં લ્યુ" જ્રગુ જુલ । ત્યાર્કાર્મિપિન્લ મૂપાર્હા જુયા દીઘ્લ લ. પુ. ક્ષેત્ર ન. ૨ યા તત્કાલીન સાંસ્કૃતિક ભાજુ સિદ્ધિલાલ મિંહ જુ મિરપા: વ દાસિપૌ લલ્હાના દિલ । કામાય બ્રતિ કાગુ પુસ્તકાલય છાસિકથ ન્હાપાંગુ દિં કુન્હ (૧) અધ્યયન મણ્ડલ, બુવાહા (૨) નવિન પુસ્તકાલય (૩) વિશવશાન્ત પુસ્તકાલય વ (૪) બૌદ્ધ પુસ્તકાલય ખ: । જેઠ ૧૯ ગતે (૫) આલોક પુસ્તકાલય, (૬) જન જાગ્રણ પુસ્તકાલય, (૭) ભાષ્કર યુવા કલવ, જેઠ ૨૦ ગતે (૮) શાક્યામિંહ વિહાર (૯) જન વિકાસ પુસ્તકાલય વ (૧૦) યશોધર બૌદ્ધ પરિર્યાત પુસ્તકાલય અથેહે જેઠ ૨૧ ગતે (૧૧) નવ જ્યોતિ પુસ્તકાલય (૧૨) આક્ષાન પુસ્તકાલય વ (૧૩) નેપાલ બૌદ્ધ સંસ્કૃત અધ્યયન કેન્દ્ર યા દથુર્ડ કાસા જુગુ ખ: ।

Dhamma.Digital

થુગુ કામાય નિર્ણાયક મણ્ડલય ભિક્ષુ ધર્મપાલ, ભિક્ષુ સુનન્દ, અનાગારિકા જ્ઞાણવતી, અનાગારિકા સુજાતા, હેરાકાજી બજ્જાચાર્ય, અમિતા ધાખ્વા, સુવર્ણ શાક્ય, મહેન્દ્રરત્ન શાક્ય, લોકબહાદુર શાક્ય વ ગિતાપ્રસાદ લાખેપિ ચ્ચના વિજયાગુ જુલ । ક્વીજ માષ્ટર જ્રૂપિં રત્નમાન ચિત્રકાર, હરિકૃષ્ણ બારાહી, જુજુભાઈ મહર્જન, રવિન શ્રેષ્ઠ વ સનપ્રકાશ ચિત્રકાર ખ: ।

થુગુ કામાય નિમિત ન્યાગુ સફુ પાઠ્યસફુ કર્થ દુધ્યાક્રગુ જુલ । વ સફુ ખ: (૧) વિશવય બુદ્ધધર્મ ભાગ ૫ (૨) મલ્લિકા મહારાની (૩) YMBA પ્રશ્નોત્તર (૪) બુદ્ધ ધર્મ સમ્વન્ધી પ્રશ્નોત્તર (૫) સામાન્યજ્ઞાન વ બુદ્ધ જીવની લિધસા કર્થ । ન્હયમ:પૌ દેયેકા ગ્રાહાલિ

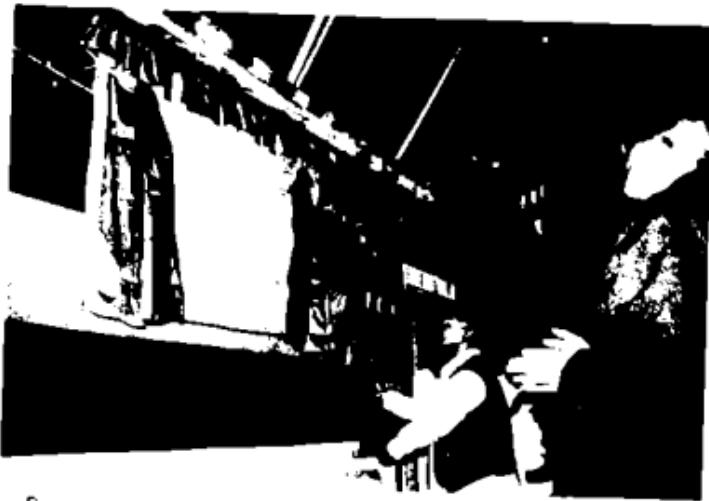
याना विज्यापि खः भिक्षु धम्मपाल, भाजु हेराकाजी बज्ञाचार्य, भाजु महेन्द्ररत्न शाक्य, भाजु गिता प्रसाद लाखे व मयजु अमिता धाख्वा ।

कासाय् न्वचू विद्या विज्यापि भाजु लोकबहादुर शाक्य,
सत्यमोहन जोशी, सुवर्ण शाक्य व प्रा. आशाराम शाक्यपि खः ।
थुगु पुस्तकालय पाखे ध्वया न्हथो फिच्याकोगु न्हयसः लिसः कासा
पाः फःमः युवक बौद्ध मण्डलयात हनापौ देच्छागु जुल ।

थुगु कासाया ख्वसाः ख्लकय् नायो भाजु रामकृष्ण वाराही,
न्वकू सनप्रकाश चित्रकार, छ्याङ्जे धर्म महर्जन, दाँभरी राजन
चित्रकार व दुजःपि रत्न यले, देवलाल महर्जन, प्रेम महर्जन व
पवित्र राज बैद्य खः । अथेहे हरि कृष्ण वाराही, रामलाल कारजित व
श्री कृष्ण महर्जनया संयोजकत्वय् प्रचार प्रसार अर्थ संकलन व मंच
सभः उप समिति न दयेका न्हयाइपुक छु विज्ञ पंगलः मवेक कासा
न्हयाकूगु जुल ।

२२) नीकोगु ठह्यत्तः लिसः कासा

ब.सं. २५३६ देया लसताय् नीकोगु न्हयसः लिसः कासा
हिरण्य पुस्तकालयया ख्वसालय इलाननिह जुल । २०४९ जेष्ठ २१
गते निसे २६ गते तक जूगु थुगु कासाया समुदधाटन इलाननी
त्वाया थकाली भाजु हर्षवीर शाक्यजु याना विज्यागु खः । फिंच्यंगु
पुस्तकालय व्वति काःगु ख कासाया न्हापांगु दिं (१) युवा
पुस्तकालय, (२) योद्धग राइजिंग क्लब, (३) अमर पुस्तकालय व (४)
बौद्ध पुस्तकालय व्वति काःगु जुल । निन्हु कुन्हु (५) विश्व शान्ति
पुस्तकालय, (६) नेपाल बौद्ध संस्कृत अध्ययन केन्द्र, (७) दिपंकर
परियति शिक्षालय व (८) आलोक पुस्तकालय व्वति काःगु व स्वन्हु
कुन्हु (९) अध्ययन मण्डल, बुबाहा (१०) आङ्कान पुस्तकालय व
(११) जन विकास पुस्तकालयया दथुइ कासा जुल । अथेहे प्यन्हु
कुन्हु (१२) जन जागृति पुस्तकालय, (१३) शाक्यसिंह परियति
पुस्तकालय व (१४) चन्द्रसूर्य पुस्तकालयया दथुइ कासा जुल ।
बौद्ध पुस्तकालय, शाक्यसिंह परियति पुस्तकालय, नेपाल बौद्ध
संस्कृत अध्ययन केन्द्र व आङ्कान पुस्तकालय बिजं कामाय् वना

हिरण्य पुस्तालय, इलाननी जगु नीकोगु कासाय उलेज्या भाजु
हपंवीर शाक्यजु याना विज्यागु ।

हिरण्य पुस्तकालय एवसालय जगु नीकोगु कासाय तत्कालान सामद
(वर्तमान सामान्य प्रशासन मन्त्री) सिधिद्वाल मिहंजु पुरस्कार व
दर्सपौ लळ्हाना दीगु ।

छसंकथं न्ताप, ल्यु, लियां ल्यु व वयां ल्यु लाःगु जुल । कासाय
मूपाहों तत्कालीन सांसद सिद्धिलाल सिंहजुं सिरपा: व दसिपौ बिया
दिल ।

भिक्षु धम्मपाल, भिक्षु मुनिद्र, अनागारिका सुजाता,
अनागारिका ब्राणवती, लोकबहादुर शाक्य, मीनबहादुर शाक्य, सुवर्ण
शाक्य, प्रा. आशाराम शाक्य, हेराकाजी बज्ञाचार्य, रत्नसुन्दर शाक्य,
अमिता धाख्वा व सविता धाख्वा निर्णायक जुया बिज्याःगु थुगु
कासाय् बीज माप्तर जुया बिज्यापिं दीपक बज्ञाचार्य, रुपरत्न
शाक्य, मन्दिरा शाक्य व चम्पा शाक्य खः । प्रा. आशाराम शाक्य,
सुवर्ण शाक्य, लोकबहादुर शाक्य, धर्मरत्न शाक्य त्रिशुली, रत्नसुन्दर
शाक्य, भिक्षु धम्मपाल व सांसद सिद्धिलाल सिंहजुं न्वचु बिया
बिज्यागु जुल । थुगु कासाय् (१) बुढ़ जीवनी (२) महिन्द तथा
संघमिता थेरी (३) बुढ़कालीन महिला भाग-२, (४) धम्मपदटठ
कथा भाग २ व (५) नेपालमा बौद्ध धर्म सफू दुष्याकूगु जुल ।
न्हयसःपौ दयेका ग्वाहाली याना बिज्यापिं भाजु हेराकाजी बज्ञाचार्य,
दीपक बज्ञाचार्य, प्रा. आशाराम शाक्य, मीनबहादुर शाक्य,
लोकबहादुर शाक्य, हेराराज शाक्य व मध्जु सविता धाख्वा खः ।
भाजु दुण्डबहादुर बज्ञाचार्य व महेन्द्ररत्न शाक्यपिंगु सल्लाह सुभाव
निर्देशन नं प्राप्त जूगु जुल । अथेहे भिक्षु बुढ़घोष महास्थविर व
भिक्षु धम्मपालपिंस कासाय् सभापतित्व ग्रहण याना शील प्रदान
याना बिज्यागु जुल ।

थुगु कासाय् पाठ्य सफू पाखे न्यंगु न्हयसः मेगु पुचःयात
पास मजुइगु व पिनेयागु (आउट) न्हयसः जक पास जुईगु लिसें
न्हयसःया लिसः सक्ल दुजःपिंसं नं बिइ दुगु नियमत लागू याःगु
जुल । वाः फय् वया छन्हु कासा दिके माःगु जुल । थुगु न्हयसः
लिसः कासाया ग्वसाःखल पुस्तकालयया तत्कालीन पदाधिकारपिं हे
खः । नायो भाजुरत्न शाक्य, न्वकू बुद्धलक्ष्मी शाक्य, छ्रयाङ्जे दिपक
बज्ञाचार्य, ल्यू छ्रयाङ्जे विकास बज्ञाचार्य, दाँभरी अनिल बज्ञाचार्य,
ल्यू दाँभरी चम्पा शाक्य, दुजःपिं रुपरत्न शाक्य, बाबुकाजी शाक्य,

मोनी काजी शाक्य, दीपकरत्न बज्जाचार्य, राजेश शाक्य, विना शाक्य, मन्दिरा शाक्य, जान बहादुर शाक्य व हेरारत्न शाक्यापि खः ।

२१) नीछकोणु न्हयसः लिसः कासा

ब.सं. २५३७ दै या लम्ताय् २०५० जेष्ठ १४ गते निम्ने १७ गते तक नीछकोणु न्हयसः लिसः कासा नविन पुस्तकालयां अवसालय् गुजिबाहालय् जुल । फिंस्वंगु पुस्तकालयं व्यति काःगु थुगु कासाया उलेज्या राष्ट्रिय सभाया अध्यक्ष सम्माननीय भाजु बेनी बहादुर कार्कीजुं याना दीगु खः । कासाय् व्यति काःगु पुस्तकालय छासिकथं थथे खः (१) विश्व शान्ति पुस्तकालय (२) अध्ययन मण्डल, नागबाहा (३) दीपकर परियति शिक्षालय व (४) चन्द्र सुर्य पुस्तकालय । (५) महाबौद्ध पुस्तकालय (६) जन विकास पुस्तकालय (७) युवा पुस्तकालय (८) हिरण्य पुस्तकालय व (९) नेपाल बौद्ध संस्कृत अध्ययन केन्द्र । (१०) शाक्यसिंह परियति पुस्तकालय (११) आलोक पुस्तकालय (१२) बौद्ध पुस्तकालय व (१३) अध्ययन मण्डल, बुबाहा । विजंकासाय् शाक्यसिंह परियति पुस्तकालय “न्हाप”, नेपाल बौद्ध संस्कृत अध्ययन केन्द्र “ल्यू” व अध्ययन मण्डल, नागबाहा “लियां ल्यू” जूगु जुल । त्याकमिपिन्त मूलाहाँ ल.पु. उपमहानगरपालिकाया मेरय बेखारत्न शाक्य जुं दमिपौ व सिरपा: लोळ्हाना बिज्यागु जुल ।

कासाय् व्यय च्यापि व्यक्तिपि निर्णयक मण्डलय् च्वना बिज्यागु जुल - (१) भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर (२) भिक्षु सुमेघ (३) भिक्षु शोभित (४) भिक्षु मुशोभन (५) अनागारिका सुजाता (६) अनागारिका धम्मवती (७) प्रा. आशाराम शाक्य (८) दुण्डबहादुर बज्जाचार्य (९) बुद्धिराज बज्जाचार्य (१०) सुवर्ण शाक्य (११) भूवनलाल प्रधान (१२) रत्नसुन्दर शाक्य (१३) अमिता धाख्वा (१४) लोकबहादुर शाक्य (१५) सविता धाख्वा (१६) हेराकाजी बज्जाचार्य थुगु कासाय् कासा नायो (क्वीजमाट्टर) जुया बिज्यापि मयजु लध्मीशोभा शाक्य, चन्द्रमान शाक्य व राकेश अवाले खः ।

कासाय् दुध्यागु सफूत थथे खः - (१) बौद्ध न्हयसः लिसः (२) धम्मदिल्ला थेरी (३) धम्मदट्ठ कथा भाग २ व (४) बुद्ध धर्म

र शाक्यहरु । थुगु कासाय् च्यत् उल्लेखित पाठ्य सफूया च्वमिपि व
 विद्वतवर्गापिंगु पाष्ठे न्हयसः दयेका मूकुगु जुल : (१) भिक्षु सुदर्शन
 महास्थविर (२) अनागारिका सुजाता (३) सविता धाख्वा (४)
 महेन्द्ररत्न शाक्य (५) दुण्डबहादुर बज्जाचार्य (६) हेराकाजी
 बज्जाचार्य (७) भुवनलाल प्रधान (८) राकेश अवाले (९)
 रत्नसुन्दर शाक्य (१०) लोकबहादुर शाक्य (११) अमिता धाख्वा ।
 वसपोल पिंसं दयेका विज्यागु न्हयसः पैतिइ एक रूपता हया
 कासाय् न्यनेगु न्हयसः त्यया गोप्य कथं ज्या यायेत व्याघ्र दुजः दुगु
 छगु न्हयसः समिति दयेकूगु जुल । थुगु न्हयसः समितिई भाजु
 दुण्डबहादुर बज्जाचार्य, राकेश अवाले, अमिता धाख्वा व लक्ष्मीशोभा
 शाक्यपि चवना विज्यागु खः । न्वचु विया विज्यापि - (१) भिक्षु
 वुद्धोष महास्थविर (२) भिक्षु सुमेध (३) अनागारिका धम्मवती (४)
 सम्माननिय भाजु बेनी बहादुर कार्की (५) वेष्खारत्न शाक्य व (६)
 प्रा. आशाराम शाक्य ।

थुगु कासाय् न्हूगु निगु तरिका दयेकूगु जुल । (१) न्हापांगु
 निगू चाकः तक (विजं कासाय् स्वंगू चाकः तक) पुचःनायो नं
 बोडंय् तिकातःगु न्हयसः ल्यया लिसः विईगु । (२) छगू पुचःयात
 न्यंगु न्हयसःया लिसः व हे पुचलं बिल धाःसा ल्या: २ विईगु । छगू
 पुचःयात न्यंगु न्हयसःया लिसः व पुचले धाये मफया मेगु पुचलं
 लिसः बिल धाःसा उकियात ल्या १ जक वियेगु नियम दयेकूगु
 जुल ।

थुगु कासाय् बौद्ध न्हयसः लिसः कासाया प्रारम्भकाल निसे
 ग्वाहालि व प्रेरणा विया वया च्वंग्ह हेराकाजी सुइकायात व
 न्हयसःपौ दयेकुपि मध्यय् दुण्डबहादुर बज्जाचार्य, राकेश अवाले व
 अमिता धाख्वापिन्त हनापौ व्यूगु जुल । जेष्ठ १५ गते तसकं वा
 फय् वगुलिं बहनी १० बजे लिपा तिनि कासा न्हचाकूगु जुल ।

नवीन पुस्तकालयया दौभरी मय्जु लक्ष्मीशोभा शाक्यया
 संयोजकत्वय् न्हयसः लिसः कासा ग्वसाख्लः दयेका अर्थ संकलन
 उप समिति, प्रचार प्रसार, मञ्च श्रृंगार, खाद्य, स्वयं सेवक व

न्हयसः उप सर्माति न दयेकुगु व मकर्लासिगु ग्वाहालि व मल्लाह
दयेका कासा संचालन याःगु जुल ।

२४) नींगिकोण् छहयसः लिसः कासा

२५३८ द बौद्ध जयन्तीया लम्नाय नीनिकोण् न्हयसः लिसः
कासा महावौद्ध पुस्तकालयया ग्वमालय् २०५१ जेष्ठ १३ गते निमें
१७ गते तक ओकुबाहालय् जुल । भिन्न्याग् पुस्तकालय, क्लवं च्वाति
काःगु थुगु कासाया उलेज्या नं गाप्त्रिय मभाया अध्यक्ष सम्माननीय
बेनी बहादुर कार्कीजुं हे याना दीगु खः । कासाया न्हापांगु दिं जेष्ठ
१३ गते (१) हिरण्य पुस्तकालय (२) आलोक पुस्तकालय व (३)
ल्यायक पुचःया दथुइ कासा संचालन जुल । जेष्ठ १४ गते (४)
विश्वशार्न्ति पुस्तकालय (५) अध्ययन मण्डल, बुबाहा: (६) नेपाल
बौद्ध संस्कृत अध्ययन केन्द्र (७) बौद्ध पुस्तकालय व (८) सामुदायिक
पुस्तकालयया विचय कासा जूगु खः । अथेहे जेष्ठ १५ गते (९)
पद्मावती पुस्तकाकालय (१०) युवा पुस्तकालय (११) दीपंकर
परिर्याति शिक्षालय (१२) शाक्याम्बिह परिर्याति पुस्तकालयया दथुइ
कासा जुल । जेष्ठ १६ गते (१३) नविन पुस्तकालय (१४) जन
विकास पुस्तकालय व (१५) अध्ययन मण्डल, नागबाहाया दथुइ
कासा जूगु जुल । यंगु बाहाल क्लव व भी न्हच्यज्यायनु मलिंछे
कासाय् अनुर्पस्थित जूगु जुल ।

विजं कासाय् अध्ययन मण्डल, नागबाहा: "न्हापा" हिरण्य
पुस्तकालय "ल्यू", दीपंकर परिर्याति पुस्तकालय "लिंया ल्यू" व बौद्ध
पुस्तकालय "वयां ल्यू" जूगु जुल । विजं कासाय् मूपाहाँ जुया
बिज्याम्ब ललितपुर उप महानगरपालिकाया प्रमुख बेखारल शाक्यजुं
दमिपौ व मिरपा: लःल्हाना बिज्यागु लिमें निर्णयिक मण्डलय्
च्चपिन्त हनापौ न लःल्हाना बिज्यागु जुल ।

भिक्षु बुद्धघोष महास्थाविर, भिक्षु अश्वघोष महास्थाविर, भिक्षु
सुदर्शन महास्थाविर, भिक्षु ज्ञानपूर्णक महास्थाविर, भिक्षु शीलभद्र,
भिक्षु धर्मपाल, भिक्षु सुमेध, अनागारिका धर्मवती, अनागारिका
माधवी, अनागारिका जाणवती, अनागारिका सुजाता, अनागारिका

भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर महाबौद्ध पुस्तकालयया खमालय जूगु
नीनिकोगु कासाय् पञ्चशील प्रदान याना विज्यागु ।

नीनिकोगु कासाय् कामापि व स्वकुर्मिपापि शील प्रार्थना याना चंगु

कुमुम, प्रा. आशाराम शाक्य, सुवण शाक्य, डा. बज्रराज शाक्य, मीनबहादुर शाक्य, लोकबहादुर शाक्य, दुष्टबहादुर बज्जाचार्य, हेराकाजी बज्जाचार्य, अमिता धाखा व सविता धाखापि निणायक जुया बिज्यागु एव कासाय् प्रत्येक दिनय् मध्यान्तर लिपा बीज माष्टर हिलेगु छगू न्हगु प्रथा नं न्हयाकगु जुल । विजं कासा कुन्तु छम्ह जक बीज माष्टर महेन्द्ररत्न शाक्य जुयां बिज्यागु जुल । मेवले पालंपा बीज माष्टर जुया बिज्यापि गेशन शाक्य, माणिक ज्योति शाक्य, शर्मिला शाक्य, शान्तमानन्द शाक्य, यशकुमार शाक्य, जगतरत्न शाक्य व अजय शाक्यपि खः ।

थुगु कासाय् (१) आदशं बौद्ध महिलापि (२) परियाति शिक्षा भाग १,२,३ (३) कर्तव्य व (४) धम्मपदट्ठ कथा भाग २ मफ् दुष्याकूगु जुल । थुगु कासाया निमित् न्हयसःपौ दयेका बिज्यापि खः (५) भिक्षु अश्वघोष महास्थविर (६) भिक्षु सुदर्शन महास्थविर (७) अनागारिका ज्ञाणवती (८) अनागारिका सुजाता (९) अनागारिका कुसुम (१०) सुवर्ण शाक्य (११) डा. बज्रराज शाक्य (१२) मीन बहादुर शाक्य (१३) हेराकाजी बज्जाचार्य (१४) महेन्द्ररत्न शाक्य (१५) सविता धाखा व (१६) यश कुमार शाक्य ।

थुगु कासाय् न्हयसः न्यनेगु तरिकाय् विशेष रूप एव व्यागु कथं हीकूगु जुल ।

(क) सफूतिं पिनेयागु चाक:- एव चाकलय् सफूतिं पिनेयाःगु न्हयसः अलग बाकसय् तथा न्यांगु जुल ।

(ख) पुचः चाक :- एव चाकलय् ब्बति काःगु पुचःया दुजःपि मध्येय न्हयाम्ह सिनं लिसः व्यूसां ज्यूगु खः ।

(ग) न्हापला: त्याः चाक: - एव चाकलय् थी थी रंगांया मतः थी थी सः वईगु घण्टी तथा स्वीच तिलकी मतः च्याइगु व घण्टी न्याइगु व्यवस्था याना तःगु खः । न्हयसः न्यने धुनकि गुगु पुचलं न्हापालाक १० सेकेण्डया दुने घण्टी न्यायेकी वहे पुचलं जक लिसः बिड दई । छगुलिं अप्पो पुचलं पालाक मत च्याकल, घण्टी न्यायेकल धाःसा

पाःलागु फुक्क पुच याके गोप्य रूप लिसः न्यना पार्थिव्वगु लिसःयात
त्याः बीगु जुई ।

(घ) निगू मिनेट चाकः- थ्व चाकलय् निगू मिनेटया चिचि हाःकगु
फिगू न्हयसः न्यनी । छग्या लिसः बिलकि मेगु न्हयसः न्यनी गोगू
न्हयसःया लिस पार्थिव्व जुल वोगु हे त्याः बीगु याई । निगू मिनेटया
दुने फिगू न्हयसः न्यने मलातकि गोगू न्यने लात उलि हे जक
न्यनीगु जुइ । थुकिया अर्तिरक्त पलेस्वानय् न्हयसः त्यात्येका
न्यनीगु पलेस्वर्वा चाकः नं दुगु जुल ।

थुगु कासाया बिजं कासा कुन्हु जेष्ठ १७ गते बच्छ कासा
न्हथाके धुंका चान्हेसिया १२:३० ताः इलं निसें मदिक्क वा फय् वया
वा: घौ तक पिया च्वना नं वा: मचुगुलिं उकुन्हन्या कासा दिका:
कन्हे कुन्हु जेष्ठ १८ गते ल्यंदुगु कासा न्हयाकेगु निर्णय निर्णयक
मण्डलं याःगु जुल । थ्व कुन्हु हिरण्य पुस्तकालयया त्या २०,
अध्ययन मण्डल नागबाहाया १६, दीपंकर परियति शिक्षालयया त्या:
१६ व बौद्ध पुस्तकालयया त्या १५ अन्ना चंगु सः । कन्हे कुन्हु जूगु
कासाय् वहे त्याख्य् तना वंगु जुल । कासाया अवसानय् व त्याः
छासिकथं २१, २२, १६ व १५ जूगु जुल । अध्ययन मण्डलं न्हापायागु
यःगु त्या ख्य् ६ अंक अप्पो कया न्हाप जूगु जुल ।

थुगु कासाय् धर्मदेशना व न्वचु बिया विज्यापि भिक्षु सुमेध,
प्रा. आशाराम शाक्य, डा. वज्रराज शाक्य, मीनबहादुर शाक्य व
सुवर्ण शाक्यपि सः ।

थुगु कासाया मूँ ग्वसाः खलकय् ख्वय् च्वयापि पदाधिकारपि
दुगु जुल :- नायो- चैत्यरत्न शाक्य, न्वकू- जगतरत्न शाक्य,
छयाञ्जे- माणिकज्योति शाक्य, त्यू छयाञ्जे- हेमराज शाक्य,
दाँभरी- हिटलर शाक्य, दुजःपि:- प्रेम शाक्य, यश कुमार शाक्य,
रशिमला शाक्य, शर्मिला शाक्य, शान्तमानन्द शाक्य, ज्ञान बहादुर
शाक्य व ज्ञानेन्द्र शाक्यपि सः । कासाय् त्वाहाली यायेत विभिन्न
उप कमिती नं गठन याःगु गुल ।

२५) नीत्यकोणु न्हयातः लिंगः कार्ता

२५३९ दै बौद्ध जयन्तीया लसताय् नीत्यकोणु न्हयसः लिसः कासा बौद्ध बिहार युवा समूहया ग्वसालय् अक्षयेश्वर महाविहार, पूच्छ्य जुल । भिंखुगु पुस्तकालयं व्वति कागु थुगु कासाया उलेज्या तत्कालीन अम तथा स्वास्थ्य मन्त्री माननीय पदमरत्न तुलाघर याना दीगु खः । २०५२ जेष्ठ ५ गते निसें १० गते तक न्यान्हु जूगु थुगु कासाय् जेष्ठ ५ गते (१) चन्द्र सर्य पस्तकालय (२) जन हित पुस्तकालय (३) बौद्ध पुस्तकालय व (४) महाबौद्ध पुस्तकालय व्वति कागु जुल । श्रमजित पुस्तकालयं छगू अनुपस्थित जूगु जुल । जेष्ठ ६ गते (५) पद्मावती पुस्तकालय (६) विश्वशान्ति पुस्तकालय (७) सप्त पुस्तकालय व (८) शान्ति युवा क्लब या दयुइ कासा न्हयाकूगु खः । नेपाल बौद्ध संस्कृत अध्ययन केन्द्र अनुपस्थित जूगु जुल । जेष्ठ ७ गते (९) जनमैत्री वाचनालय (१०) नवीन पुस्तकालय व (११) पूच्छ पुस्तकालयं व्वति कागु खः । अध्ययन मण्डल, बुबाहा व शाक्यसिंह परियति पुस्तकालय अनुपस्थित जूगु जुल । अथेहे जेष्ठ ८ गते (१२) अध्ययन मण्डल, नागबाहा: (१३) आलोक पुस्तकालय १४) ज्योतिदय संघ (१५) युवा पुस्तकालय व (१६) हिरण्य पुस्तकालयया दयुइ कासा न्हयाकूगु जुल । जेष्ठ १० गते विजं कासा कुन्हु (१) युवा पुस्तकालय, न्हाप (२) विश्व शान्ति पुस्तकालय, ल्यू (३) जनमैत्री वाचनालय, लियां ल्यू लागु व (४) महाबौद्ध पुस्तकालय वर्यां ल्यू लागु खः । त्याकमिपिन्त मूपाहा ल.पु. नगरपालिकाया मेयर भाजु वेस्तारत्न शाक्यजुं दसिपौ, सिरपा व नगद पुरस्कार लहाना विज्यागु जुल । थुगु कासाय् (१) भिक्षु बुद्धोष महास्थविर (२) भिक्षु घम्पाल (३) अनागारिका सुजाता (४) प्रा. आशाराम शाक्य (५) बुद्धिराज बज्ञाचार्य (६) सूर्यमान बज्ञाचार्य (७) कुलबहादुर शाक्य (८) सुवर्ण शाक्य (९) हेराकाजी बज्ञाचार्य (१०) महेन्द्ररत्न शाक्य (११) दुष्टबहादुर बज्ञाचार्य (१२) रत्नसुन्दर शाक्य (१३) वीरकाजी शाक्य (१४) किशोरभाई बज्ञाचार्य व (१५) अग्निता धाख्वापि निर्णायक मण्डलय् च्वना विज्यागु जुल । थुगु कासाय् कासा नायो (क्वीज मास्टर) जुया विज्यापि छसिकथं (१) नेमवीर शाक्य (२) नेमरत्न बज्ञाचार्य (३) अजय शाक्य (४) शमिला शाक्य व विजं कासा कुन्हु (५) महेन्द्ररत्न शाक्य खः ।

(१) चैत्य आत्मकथा (२) बौद्ध जगनका स्मरणीय व्यक्तिहरु
 (भाग १) (३) बुद्ध जीवनी (४) बुद्ध धर्म सम्बन्धी सामान्यज्ञान सफ्
 दुष्यागु एव कासाय् न्हयसःपौ दयेका बिज्यापि (१) हेरकाजी
 बज्ञाचार्य (२) महेन्द्ररत्न शाक्य (३) दुण्डबहादुर बज्ञाचार्य (४)
 रत्नसुन्दर शाक्य (५) वीरकाजी शाक्य (६) किशोर भाई बज्ञाचार्य व
 अमिता धार्ष्वापि खः ।

भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर व भिक्षु धर्मपालं शील प्रदान
 याना बिज्यागु थुगु कासाय् न्वचु बिया बिज्यापि तत्कालिन माननिय
 श्रम तथा स्वास्थ्य मन्त्री पदमरत्न तुलाधर व ल.प.न.पा. या प्रमुख
 भाजु वेष्वारत्न शाक्य जु खः । थुगु कासाय् न्हयसःपौ दयेकुपित्त
 ख्वसाः ख्लः पाखे हना-पौ देढ्हागु जुल ।

युगु कासा न्हापा न्हापा जूगु कामायें लिवाक बहनी मजूसे
 सन्ध्याइलेनिसे हे न्हयथाक शुरु याःगु खः । न्हापा न्हापा जूसा
 कासामि व स्वकमिपिनि बहनी बैल याये धुंका कासाय् वइगु जूसा
 एव कासाय् कासा क्वचायेक सोया लिहां वना बेली या: वने लाःगु
 जुल । ई न्हयकायेगु एव प्रचलन बांला जू अःपु जू धका सकसिनं
 चायेकूगु जूसां लिपायाःगु दैयं वना थुकिया अनुकरण धाःसा जू वंगु
 खने मदु । बौद्ध बिहार युवा समूह थुगु कासा पा: फःगु भृवलय्
 न्हधसः लिसः कासा लिपा लिपा न बांलाक न्हयाना वनेमाः धयागु
 आकांक्षा याना थुकिया लागि छगु अक्षयकोष न नीस्वंगु जुल । थुगु
 कोषय् आतक नीखुद्ध तका (रु. २६,०००/-) दाँ मुंगु दु ।

थुगु कासा ख्वसाः ख्लः मू समितिइ नायो-भाजु नेमवीर
 शाक्य (नःबाहाः), न्वकू-भाजु इन्द्रानन्द बज्ञाचार्य (बुबाहा), छ्याज्जे-
 बाबुराज बज्ञाचार्य (बुबाहा) व ल्य् छ्याज्जे- भाजु अजय शाक्य
 (ओकुबाहाः) दाँभरि- राजेश शाक्य (नःबाहाः), ल्य् दाँभरि- भाजु
 सुमन बज्ञाचार्य (हस्तबाहाः), दुजःपि- सुरेन्द्र कुमार शाक्य (पूच्च
 बही), दीपक शाक्य (कोन्ती बहीः), नानी काजी शाक्य (गुडतः
 वाहाः), वीणा शाक्य (पुच्चबहीः), निकेश शाक्य (चिंकबही),
 चिनियामान बज्ञाचार्य (हस्तबाहा), सुरज बज्ञाचार्य (भिन्देबाहा)

च्चना विज्यागु जुल । कासा संचालनय् ग्वाहालि यायेत छग् उप समिति नं दयूक्तगु जुल ।

२६) नीप्यकोण् छह्यसः लिसः कासा

२५४० दै बुद्ध जयन्तीया लसताय् नीप्यकोण् न्हथसः लिसः कासा बौद्ध पुस्तकालया ग्वाहालय् नागबाहालय् जुल । न्हथूपा सिरपा (रनिङ्ग शील्ड) कथं मखुसा बुद्ध व बुद्ध धर्म सम्बन्धी न्हथसः लिसः कासा शुरु जूगु त्वाखं नीन्यादै क्यंगुलि रजत जयन्ती कथं हंगु थुगु कासाया समुद्घाटन ल.पु. उप महानगरपालिकाया प्रमुख बेस्थारत्त्वं शाक्यजुं याना विज्यागु खः । थुगु कासाय् मूपाहाँ पाखे दसिपौ, सिरपा: व नगद पुरस्कार अले कासाय् ग्वाहालियापित्त हनापौ नं लःल्हाना विज्यागु जुल ।

२०५३ बैशाख २५ गते निसें २९ गते तक जूगु थुगु कासाय् नीन्यागु पुस्तकालयं ब्बति काःगु खः । थन तकया न्हयसः लिसः कासाया इतिहासय् दके अप्पो पुस्तकालयं ब्बति काःगु थ्वे नीप्यकोण् न्हथसः लिसः कासाय् जुल । खुन्ह यंक जूगु थ्व कासाय् बैशाख २५ गते न्हापांगु दि कुन्ह ब्बति काःगु पुस्तकालय मध्यय् (१) अध्ययन मण्डल, नगबाहालं त्या:-१, (२) महाबौद्ध युथ क्लवं त्या- ३ (३) चन्द्रसूर्य पुस्तकालय त्या:-५, (४) जन जागृति पुस्तकालय त्या:-१० व (५) युवा पुस्तकालय त्या:-११ प्राप्त याःगु जुल । बैशाख २६ गते (६) श्रमिति पुस्तकालय त्या:-१ (७) पदमावती पुस्तकालयं त्या:-३ (८) युवक बौद्ध मण्डलं त्या:-५ (९) विश्वशान्ति पुस्तकालय-८ व (१०) आलोक पुस्तकालयं त्या:-१४ काःगु जुल । बैशाख २७ गते (११) श्रमिक मिलन पुस्तकालयं त्या:-१४ (१२) दिपावती पुस्तकालयं त्या:-४ व (१३) अध्ययन मण्डल, बुबाहालं त्या:-८ (१४) रत्नाकर महाबिहारं त्या:-१० (१५) शाक्यसिंह बिहारं त्या:-१२ प्राप्त यात । अथेह बैशाख २८ गते जूगु कासाय् (१६) बौद्ध पुस्तकालय-४ (१७) ज्योतिदय संघ-७ (१८) जनहित पुस्तकालय-७ (१९) हिरण्य पुस्तकालय-९ व (२०) जनमैत्री वाचनालय-११ त्या: क्या विजं कासाय् वंगु जुल । बैशाख २९ गते (२१) नवीन पुस्तकालय-२ (२२) मैत्री क्लव-८ (२३) दीपंकर

बौद्ध पुस्तकालय नागवाहालय जगु नीप्पकोगु कामाय न्ह्यमः लिसः
कामा मूरुठी पाखे ल.पु उप म.न.पा.या मेयर वेस्तार्ल शाक्य
हेराकाजी सूइंका यान दोखल्ला न्ययेका विज्यागु ।

बौद्ध पुस्तकालय नीप्पकोगु कामा न्ह्याका च्वंगु, ब्रीज माट्टर जुया
विज्यामः दीपक गज शाक्य ।

परियति पुस्तकालयं -९ (२४) बौद्ध विहार युवा समूहं -९ (२५)
महाबौद्ध पुस्तकालयं-१० न्या: प्राप्त यागु खः । इलाढँ युथ क्लब,
सुन्धार अनुपस्थित जगु जुल ।

बैशाष्ट ३० गते जगु विजं कासाय् युवा पुस्तकालय १४
अंक कथा न्हाप जगु, आलोक पुस्तकालय ११ अंक कथा ल्यू जगु
जुल । शाक्यसिंह विहार, महाबौद्ध पुस्तकालय व जन मैत्री
वाचनालय स्वंगू पुचःया०७० अंक जुगुलिं स्वंगू पुचःयात न छगू
छगू न्हधसः न्यंगु जुल । थुकी शाक्यसिंह विहारं थःत न्यंगु
न्हधसःया पायद्धिगु लिसः विया “लियां ल्यू” जुइगुली सफल जुल ।
महाबौद्ध पुस्तकालय् व जनमैत्री वाचनालययात हानं छगू छगू
न्हधसः न्यंगु जुल । थुकी महाबौद्ध पुस्तकालयं मिले जुइक लिसः
विया चतुर्थं जुल । जनमैत्री वाचनालय पंचम जुल ।

थुगु कासाय् निर्णयिक मण्डेलय् च्चना ग्वाहालि याना
बिज्यापि॑ फिखुम्ह (१) महानुभावपि॑ खः - (१) भिक्षु सुनन्द (२)
भिक्षु भद्रिदय (३) भिक्षु कौडण्य (४) भिक्षु मंगल (५) भिक्षु धर्म
मूर्ति॑ (६) भिक्षु सुमेध (७) अनागारिका धम्मवती (८) अनागारिका
सुजाता (९) अनागारिका जाणवती (१०) अनागारिका विमलज्ञाणी (११)
मिनबहादुर शाक्य (१२) हेराकाजी बज्जाचार्य (१३) महेन्द्ररत्न
शाक्य (१४) किशोरभाई बज्जाचार्य (१५) नेमवीर शाक्य (१६) अमिता
धाख्वा

भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर, भिक्षु सुमेध, भिक्षु कालुदायी,
भिक्षु चन्द्रगुप्त व भिक्षु मंगलपिंस कासा न्हयाकेत शील प्रदान
याना बिज्यागु जुल । थुगु कासाय् कासा नायो जुया बिज्यापि॑ (१)
सविली शाक्य (२) पुष्परत्न शाक्य (३) करुणारत्न शाक्य (४)
बुद्धरत्न शाक्य (५) दीपकराज शाक्यपि॑ खः । पाठ्यसफू कर्थ (१)
बुद्ध जीवनी (२) बुद्ध र बौद्ध साधक व (३) विश्ववृ बुद्ध धर्म भाग -
१ सफू दुध्याकुगु लिसें (४) इल्हने सम्यक् सफू पिनेयाःगु न्हधसःया
लागि स्वयेत दुध्याकुगु खः । ७५ % सफूति॑ व २५ % पिने न्यंगु

थ्व कासाया निमित्त न्हयसः दयेका रवाहाली याना बैज्ञापिं खः (१) पुष्परत्न शाक्य (२) करुणारत्न शाक्य (३) हेरारत्न शाक्य ।

थुगु कासाय् ल.पु.उप महानगरपालिकाया मेयर बेखारत्न शाक्य, बुद्धिधर बज्ज, धर्मरत्न शाक्य त्रिशुली, नेमवीर शाक्य, विष्णुरत्न शाक्य, चूर्ण बहादुर बज्जाचार्य, दिलीप जोशी व मुनिन्द शाक्यपिंस न्वचु विया बिज्ञागु जुल । सभापति जुया बिज्ञापि बोधिरत्न धाखा, दोलेन्द्र रत्न शाक्य, आशारत्न बज्जाचार्य, ज्ञान बहादुर शाक्य, डा. बज्जराज शाक्य व बुद्धिराज बज्जाचार्य पि ख ।

थुगु कासाय् न्यागु चाकः दयेका न्हयसः न्यंगु जुल । पाद्य सफू चाकः - थ्व चाकलय् खामय् तया बोर्डय् खाया लागु न्हयसः ल्यया कायेदु । लिसः वी पाःगु पुचलं थःत योगु अंक धया न्हयसः ल्यया लिसः विडु दु । लिसः प्रिसे मजुलकि मेगु पुचयात क्व न्हधाना (पास जुया) वनी ।

(२) सफूतिं पिनेयाःगु चाकः - थुकी नं बोर्डय् च्वंगु न्हधसः लिकया न्यनी ।

(३) इच्छाधीन चाकः - थ्व छगु न्हूगु विशेषता खः । थुकियात प्रतिभा चाकः नं धाई । थुकी थःत योगु विषय ल्ययेदु, पाद्य सफूया नां धया वा सफूति पिनेयागु (Out Question) धका न्हयसः या विषय ल्ययेवं ल्यःगु विषययागु हे न्हयसः न्यनी । न्हयसः न्यंगु पुचलं पायद्विगु लिसः मवल धाःसा थ्व न्हधसः क्वन्हयाई मखु ।

(४) मत चाकः (भाग्य चक्र) थ्व नं छगु कासाया न्हूगु चाकः खः । थ्व चाकलय् धःचा छगु तया तःगु दु । न्हधसः न्यने माःगु पुचया नायो नं व धःचा हीकी । धःचा हिलेवं थी थी सफू व पिनेयागु न्हधसःलय् भोलाक बोर्डय् तया तःगु मतः च्या च्यां वनी । धःचा दिइबले छु विषलय् मत च्याना च्वनी वहे विषययागु न्हयसः न्यनी । थ्व न्हयसः नं मेगु पुचयात न्हधाइमखु ।

निष्पकोगु कामा व्वचायेका वोङ्ग पुस्तकालय पाखे अध्यक्ष यजमान शाक्य नीन्याकोगु कामा पाला: युवा पुस्तकालयया नत्कालीन तदर्थं समितिया नायो भाजु गजुशाक्ययान पाः लः ल्हाना च्वंगु ।

आलोक पुस्तकालय पाखे फिष्पकोगु कामाद् व्वात कया च्वंगु छागु पुचः । ख्वर जवय् मयर्जुपं र्गमना शाक्य, रत्न शाक्य, भाजु मुन्ना शाक्य व भाजु भाजुरत्न शाक्य (च्याको तक व्वर्ति काह)

(५) किपा चाक : (स्लाइट राउण्ड) - थुकी फुकक पुचःयात किपा (स्लाइट) क्यना लिसः च्वका काइगु सः। मिले जूगु फुकं पुचःयात न समान अंक वनी ।

थुगु कासाय् च्वया अतिरिक्त नियमय् नं छुं छुं हिला बुला यागु
क्वय्, च्वया कर्थं सः-

(१) न्हचसः या लिसः पुचया न्हचामहसिनं व्यूसां ज्यूगु ।

(२) न्हयसः जः खतं छको अःखतं छको पालपाः चाहिका
न्यनेगु ।

(३) न्हचसः कःमिं (कासा नायो नं) मदिक्क निको जक न्हचसः
न्यंकेगु अनं लिपा न्हचसः ब्बना मन्यंकेगु ।

(४) न्हचसः लिसः कासाया लागि प्यम्ह / प्यम्ह दुजः पि दयेके
थाकुल धयागु अप्पो पुस्तकालयया सुभावयात विचाः यासे थुगु
कासाय् स्वाम्ह स्वाम्ह जक दुजःया पुचः दयेकेगु जुल ।

थुगु कासा बालाक न्हयाकेत बौद्ध पुस्तकालयया नायो भाजु
यज्ञमान शाक्यया अध्यक्षताय् नागबाहाः कुटिबाहाः टोल बासिपि
सकले दुध्यागु ८५ म्ह दुजः दुगु मू र्वसाखलः दयेकूगु जुल । च्व
र्वसाखलःया दुने क्वय् च्वयागु उप समिति नं दयेकूगु सः-

(१) बौद्ध पुस्तकालयया नायो यज्ञमान शाक्यया संयोजकत्वय् १३ म्ह
दुजः दुगु व्यवस्थापन उप समिति । (२) ल्यू दौभरी दिपक राज
शाक्यया संयोजकत्वय् १० म्ह दुजः दुगु आर्धिक संकलन उप
समिति । (३) सल्लाहकार पुष्परत्न शाक्यया संयोजकत्वय् १२ म्ह
दुजः दुगु कासा: संचालन उप समिति । (४) दुजः अशोक
बज्ञाचार्यया संयोजकत्वय् २८ म्ह दुजः दुगु प्रचार प्रसार व दबू माः
उप समिति । (५) सल्लाहकार तुल्सिराज शाक्यया संयोजकत्वय् ७
म्ह दुजः दुगु भोजन व्यवस्था उप समिति ।

र्वसाखलः बौद्ध पुस्तकालय पाखे न्हयसः लिसः कासा
पाःफय् धंकुगु फुकक पुस्तकालय लिसे यवा पुस्तकालय व मुगुठी
पाखे हेराकाजी सुइकायात विशेष रूपं हनापौ लःल्हागु जुल । अथेहे
बौद्ध पुस्तकालयया पाखे कासाय् ब्बनि काःपिं सकसितं सुभाय् पौ नं
व्युगु जुल ।

बौद्ध पुस्तकालय बु.म. २५४० याःगु रजत जयन्ती कासाया
भाग्य चाकः ।

बु.म. २५३८ स महाबौद्ध पुस्तकालय याःगु नीनिकोगु कासाया
पलेस्वारा चाकः ।

२७) नीन्याकोणु छह्यसः लित्तः कासा

थुगु दै ब. स. २५४१ या उपलक्षस नीन्याकोणु न्हयसः लिसः कासा रजत जयन्ती कथं युवा पुस्तकालयं न्ह्याकीणु भूवलय् थौं तक व्वः ज्यूगु निगू प्यंगू स्वं थन न्हयव्वये त्यना । कासाय् यलया नीन्यागू पुस्तालय, क्लव, संस्था, विहार, शिक्षालय पाखे व्वति काइगु जूगु दु । कासा अव हे २०५४ जेष्ठ २५ गते निसे ३२ गते तक हः खाय् कोत्य निनसिया ४ ताः इलं निसे न्ह्याकीणु दु ।

टाइड्या लिच्चो कथं जेठ २५ गते (१) हिरण्य पुस्तकालय, इलाननी, (२) पदमावती पुस्तकालय, नाबाहा (३) आलोक पुस्तकालय, इच्छाखे, (४) जागृति युवा क्लव, सलिंद्धे व (५) जनमैत्री वाचनालय, अध्येकाहाया दथुइ कासा जुइगु दु । जेष्ठ २६ गते (१) अध्ययन मण्डल, नागबाहा, (२) दीपकर परियति शिक्षालय, नागबाहा, (३) श्रमिक मिलन पुस्तकालय, पिलाखे, (४) कृषक पुस्तकालय, दुपा: व (५) बौद्ध विहार युवा समूह, पूच्या बिच्य कासा जुइगु खः । अथेह जेठ २७ गते (१) बौद्ध पुस्तकालय, कटिबाहा, (२) अध्ययन पुस्तकालय, दौबाहा, (३) विश्ववासान्ति पुस्तकालय, बालिफः (४) सामुदायिक पुस्तकालय, लोल, व (५) चक्रवर्ण महाविहार, चुकः बाहाया दथुइ, जेठ २९ गते (१) श्रमिक युवा क्लव, पिलाखे, (२) रक्षेशवर महाविहार, पूच्च (३) सुमंगल विहार, लुखुसी, (४) शाक्यसिंह परियति पुस्तकालय, थैना व (५) जितापुर गन्धकुटी विहार, ख्वाना या दथुइ कासा जुइगु खः । (१) बालकुमारी पुस्तकालय, चक्रबही, (२) नेपाल बौद्ध संस्कृत अध्ययन केन्द्र, पूच्च, (३) ज्योति विहार, वादे (चापागाउ) (४) मैत्री क्लव, अध्येकाहा व (५) योङ राइजिङ्क क्लव न्याहः या दथुइ जेठ ३० गते कासा न्ह्याकीणु दु । बिजं कासा जेठ ३२ गते याइगु जूगु दु ।

थुगु कासाया निमित (१) बुद्ध जीवनी (२) लुम्बिनीया किचलय् (३) बौद्ध जगतका स्मरणीय व्यक्तिहरु भाग - २ व (४) बौद्ध शिशु बोध पाठ्यसफू दुष्याकूगु दु ।

थुगु कासाय “यलया बौद्ध न्हयसः लिसः कासा छ्गू अध्ययन” सफू नं विमोचन याइगु दु । बौद्ध न्हयसः लिसः कासाया थुगु रजत जयन्तीया उपलक्षस व २५४१ दै बुद्ध जयन्तीया लसताय

युवा पुस्तकालयं १० ग्राम ग्यांगु वहःया सिक्का नं पिकाइगु दु ।
नीन्यार्द तक घ्व कासाय् विशेष कथं ग्वाहालि याना वइपित्त हनीगु
नं ज्ञागु दु । रजत जयन्ती स्मारिका नं पिथनीगु दु ।

२८) न्ह्यसः लिसः कासा गू - गुठी

(क) न्हापांगु मू-ग्वसा: खलः

न्ह्यसः लिसः कासा मट्टिक न्ह्याका यनेत पा: फईगु
पुस्तकालययात ग्वाहालि बीगु हेतु मू समिति छगु स्वनेगु ज्या दके
न्हापां भीम वाचनालय, मंगः पांखे ज्ञागु ख्व च्वे उल्लेख याये धुन ।
भीम वाचनालयं निकोःगु न्ह्यसः लिसः कासा पा: फया २०३१
वैशाख ३ गते यल देया फुक्क सफू कुथिया प्रतिनिधि सःता यल
भिद्योक्त्य छगु मूज्या (सभा) याःगु जुल । घ्वहे बैठकं न्ह्यसः लिसः
कासा मू ग्वसा: खलः दयेकल । घ्व मू खलक्य भिन्न्याम्ह गुठियार
(दुजः) पि दुगु जुल । शुकिया पदाधिकारीपि खः-

थकालि - भिक्षु ज्ञानपूर्णिक, न्वकु थकालि - भाजु बुद्धिधर
बज्ज बज्जाचार्य, छ्याज्जे - भाजु सुदर्शन कुमार लाखे, न्वकु छ्याज्जे
- भाजु पवित्र वहादुर बज्जाचार्य, प्रचार- भाजु हेराकाजी “सुईका” ।

(ख) निगूगु मू-समिति

न्हापांगु मू ग्वसा: खलकं दंथ्दंसं जुइगु न्ह्यसः लिसः कासा
पा: फईगु पुस्तकालययात ग्वहालि व्यु व्यु वन । तर छु दै लिपा घ्व
समितिं नं फितः फातः जुया ज्या याये मफया वन । अनंति तःदं
लिपा २०४८ फाल्गुण १२ गते हिरण्य पुस्तकालय, इलाननीइ छगु
मूज्या जुल । उगु सभाय् उबले तकया दुने न्ह्यसः लिसः कासाया
आयोजना याये धुकूपि पुस्तकालय व कलवया छम्ह प्रतिनिधि
दुजपि दुध्याका छगु मू समिति दयेकगु जुल । घ्व हे मू-समितिया
दुने गुम्ह दुज (९ सदस्य) पि दुगु कार्य समिति नं स्वंगु जुल । उगु
मू समितिया कार्य समितिइ - नायो - दीपक बज्जाचार्य (हिरण्य
पुस्तकालय), न्वकु - श्री कृष्ण महर्जन (चन्द्र सूर्य पुस्तकालय) मू

छ्याञ्जे - यज्ञमान शाक्य (बौद्ध पुस्तकालय), छ्याञ्जे निम्ह - किरण शाक्य (आलोक पुस्तकालय), ज्ञानुराजा शाक्य (युवा पुस्तकालय), दुजःपिं - देवराज बजाचार्य (युवक बौद्ध मण्डल), भाजु रत्न शाक्य (आलोक पुस्तकालय), उत्तम रत्न शाक्य (अध्ययन मण्डल, नागबहा), नरेन्द्र डंगोल (जन जागरूति पुस्तकालय)

थुगु समितिया विधान नं दयेका पारित याःगु जुल । विधानकथं कासा: पाःफया वनीगु पुस्तकालया प्रतिनिधि दुजःपिं दुध्याकुं वनीगु व्यवस्था दु । समितिया नायो व न्वकु भाजुपिनि पदावधि दच्छ्या लागि जक जुई । कासा पाः फःगु पुस्तकालयया नायो थ्व समितिया पदेन नायो जुई । न्हापा पाः काःगु पुस्तकालयया नायो थुगु समितिई पदेन न्वकु जुइगु व्यवस्था याःगु खः । तर थ्व विधान व्यवस्थाया भगाः मचाया कारणं धायेला अथवा कार्यकर्तातय् म्तो कुतः या कारणं धाये थुगु समिति न बालाक सकिय जुई मफुगु जुल ।

(ग) स्वंगूरु मू - गुठी

न्यादं लिपा न्ह्यसः लिसः कासा मू - गुठी दयेके माःगु खंय हानं छक चर्चा जुल । २०५३ वैशाख २५ गते अध्ययन मण्डल, नागबहालं न्ह्यसः लिसः कासा पाःकाये धुकूरु पुस्तकालय, क्लव व बौद्ध विद्वानपिं आमन्वण याना छ्यांगू बैठक च्वना थी थी सल्लाह सुभाव संकलन याना वैशाख २९ गते हानं च्वंगु बैठक “मू-गुठी” नीस्वंगु जुल । १९ गू पुस्तकालयया प्रतिनिधिपिं मुना दयेकूरु ९म्ह दुजः दुगु बौद्ध न्ह्यसः लिसः कासा मूगुठीया पदाधिकारपिं बव्य च्वयापिं खः - नायो (संयोजक) - नेमवीर शाक्य, नःबाहा (बौद्ध विहार युवा समूह), छ्याञ्जे - मुनिन्द शाक्य नागबाहा (अध्ययन मण्डल, नागबहा), दाँभरी - राजु शाक्य हःखा (युवा पुस्तकालय), मू दुजःपिं - बुद्धरत्न शाक्य कुटिबाहा (बौद्ध पुस्तकालय), यज्ञमान शाक्य इखाढ्हे (आलोक पुस्तकालय), रोशन शाक्य नःबाहा (पदमावती पस्तकालय). अजय शाक्य, ओक्बाहा (महाबौद्ध

पुस्तकालय), किशोरभाई बज्जाचार्य, बालिफः (विश्वशान्ती पुस्तकालय), सुमन शाक्य, नागबाहा (अध्ययन मण्डल नागबाहा)

(घ) मू-गुठी या उद्देश्य

- (क) कासा निरन्तर रूपं सञ्चालन यायेया लागि आवश्यक आर्थिक, बौद्धिक व जनशक्ति रवाहालि विया पाः कायकेगुलिङ्ग तिबः विइगु ।
- (ख) सहभागी पुस्तकालय व दुजःपिन्त सम्मान व हौसला विइगु ।
- (ग) कासा सञ्चालनय स्तरियता हयेगु ।
- (घ) बुद्ध धर्मया आधारभूत प्रारम्भिक ज्ञान विइगु कुतः यायेगु ।
- (ङ) कासास निरन्तरताया लागि तन, मन व धनं रवाहालि याना च्चपिन्त सम्मान याना वनेगु ।
- (च) दैयें दैंसं सञ्चालन जुया च्चंगु कासाया रेकर्ड तया वनेगु ।
- (छ) कासा रवसाःखलः पुस्तकालययात आवश्यक पक्षय रवाहालि जक यायेगु । छु नं कथंया हस्तक्षेप मयायेगु ।

Dhamma.Digital

(ङ) मू-गुठीया गतिविधि

- (क) बु.सं. २५४० स बौद्ध पुस्तकालयं याःगु न्त्यसः लिसः कासा रजत जयन्तीस कासाया न्त्यलुवा भाजु हेराकाजी सुइकायात हनापौ विया दोसल्लां न्ययेकूगु ।
- (ख) न्त्यसः लिसः कासाय छ्गु स्यल्लाक आर्थिक रवहालि विइगु हेतुं अक्षय कोष नीस्वंगु ।
- (ग) २०५४ वैशाख २१ गते शनिवार यल नागबाहालय बौद्ध न्त्यसः लिसः कासा सञ्चालनया लागि पाठ्यसफू दयेकेगु बिषय लघु गोष्ठी याःगु ।
- (घ) नीन्याकोगु यल जिल्ला व्यापी अन्तर पुस्तकालय क्लब बुद्ध व बुद्ध धर्म सम्बन्धी न्त्यसः लिसः कासा रजत जयन्तीया

उपलक्षस “यत्या बौद्ध न्त्यसः लिमः कासा छग् अध्ययन”
सफू प्रकाशन याःगु। गुगु सफू छिर्कार्पणि ल्हाःतिइ हे दु।

(च) पाठ्यसफू सम्बन्धी लघु गोष्ठी या छुं खैं

थुग मू-गुठी पाखें आयोजना याःगु गोष्ठीया उलेज्या मूपाहौं
भिक्षु बुद्धधोष महास्थविरं याना विज्याणु खः। स्वीम (३०) व्यक्तिपिं
सहभागी जूगु थुगु गोष्ठीस मयजु अभिता धाख्वा व भाजु हेराकाजी
बज्ञाचार्य निगू ज्यापौ (कार्य पत्र) प्रस्तुत याना विज्यात। मयजु
धाख्वाजुं थःगु ज्यापौतिई न्त्यसः लिमः कासा बौद्ध धर्म संस्कृतिया
प्रचारया माध्यम जूगुलिं थुकिया पाठ्यकमय् धर्मया अभिरुची,
आवश्यकता, व्यवहारिकता व यथार्थता दुध्याये माःगु खैं न्त्यथना
विज्यात। बौद्ध न्त्यसः लिसः कासाय् आःतक दुध्याका वःगु सफू
मध्यय् बछिं मयाक नेपाल बौद्ध परियति शिक्षाया पाठ्यसफू दुध्याणु
खैं व्यक्त यासे आः दयेकेगु पाठ्यकमय् नेपालय् प्रचलित बोधिसत्त्व,
आवकपिनिगु जीवनी व बुद्धया जीवनी, बुद्धया उपदेश सार, बौद्ध
इतिहास, बौद्ध संस्कृति व कला दुध्याये माःगु व सम्पादक मण्डल
छग् दयेका फुक्क विषय मध्युसे छग् विषय जक गहन रूपं व
आधारभूत कथं पाठ्यकम तयार याये माःगु खैं द्यानाकर्षण याना
विज्यात।

भाजु हेराकाजी बज्ञाचार्य नं थःगु ज्यापौतिई नेपाःया बौद्ध
विहार, बौद्ध इतिहास, बौद्ध संस्कृति जीवित परम्परा, बौद्ध साहित्य
लिसें विश्व सम्पादय् दुध्याके धुक्कूगु स्वयम्भू, खास्ती आदि नेपाःया
पवित्र बौद्ध स्थल विषय नं न्त्यसः लिसः कासाया पाठ्यकमय्
दुध्याके माःगु खैं उल्लेख याना विज्यात। वसपोल थःगु ज्यापौतिई
थुगु पाठ्यकमय् थेरवाद जक मस्तु महावान, बज्ञायान स्वंगु यानया
नं खैं दुध्याकेमाःगु खैं विशेष तिबः विद्या विज्यात।

गोष्ठीई सहभागी जुया विज्यापि बिद्वानपि मध्यकृ ल्हाःतु
उत्तमरत्न धाख्वाजुं न्त्यसः लिसः कासाय् व्यति काङ्गिपि व च्यनिति
निगू पक्षयात त्वयेक व रुची दयेक न्हापां डाफटया रूपय् पाठ्यकम

तथार याना प्रयोग याना स्वये माःगु खं प्वका बिज्यात । भाजु महिंश्वरगज बज्ञाचार्यजुं बुद्ध धर्मय् स्वंग् यानया खं दुमां सद्वर्म पुण्डरीक सूत्र कथं छगु हे जक बुद्धयान दु उंकि छगूल मेगुयात आक्षेप मज्जीकथया पाठ्यसफू दयेके माःगु खं न्ह्यथना बिज्यात ।

ल.पु. उप-महानगरपालिकाया मेयर भाजु बेखारल शाक्य न्ह्यसः लिसः कासा न्ह्याकेत श्री ५ या सरकारयानं खाहाली काये माःगु खं व्यक्त याना बिज्यात । अथे हे साहित्यकार भाजु भत्यमोहन जोशीजुं पाठ्यकम मर्वसाधारण व बुद्धजीवी निखलःयान ल्वयेक आव्यडेमिक किसिमं निर्माण याये माःगु सुभाव बिया दिल सा भाजु लोकवहादुर शाक्यजुं पाठ्यसफू तयेगु ज्या पाःकाःगु पुस्तकालययात जक जिम्मा मव्यसे भगूठी सफू-समिति दयेका खाहालि याये माःगु वा पाःकाःगु पुस्तकालययात नं २५ प्रतिशत सफू तयेगु मौका बिइमाःगु खं धया बिज्यात । डा. भद्ररत्न बज्ञाचार्य इन्वाइक्लोपेडिया अफ वल्ड बुद्धिमया आधारय् पाठ्यकमया रेफरेन्स सफू जक क्यना बीगु जुल धा:सा नं बॉलाइगु सुभाव बिया बिज्यात । अथेहे भाजु धर्मरत्न शाक्य त्रिशुलीजुं पाठ्यकय् विवादास्पद खं दुध्याके मज्जूगु सुभाव बिया बिज्यात ।

भाजु शाक्य सुरेनं लुम्बिनी विषय नं दुध्याके माःगु व्यक्त याना बिज्यातसा भाजु बिद्याभूषण बज्ञाचार्य बुद्ध धर्म गहन बिषय जूगुलि फुक्क अध्ययन याना च्वनेत लिलाई मखुगु जुया छानविन समिति छगू दयेका मूखं जक पाठ्यकमय् दुध्याके माःगु खं प्वका बिज्यात । भाजु सुरेन्द्र कुमार शाक्यं पाठ्यकम जक दयेकां मज्जू व्यति काइपिन्त छगू कक्षा नं मज्ज्वालन याये दःसा ज्यू धैगु सुभाव व्यूसे थाकुगु बिषय वल कि अःपुगु न्ह्यसः दयेके माःगु खं कना बिज्यात । अथे हे भाजु राकेश अवाले, पवित्र बहादुर बज्ञाचार्य, धर्मरत्न शाक्य व गुरुजुपिसं नं गोष्टीई थः थःगु विचा प्वका बिज्यात ।

जिं न छगू निगू विचा: तथा । पाठ्यसफू व्यनीपि व न्यनीपिंगु रुची व क्षमताया आधारय् न्हापा तये धुंकूगु पाठ्यसफूया

नं मूल्याङ्कन याना बालागु पक्ष दुर्ध्याका धर्मया व्यवहारिक पक्ष प्रत्यक्ष जीवनय छ्यले फङ्गु कथंयागु नं पाठ्यसफू दयेमाःगु विचाः वियागु स्तः । बौद्ध विद्वान् भाजु दण्डवहादुर् बज्ञाचार्यया सभापतित्वय जूगु थगु गोप्तीया शुरुई मूर्गुठीया नायो भाजु नेमवीर शाक्ययुं लम्कुम न्वचु विया विज्यागु व अन्तय बुद्धरत्न शाक्ययुं शुभाय देव्याःगु जुल । गोप्ती सञ्चालन मू-गुठीया छ्याङ्जे भाजु मुनिन्द शाक्य पाखे जूगु स्तः । गोप्तीइ मय्यज्ञापं शोभानानी शाक्य, पूर्ण लक्ष्मी शाक्य व अर्चना वज्ञाचार्यपिसं श्रुति सम्पादन याःगु जुल ।

न्हयसः लिमः कासाया पाठ्यसफू आः थथेयात् दयेके मफुसां मूर्गुठी पाखे दर्यदसं छ्यगू स्मारिका पिकया उकी उगु दयात् पाठ्यकमय दुर्ध्याके माःगु विषय त्यया थी थी च्वसु कथं प्रकाशन याना वनेगु व न्हयसः लिमः कासा जूगुया विस्तृत विवरण नं प्रकाशन याना वनेगु यात धाःसा पाठ्य सफूया समस्या जक व्यनीगु मखुसे न्हयसः लिमः कासाया प्रतिवेदन, ऐतिहासिक अभिलेख नं च्वनीगु जुल । लिमे पाठ्यसफू पिथनेगु सिंह स्मारिका पिथनेबले आर्थिक बोझ नं कम जुइगु व अप्पोसिया रुचीया विषय नं जुइथे ताया ।

२९. छ्यांतः लिंसः कासाया आर्थिक पक्ष

छुं नं ज्याखे बालाक न्ह्याकेत उकिया आर्थिक पक्षं न तःधंगु भूमिका मिता च्वनी । धौकन्हे सभा समारोह यायेत नं कम घ्यबां गाःगु मखु । न्हयसः लिमः कासाया शुरु शुरुई निद्वो, प्यद्वो, न्याद्वो घ्यबां गाःगु स्तः । दय दसं स्वर्च बृद्धि जुजुं वन । फिनिकोगु कासा तकं स्वर्च यक्व जूगु स्तने मदु । बौद्ध पुस्तकालयं याःगु फिंस्वकोगु कासाय च्याद्वोति स्वर्च जुल । अथेहे जनहित पुस्तकालयं याःगु फिंखुकोगु कासाय रु. १५,०००।- स्वर्च जूसा हिरण्य पुस्तकालयं याःगु नीकोगु कासाय रु. १९,०००।- स्वर्च तुत । नविन व महाबौद्ध पुस्तकालयय जूगु नीछकोगु कासाय

कथहनं रु. ३०,०००/- व ३७,०००/- खर्च जूगु जूसा बौद्ध विहार युवा भमूहय नीस्वकोगु कासाय १५,००० जक व्ययभार जूगु खनेदु । वंगु दैय नागबाहालय बौद्ध पुस्तकालयया खमालय जूगु कासाय सौजन्य प्राप्त जूगु तोता हे पीनेडल (४७,०००/-) मयाक खर्च जुल । न्ह्यसः लिसः कासायात आर्थिक खाहालि विया निरन्तर रूप न्ह्याका यकेत न्हापां निसे कुतः जुया वया चंगु दु । अथे नं कासाय खमाखलया व्ययभार अप्व हे लाना वंगु दु । दयेदसं पाः काःगु पुस्तकालयया दुजपिं व त्वाःया साहु महाजन व श्रद्धालु महानुभावपिंस चक्रंगु नुगलं कासा न्ह्याकेत आर्थिक खाहालि याना वया चंगु जुल । न्ह्यसः लिसः कासाय आर्थिक खाहालि याना वया चंगु संस्था थुपिं सः-

(क) बुद्ध जयन्ती ट्रष्ट कमिटी - थुगु कमिटी पाखे विसं. २०३६ माल निसे कासाय आर्थिक खाहालि याना वया चंगु जुल । न्हापां निसः (रु. २००/-) अनं स्वसः (रु. ३००/-), द्वित्रि (रु. १,०००/-), निढो, ख्वढो (३,०००/-) बिर्दगु यात । थुगुसी युवा पुस्तकालययात न्ह्यसः लिसः कासा रजत जयन्ती हनेत न्याढो (रु. ५,०००/-) व्यूगु जुल ।

(ख) ललितपुर उप-महानगरपालिका - थुगु उप महानगरपालिका पाखे दयेदसं न्ह्यसः लिसः कासा खमाखल पुस्तकालययात आर्थिक खाहालि याना वया चंगु जुल । थुगुसी युवा पुस्तकालययात थुगु उप-महानगरपालिका पाखे रु. २०,०००/- उपलब्ध याना व्यूगु जुल ।

(ग) पुस्तकालयया कोष - थी थी पुस्तकालय पाखे नं थःम्हं पाःकाये धुकुसां निसे छगू छगू कोष दयेका दंय दसं आर्थिक खाहालि याना वया चंगु जुल ।

(१) युवा पुस्तकालयं रु. १००/- (२) जन जागृति पुस्तकालयं रु. १६०/- (३) अघ्ययन मण्डल, नागबाहः रु. १०८/- (४) आधुनिक पुस्तकालय रु. १२०/- (५) पदमावती पुस्तकालय रु. २००/- (६) जनहित पुस्तकालय रु. १००/- (७) महाबौद्ध

पुस्तकालय रु. ५०५।- (द) बौद्ध विहार युवा समूह रु. २६,००० : या अक्षयकोष दयेका उंकियागु व्याज वंगु दीनिसे बिर्द्दगु याना वंगु जुल । वंगु दीयें बौद्ध पुस्तकालययात रु. २८६०।- उपलब्ध याना व्यूगु जुल ।

(घ) मू-गुठीया अक्षयकोष - ब.स. २५४० स अध्ययन मण्डल, नागबाहाया बिशेष कुतलं भाजु नेमवीर शाक्यया अध्यक्षताय् स्वंगु बौद्ध न्ह्यसः लिसः कासा मू-गुठी पाखे थुगु न्ह्यसः लिसः कासा निरन्तर रूपं न्ह्याका यंकेत छागु अक्षयकोष नीस्वंगु जुल । थुगु कोषय् घौतक रु. ५० हजारं मयाक मुने धुकुगु जुल । थुकियात बृद्धि यायां यंका लिपा लिपा पाकाइगु पुस्तकालययात आर्थिक भार कम यायेगु लक्ष्य तया वंगु जुल । थुकिया व्याज दयेदसं पाकाइगु पुस्तकालययात बिर्द्दगु । भवलय थुगुसी न्ह्यसः लिसः कासा रजत जयन्तीस युवा पुस्तकालययात दके न्हापां आर्थिक रवाहालि बिहर्गु दु । मू-गुठीया कोषय् आर्थिक रवाहालियाना व्यूपिं धये खः ।

१.	ललितपुर उपमहानगरपालिका	रु. १६,००१।-
२.	पवित्र वहादुर बजाचार्य, गा:बाहा	रु. १५,०००।-
३.	बौद्ध पुस्तकालय, कुटिबाहा:	रु. १०,०००।-
४.	अध्ययन मण्डल, नागबाहा:	रु. १,५८०।-
५.	न्हुक्षेवीर शाक्य, न:बाहा:	रु. ५,०००।-
६.	टोल सुधार समिति, न:बाहा:	रु. १,०००।-
७.	आलोक पुस्तकालय, इखाढ्हे	रु. १,५००।-
८.	भाई बजाचार्य, बालिफः	रु. ५००।-
९.	राजभाई शाक्य, न:बाहा:	रु. १००।-
१०.	बाबुरत्न शाक्य, इखाढ्हे	रु. २००।-
	जम्मा	रु ५०,८८१।-

१०. न्ह्यसः लिसः कासाया नियम

छुं नं कासा बौलाक व्यवस्थित रूप न्ह्याका वनेत कासाया नियम आवश्यक जूर्वई। न्ह्यसः लिसः कासाय् नं थःगु हे नियम दु। नियम धयागु न्ह्यावले थथे हे थ्वःगु हे जुइमा: धयागु मदु। गुजोगु कथं कासा न्ह्याकेगु स्थः अजोगु हे कथं नियम दयेकेगु याई। बु. सं. २५१६ स बौद्ध पुस्तकालयं नागबाहालय् याःगु व बु. सं. २५१७ स युवा पुस्तकालय् जुगु न्हापांगु बौद्ध न्ह्यसः लिसः कासाय् गुंगु (९) जक नियम दु। थ्व कासाया नियम बौद्ध पुस्तकालयं नीप्यकोगु कासा न्ह्याकुबले भिंगुंगु (१९) दः वन।

(क) न्हापांगु न्ह्यसः लिसः कासाया नियम (बु.सं. २५१६ व २५१७)

- (१) छगु घडी तक न्ह्यसः लिसः कासा चालु जुई।
- (२) न्ह्यसःया लिसः पुच नायो नं जक बिइमा:।
- (३) पुचः नायो मखुम्ह वा पाःमखुगु पुचलं लिसः बिल धाःसा व लिसःया मान्यता बिईमखु, नाय व पुचःया प्राप्ताङ्ग छगु अंक पाः जुई।
- (४) न्ह्यसःया लिसः बिंगु ईं न्हापांगु पुचःयात १ मिनेट न्हापाया ल्यू पुचःयात ३० सेकेण्ड, लियां ल्यूयात १५ सेकेण्ड व लियां ल्यूया ल्यू यात ८ सेकेण्ड जक जुई।
- (५) अनुमान न्ह्यसः (Guess Question) न्यनिबले फुक्क पुचःयात १ मिनेट समय दई। एक मिनेटया दुने ठिक अंकया लिक्क लिसः व्युगु पुचःयात १ अंक प्राप्त जुई।
- (६) फुक्क पुचलं नं लिसः बिइ मफूगु न्ह्यसः दर्शकवर्गयात तई ३० सेकेण्डया दुने ठिक लिसः व्यूम्ह दर्शकयात चिकिचा धंगु पुरस्कार दई।
- (७) न्ह्यसःया लिसः ठिक जु मजू अन्तिम निर्णयकं याई। निर्णयकं याःगु निर्णय सर्वमान्य जुई।
- (८) समय फूगु सूचं घण्टी थाय् धुंका लिसः बिल धाःसा मान्यता दैमखु।

(९) प्रतियोगिता समय फुई धुंका नं निगु वा स्वंगु पुचःया प्राप्ताहु बराबर जुल धासः बराबर अंक प्राप्त याःपि पुचःतयेत् गोला प्रथाद्वाग न्ह्यसः न्यनी । व पुचलं धाय् मफुसा मेगु पुचः याके न्ह्यसः न्यना त्या बू पुचः छुटे याई ।

(ख) न्ह्यसः लिसः कासाया नियमय् हयूपा:

इव्यःया हयूपा: लिसे कासाया नियम् माकर्थं परिमार्जित व परिबद्धित यायां वंगु खनेदु । २०४१ सालं बौद्ध संघ ख्वपं प्रथम रत्नायन रनिङ्ग शील्ड बौद्ध हाजिरी जवाफ प्रतियोगिता यात । एवं प्रतियोगिता भक्तपुर जिल्लाव्यापी अन्तर माध्यमिक विचालयया विचे जूगु खः । थुगु कासाय् छन्हु जितः व तत्कालीन शामणेर तिमिञ्चिन्द्रिययात निर्णायक मण्डलय् तःगु जुया च्वन । क्वीज माष्टरं छगु न्ह्यसः न्यन - “बौद्ध भण्डाय् दुगु न्याता रंग बुद्धया शरीरया: छु छु अंगया प्रतीक खः ?” उकी छ्वू पुचलं लिसः व्यूगु मध्यये वचुगु रंग बुद्धया सं (रौ) या प्रतीक धाल । लिसःपैतिइ धासा रौ या थासय् “केश” तया तःगु जुया क्वीजमाष्टरं तुरून्त हे लिसः मिले मजू धका मेगु पुचःयात न्यन । मेगु पुचलं “केश” धाल । लिसः पायच्छी यात । जिमिसं आसे धाये मलावं हे लिसः मेगु पुचःयात वना ठीक जुइ धुंकल । कासाय् सुनानं विवाद नं मयाः । जिपि नं सुम्प च्वना छोया । लिपा मेमेगु यक्क न्ह्यसः न्यने धुंका कासा कोचायेका त्या: बू फुक्कं ब्वःच्छी धुंका रौ धया लिसः व्यूगु पुचलं “रौ” व “केश” य् छु फरक दु, रौ छाय् मिले मजू ? धका निर्णायक मण्डलया न्ह्योने न्ह्यसः तल । सकले निर्णायक मण्डल यागु निर्णय न्यनेत उत्सुक जुल । आ व न्ह्यसः रह याये नं मजिल हानं मेगु त्रिवाद ब्वलनीगु जुल । अले जिं निर्णायकय् च्वना बिज्याम्ह तिखिन्द्र भन्तेयागु अनुमति कया मंचय् वना धया कि “रौ” व “केश” धयागुली फरक दु । “केश” धयागु छयने च्वंगु संयात जक धाइ “रौ” धालकि छयने नं मेमेथाय शरीरय् च्वंगु फुक्कं सं जूवनी । उकिं बुद्धया भण्डाय् वंचुगु रंग बुद्धया छयने

चंगु केशाया प्रतीक सः । बुद्धया छयने चंगु सौं वंचुसे चं धाइ । अथ निर्णय न्यंकाबले न्यना चर्पि दर्शकवर्गतयला चित्त बुझे जुल तर लिसः व्यूगु पुचःया मस्तयस् दुःख ताथेकल । कासा ववचायेका समस्या न्हयब्बगुलि निर्णयक मण्डलयात नं थाकूवनीगु जुया च्वन । अथ घटनायात कया अनं लिपालिसें भीथाय् यलय् ज्ञगु कासाय् नं छागु नियम तंके बिया । व सः - थःगु पुचःयात न्यंगु न्हयसःलय् वा मेगु पुचलं व्यूगु लिमलय् वा मेगु छुं कथंया समस्या दत धाःसा उगु क्षणय् हे समाधानया निम्नि धायेमा अन्यथा मेगु न्हयसः न्येने धुका वःगु गुगुं कथंया विवादयात मान्यता दइ मखु ।

भीथाय् जुइगु न्हयसः लिस कासाय् दर्शकपिनि पाखें नं विचय् विचय् लिसः धया हये - योगु जुया दर्शकपिनि पाखें लिसः वल धाःसा न्हयसः रह जुइगु नियम दयेकल । अथेहे ताःहाकःगु व दके लिपालाःगु पुचलं लिसः बिया च्वच्वं हे ई फूगु घण्टी वया लिसः पूमवनीगु जुया ई फूगु मूचं वःसा लिसः बिया च्वनी बले लिसः पूवकेगु मौका विइ धैगु नं नियम दयेकल । प्राकृतिक प्रकोप आदि गवसा: स्त्रिया वशस् मदुगु घटना जुलकि निर्णयक मण्डलयां निर्णयकथे कासा दिकेगु नियम, पाठ्यमफूति व पिनें थुलि थुलि प्रतिशत न्हयसः न्यनेगु व छागु पुचःयात थुलि थुलि ल्यास्वं न्हयसः न्यनेगु आदि नियमत दयेकल । हिरण्य पुस्तकालय, इलाननीइ नीवःगु न्हयसः लिसः कासा न्ह्याकुबले छागु पुचःयात न्यंगु पाठ्य सफूया न्हयसः मेगु पुचःयान पास मजुइगु नियम दयेकल । पाठ्यमफूति पिनेयागु न्हयसः जक व्वन्हयाना वनीगु यात । अनं लिपा नविन पुस्तकालय नीछकोगु कासाय् पाठ्य सफूया निगू चाकः न्हयसःबोड्य तिकाः तःगु मध्यय् पुचलं थःयोगु ल्ययेकेगु नं यात ।

यतः न्हापां न्यंगु मौलिक न्हयसःया लिसः बिलकि निगू ल्या (२ अंक) व पास जुया वःगु न्हयसःया पायद्धिगु लिसः बिलकि छागु ल्या (१ अंक) जक विइगु नियम नं दयेकल । महाबौद्ध पुस्तकालय नीनिवःगु न्हयसः लिसः कासा याःबले निगू मिनेट चाकः, न्हापला

त्याः चाकः आदिया न्हगु व्यवस्था याना नियम नं वहे कथं दयेकल मध्यान्तर लिपा क्वीज माष्ट्र हिलेगु नं यात । अथे हे वंगु दैय बौद्ध पुस्तकालयं नं इच्छाधीन चाकः, मत चाकः आदिया व्यवस्था याना उगु हे कथं नियम दयेकल । क्वीज माष्ट्र निक्वलं अष्व न्ह्यसः पौ व्वना मन्यंकेगु नियम दयेकल । हानं न्ह्यसः जःकथं छब्ब अःकथं छब्ब पालंपा थाय् या ल्याखं हीका न्यनेगु नं यात । न्हापा प्यमहसिंया छपुचः कासामित जुया च्वंगुलिइ स्वमहसिया छपुचः यागु जुल । थुकथं न्ह्यसः लिसः कासाया नियमय् निर्यामित रूपं हपूपः वया चंगु जुल ।

(ग) नीन्याकोगु कासाया नियम

युगुनी युवा पुस्तकालयया खसाले जुईगु नीन्याक्वःगु रजत जयन्ती न्ह्यसः लिसः कासाया नियम थुकथं क्वद्वयगु जुल ।

बु.सं. २५४१ बुद्ध जयन्तीया लसताय् युवा पुस्तकालय हःखाया खसालय् जुईगु नीन्याकोगु बुद्ध व बुद्धधर्म सम्बन्धि न्ह्यसः लिसः कासाया नियम -

- (१) कासाय् ब्वति कापि पुचःया थाय् व न्हापां न्ह्यसः न्यनेगु सुं या निर्धारण गोला प्रथा कथं जुई ।
- (२) प्रत्येक पुचःयात जम्मा फिगू ल्याखं न्ह्यसः न्यनेगु जुई । तर बिंजं कासा कुन्हु फिनिगू ल्याखं न्ह्यसः न्यनेगु जुई । बच्छ न्ह्यसः न्यने धुंका १० मिनेटया मध्यान्तर जुई । मध्यान्तर लिपा हाकनं गोला प्रथा कथं थाय् या ल्यज्या जुई ।
- (३) अनुमान न्ह्यसः छगु बाहेक कासाय् जम्मा फिगू चाकः दई । कासा चाकत थथे सः
  १. बुद्ध जीवनी निगू चाकः ।
  २. बौद्ध जगत निगू चाकः ।
  ३. बौद्ध शिशु छगु चाकः ।

४. लुम्बिनी कीचलय् छग् चाकः ।
५. रजत जयन्ती छग् चाकः ।
६. सामान्य ज्ञान (पिनेया न्हयसः) छग् चाकः ।
७. इच्छाधीन (पाठ्यक्रम विषयवस्तु ल्यःग्) छग् चाकः ।
८. अडियो छग् चाकः ।
- बौद्ध शिशु बोध पाठ्यक्रम मफ् विषय छग् बाहेक ।

च्यत् उल्लेखित कासा चाकःत मध्ये रजत जयन्ती चाकः, इच्छाधीन चाकः व अडियो चाकःया न्हयसः व न्हयाईमसु । अर्थात् छग् पुचःयात न्यंगु न्हयसः मेगु पुचःयात न्यनी मसु । मेगु पुचःयात मेगु हे न्हयसः न्येनीगु जुई ।

(४) अनुमान न्हयसः छग् फुक्क पुचःयात छक्कोल न्यनेगु जुई । थुगु न्हयसःया लिसः विईगु लागी फुक्क पुचःयात १ मिनेटया ई बिईगु जुई ।

(५) च्वनेगु धाय्या न्यज्या धुका घडीया सुल्ता दिशा कथं छासिकथं न्हसः न्यनेगु जुई । छग् राउण्ड अथवा छचा: पूरा न्हयसः न्यने धुका मेगु चाकःया न्हयसः घडीया उल्ला दिशां छासिकथं न्यनेगु जुई । तर हिला वनी मसुगु न्हयसः चाकःया हक्य् थुगु नियम लागु जुई मसु । उज्जगु हिलावनी मसुगु चाकः केवल घडीया सुल्ता दिशाकथं जक न्यनेगु जुई ।

(६) पुचः नायो पाखे थःगु पालय् बोर्डय् दुगु नम्बर धया न्हयसः ल्ययेगु जुई । छकः छग् नम्बर ल्यय् धुका हाकनं मेगु नम्बर ल्यय् दैमसु । तर अनुमान न्हयसः चाकःलय् एव नियम लागु जुई मसु ।

(७) न्ह्यसः या लिसः बिर्दगु ई छ्रमिकथं न्हापांगु पुचःयात १ मिनेट, निगूगु पुचःयात ३० सेकेण्ड, स्वंगूगु पुचःयात १५ सेकेण्ड, प्यंगूगु पुचःयात १० सेकेण्ड व बाकी दनिगु पुचःयात ५ सेकेण्ड बिर्दगु जुई।

(८) ई फूगु सुचं वये धुका व्युगु लिसःयात मान्यता बिर्द मस्तु। तर लिसः बिया च्वांगु इलय् ई फुत धासा: लिसः पूवकेंगु मौका बिर्द। तर दिना च्वन धासा: मौका बिर्द मस्तु।

(९) न्ह्यसःया लिसः पुचःया न्ह्याम्ह दुजः पाखें न बिर्द ज्यु। तर लिसः गुम्ह दुजः न व्यूगु स्तः वः हे पुवकेमा हानं मेम्ह दुजः न लिसः बिया पूवकल धाःसा मान्यता बिर्दमस्तु।

(१०) अनुमान न्ह्यसःया हक्य् पाय्छ्विगु लिसः मवलः धाःसा दक्षसिद्धें सतिक्क लाःगु लिसःयात त्या: बिर्दगु जुई।

(११) यदि गुगु पुचःलं थःगु पुचःयात मन्यंगु न्ह्यसःया लिसः बिलःधासा उगु पुचःया त्याख्य् छगु अंक पा: यायेगु जुई। यदि उगु पुचःलं त्या हे मकानिगु जूसा लिपा काईगु त्याख्य् छगु अंक पा: यायेगु जुई। अथेहे न्ह्यसःया लिसः दर्शकवर्गपाखें वल धाःसा न उगु न्ह्यसःयात निर्णायक मण्डलं रह यायेफु। रह जुल धासा उगु हे पुचःयात मेगु न्ह्यसः त्यनेगु जुई।

(१२) न्ह्यसःया लिसः बाँलाक पूवक व पा थुईक बिर्दमा। छुं जुया पांमधुल धासा: न्ह्यसः कःमिं लिसः च्वका कायेगु जुई।

(१३) दक्ष न्ह्यसः त्यने क्वचायेका न त्या: बू सिर्द्धमन्त धाःसा दक्षले अप्यः अंक कया ज्वःलागु पुचःया दथुइ जक हानं मेगु न्ह्यसः त्यनेगु जुई। थुजोगु अवस्थाय् छगु पुचःयात त्यंगु न्ह्यसः मेगु पुचःयात त्यनी मस्तु। मेगु पुचःयात मेगु हे न्ह्यसः त्यनेगु जुई।

(१४) कासा न्हयाइगु ईलय् व कासा न्हयानां चंगु ईलय्
थःपिनिगु काबुं पिनेलागु बातावरण वया कासा संचालन याय्
मफईगु अवस्था वल धाःसा कासा न्हयाकेगु वा स्थगित यायेगु खं
निर्णायक मण्डलया निर्णय अनुसार जुई । यदि कासा स्थगित यानां
हाने शुरु यायेमाल धाःसा न्हापा कया तःगु अंक व थाय्यात
यथावत हे कायम याना कासा संचालन यायेगु जुई ।

(१५) थःगु पुचःयात न्यंगु न्हयसःलय् वा मेगु पुचःलं व्यूगु
लिसःलय् छुं समस्या वा दावी दुसाः तुरुन्त हे समाधानया लागी
धायेमाः, मेगु न्हयसः न्यने धुंका वःगु विवाद वा दावी यात मान्यता
बिई मखु ।

(१६) च्यय् उल्लेखित नियमत बाहेक कासाय् गुणकथंया
विवाद वल धाःसा उगु विवाद प्रति निर्णायक मण्डलं व्युगु हे
अन्तिम निर्णय जुई । गुकियात सकसिन मान्यता बिई हे माः ।

६१) न्हयस लिसः कासा नीठ्याढँया अगुमय,
प्रतिक्रिया ए सुलगणयः

न्हयसः लिसः कासा पाःफये धुंकंगु पुस्तकालय पाष्ठे धी धी
प्रतिक्रिया व सुभाव मुकागु जुल । विशेष याना न्हयसः लिसः
कासाय् तइगु पाठ्यसफू, न्हयसःपौ दयेकेगु, आर्थिक पक्ष,
व्यवस्थापन पक्ष बिषयय् आपालं सुभाव वःगु दु ।

(क) पाठ्यसफू विषयय् वःगु सुभाव

(१) कासाय् दुथ्याके त्वःगु कर्थंया पाठ्यसफू दयेमाल ।
गुलि पाठ्यसफूतिई पालि खंगव यक्व जुया उच्चारण याये थाकुगु
महशुस जूगु दु । पाठ्यसफूतिई आतक थुइके थाकुगु अभिधर्म दर्शन
थें जाःगु विषय नं तये मज्यू बुद्धकालीन इतिहास व घटना जक नं
जुई मज्यू । श्रावकयानया जक मुक्क सफू नं जुइ मज्यू । दर्शनया

विषय अःपुक तथा बुद्धया मेमेगु शिक्षा सम्बन्धी नं उपर्योगी सफ् तये माःगु दु । सामान्य ज्ञान कथंया सफ् प्रकाशन याना तये दमा झन ज्य् । कासाय् तयेगु सफ् न्हापा है वालाक अध्ययन याना मेमेगु श्रोत लिये मिले याना गलत तथ्यत मदेके माःगु दु । बुद्धधर्मयागु पिने पिने चोनेदोने यागु जक सं मज्जुमे स्नग्गपूर्ण तथ्ययान सरल व गेचक ढंग स्नग्गिय कथं न्ह्यव्वये फयेक अलग सफ् पाठ्यसफ् निर्णय जुइ माल ।

(२) कासाय् न्ह्याके न्ह्यो कासाय् दुश्याकूगु पाठ्यसफ्या प्रयोग उपर्योगिता वारे छगु वचा हाकःगु कक्षा सञ्चालन याये दुसा ज्यू ।

(ख) न्ह्यसः-पौया विषयःवःगु सुभाव

(३) कासाय् स्वामदुगु आउट प्रश्न, अनुमान प्रश्न न्यने मज्यू । न्ह्यसःपौ फयांकव्य बुद्धधर्मयागु महत्वपूर्णगु उपदेश जनमानसय् थर्नागुकथं दयेके माःगु दु ।

(४) छगु श्रोत, मेगु श्रोत लिये मिले मज्जु विवाद पिज्जविगु न्ह्यसः दयेके मज्यू । थुजोगु न्ह्यसलय् पाठ्यसफ्या लिधंसायान है मान्यता विइमा। www.dhammadigital.com

(५) कासाय् ताःहाकः जुइक लिसः विइमाःगु न्ह्यसः मनसां वेश जुइ ।

(ग) आर्थिक पक्ष विषयः वःगु सुभाव

(६) कासाय् आर्थिक भार अप्वया त्रना चंगु दु । कासाय् माःगुलि अप्वयेक छायपा: छिइपा, नडक भडक याना व्यय भार यक्व जुलकी पा: फयेगु मन दुगु पुस्तकालययान नं तिबः मदुगु जूवनी, निरुत्साहित जूवनी । उकिं जिक्व कम स्वर्चं याना कासा न्ह्याके माःगु दु ।

(७) कासा निरन्तर रूपं न्ह्याकेया निर्मिन छगु धिर्मि धाःगु अक्षय कोषया व्यवस्था जुइ माला चंगु दु ।

(८) मेमेगु विषय् वःगु सुभाव

(९) कामा सञ्चालन यायेत आपालं स्वयंसेवकपि माःगु जुया
स्वयंसेवक आपा मदुगु थासय् स्वयं सेवकया व्यवस्था जुई माःगु ।

(१०) कामा सञ्चालनया ई न्ह्याबले वा वर्द्दिगु ई जुया बुद्ध
जयन्ती न्ह्यो कासा सञ्चालन याये दुमा ज्य् ।

(११) कासाय् भिक्षुपि व अनागारिकापिंगु यक्व कुत दये
माल ।

(१२) कासाय् वाद विवाद मवेकः सुथांलाक न्ह्याका वने
माल ।

(१३) ग्रसाःखलःयात माःगु सल्लाह व सुभाव विर्द्दिगु समिति
दयेमाल ।

(१४) कामा अनुशासित ढंग बौद्ध चरित्रानकूल जुइमाल ।
होहल्ला मजुइकेगु व्यवस्था जुईमाल ।

(१५) कासा छगू न्ह्याके माःगु सः धका कर्मकाण्ड याये थे
जक नं जुइ मजिल । थुकिया प्रतिफल विचा याना बुद्ध धर्मप्रचारया
उद्देश्य पूवनीकथ न्ह्याके माल ।

(१६) कासा पा: भकानिगु त्वालय् त्वालय् वना इनाप याये
माल, इमित माःगु प्रोत्साहन विथा पा: कायेकेत तिबः यायेमाःगु दु ।
पा: काये धुंकुपिन्त नं हानं पा:कायेत इनाप याये माल ।

(१७) कासा ह्यथाक न्ह्याकेमाल । बहनी लिबाक जूगुलि
मस्त मिसातय् जक मखु फुकसित है ज्यामर्द्धि । न्हिने यात धाःसा
सञ्चालक, कासामि व स्वकुमिपिन्त नं सुविधा जुइगु व गा: गामं नं
ब्वति कायेगु मौका दई ।

(१८) कासायात न्ह्याइपुक न्ह्याकेत न्ह्याबले उत्ये मयासे
न्ह्यसः न्यनेबले थी थी चाकःया व्यवस्था याये माल ।

(१९) ह्यूपाः मिरपाः (रनिङ्ग शिल्ड) त्याकेत कासाय् स्वव्वः तक दिपा: मदेक कामाय् "न्हाप" जुईमाःगु व्यवस्था याये मजिल । थुकिं याना निक्व तक मदिक त्याका स्वव्वःया पालय् छागू निगू अंकं बुके माःपिं कासामिपिं अतिकं निरुत्साहित जुइगु जुल । बरु न्हायाथाय् जुसां मदिक्क मज्जसे अतःगाया जूसां स्वव्वः तक त्याके फत कि रनिङ्ग शील्ड पचे जुईगु व्यवस्था जुइमाल । अथवा शील्डयात रनिङ्ग मयासे छ्रथाय् छ्रथाय् छागू छागू शील्डया व्यवस्था जूसा अति उत्तम जुई ।

(२०) कासाय् ब्वति काइपित्तनं प्रमाणपत्र छागू जक मब्बूसे सहभागी पुरस्कार व व्यक्तिगत पुरस्कारया व्यवस्था जुईमा ।

(२१) न्ह्यसः लिसः कासा मूगुठीपाखे कासायात स्तरीयता व निरन्तरता बिइगु कुतः याये माल । नार्प बौद्ध जागरण हयेत थी थी त्वालय् बौद्ध कक्षा सञ्चालन याना वने माःगु दु ।

(२२) मू-गुठीं आयोजक पुस्तकालयनाप मिले जुया माइक व मेचया स्थाइ व्यवस्था याना वने दत धाःसा कासायात निरन्तरता बिइ अपूवनी ।

(२३) कासाय् अनावश्यक न्वच् बिइके मजिल । न्वच् मतसे छक्वलं कासा न्ह्याका ब्ल्डोत धाःसा डियक्व । म्हंचाइगु व स्वक्रमिपिनि नं म्हाइपुसे वाका तया च्वने माली मखु ।

(२४) थुगु कासा नीन्यादैं तक मदिक्क न्ह्याना वया च्वंगुया ल्यूने स्वमह प्यमह बौद्ध बिद्वानपिनिगु तःधंगु ल्हाः दु । अथे जुया वसपोलपिनि परिश्रमयात नं मूल्याकन याना वने माःगु दु ।

(२५) आः जुईगु रनिङ्ग शिल्ड कथं रजत जयन्ती कासा थुजोगु कथं हनेमाःगु दु कि थुकिं जन समुदाय न्ह्यलं चाया थुकिया स्वर्ण जयन्ती व हिरक जयन्ती हनेगु ई तकं बल प्रदान जुईमा ।

थुकथं कासा पा: फःगु पुस्तकालयपाखे पालं ग्यसुलाःगु सुझाव व्यूगु जुल । थुकी मेगु छागू निगू तने माःगु दु । व स्तु:-

न्ह्यसःपौ दयेकीपिं निर्णायक मण्डलय् च्वनीपिं व कासानायो (कवीज माष्टर) जुईपिं स्वंगू पक्षं नं पाठ्यसफू, न्ह्यसःपौ

व न्हयसःपौ लिसे सम्बन्धित मेमेगु सफू पर्तिका आदि पूर्वक व्यने हे माः । अथे जुलकि कासाय् विवाद यक्ष वे म्हो जुई थैगु मनं तुना । कासायात व्यापककथं न्ह्याका यकेत गाँ, गामय्यापिन्त नं व्वति कायेके माःगु दु । हानं थुजोगु कासा पुस्तकालय, क्लवया विचय् जक मयासे संघ, संस्था, बिहार, बिद्यालय फुक्क क्षेत्रयात कःघाना नेवाःतय् दथुइ जक सीमित मयासे फुक्क जान जातिया दथुइ नं ध्यने माला च्वंगु दु । अभ थुकियात छग् गष्टिय स्तरं हे न्ह्याके माःगु दु ।

२२) न्हयसः लिसः कासां संगाजयात व्यूणु लेण

बौद्ध न्हयसः लिसः कासां यलया धार्मिक जीवनय् जक मस्तु सामाजिक व बौद्धिक व्यलय् नं उत्तिकं हे देन व्यूणु दु ।

(१) धर्म प्रचारया शसक्त माध्यम - व्व कासाया माध्यम बौद्धधर्म प्रचार यायेत यक्ष तिबः जूवंगु दु । ततःपंगु धर्मग्रन्थ व्वनेगु मौका व इ मदुपिन्त थुकिं छु न छु जान बिइगु याना वया च्वंगु दु । हानं थी थी त्वालय् व्व कासा न्ह्याका वया च्वंगु जुया स्थानीय मनूतयेत बुद्ध धर्मया खं न्यनेगु मौका नं दत ।

(२) युवा वर्गय् बौद्ध जागरण हयेत तिबः - व्व कासां युवा वर्गय् छग् न्हूणु बौद्ध जागरण हया व्यूणु दु । कासाय् व्वति काइपिंसंला बुद्धधर्मया सफू बाँलाक हे व्वनीगु जुल । थुकिया अतिरिक्त न्यनीपि युवापिन्त नं बुद्धधर्म सम्बन्धी सयेके सीकेमा: धयागु भावना व्वलंका व्यूणु दु । व्व कासाया कारण गुलिखे पुस्तकालयया जन्म जूणु जक मस्तु पुस्तकालयपासे बाँबांलागु ज्या जूणु खं नं उल्लेख याये धुन ।

(३) बौद्ध कला, संस्कृति, साहित्य पाखे देन - थुगु कासाय् बुद्ध धर्मया जक मस्तु बौद्ध कला, संस्कृति, व्यक्तित्व साहित्य आदि विविध पक्षय् नं अध्ययन याकिगु जुया थुगु क्षेत्रय् नं कासा थः स्वयं हे यलया जीवित बौद्ध संस्कृति जुइ धुक्कूणु दु ।

(४) बौद्ध गतिविधि सीकेगु - ध्व कासाय् बुद्धधर्म जक मखु दच्छ्रया दुने जूगु मुख्य मुख्यगु राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध गतिविधिया चिपयथ् नं न्ह्यसः न्यनीगु जुया बौद्ध गतिविधि सीकेगु नं तःधंगु अवसर प्राप्त जुया च्वंगु दु ।

(५) विहार लिसे स्वापू - ध्व कासां याना गुबले विहारय् वने मर्नपिं व्यक्तपिं नं कासा सञ्चालनय् ग्वाहालिया निभ्नि विहारय् वना भिक्षुपिं नाप सम्पर्क तःवनेगु नं मौका दत । थुकिं याना स्थानीय व्यक्तिपिं व भिक्षुपिंगु सम्बन्ध क्वातुइगु जुल ।

(६) बौद्ध विद्वानपिं नाप स्वापू - कासा सञ्चालनय् ग्वाहालिया लागि बौद्ध विद्वानपिं नाप नं सम्पर्क तइगु जुया स्थानीय व्यक्तिपिं नाप बौद्ध विद्वानपिनिगु सम्पर्क क्वातुइगु जक मखु कि बौद्ध विद्वानपिं फ्रसीकेगु मौका नं दइगु जुल । गुलिं भिक्षु अनागारिका व बौद्ध विद्वानपिनि न्हापांगु पलाः हे थुगु बौद्ध न्ह्यसः लिसः कासा जुया च्वंगु दु धाःसां अप्व जुइथे मताया ।

(७) त्वाः त्वालय् मैत्री सम्बन्ध दयेकेगु - ध्व कासां यलया थी थी त्वालय् अवस्थित छ्यगु पुस्तकालय् मेगु पुस्तकालय नाप जक मखु त्वाः त्वाःया मनूय् दथुई नं छ्यासं च्वना कासा न्यनेगु व थवं थवं मैत्री सम्बन्ध क्वातुकेत तिवः विया वया च्वंगु जुल । लिसे संघ संस्था, बलव, पुस्तकालयया परिचय नं फुकसिंतं दइगु जुल ।

(८) नेपाल भाषा ख्यलय् अमूल्यगु देन - ध्व कासा नेपाल भाषां न्ह्याका वया च्वंगु व ध्व कासाय् दुथ्याकीगु अप्पो सफू नेवाः भाय्यागु हे जुया नेपाल भाषा प्रेमी व बुद्ध धर्मया दथुई स्वापू दइगुलिइ तिवः जक मखु नेपाल भाषा प्रचार प्रसारय् नं तःधंगु ग्वाहालि जूवंगु दु । अथेहे युवातयेत नेपाल भाषाया सफू च्वनेगु मौका नं प्राप्त जूगु जुल ।

थुकिया अतिरिक्त सभा सञ्चालन यायेगु, कासा सञ्चालन यायेगु, क्वीज माष्टर जुइंगु, स्कोर तयेगु, उद्घोषण यायेगु आदि

ज्याय् युवातयेन व्यवहारिक अनुभव व्यगु लिसें वक्तृत्व विकास व नेतृत्व विकासया निमित नं थुगु कामां प्रोत्पाहन बिया वया च्वंगु दु । अथेहे बौद्धिक विकासय नं तःधगु देन व्यगु दु । गुणु विवादयात गुकथं ज्यकेगु धयागु नं थुगु कामां स्यना वया च्वंगु दु । थुगु कासाया निर्णायक मण्डलय च्वर्नापि बौद्ध विद्वान्, भिक्षुपि, भाजु मयज्ञुपित्त गुकथं न्याय यायेगु धैगु अभ्यास व अनुभव याके बिया च्वंगु दु । थुकथं न्हयसः लिसः कामां भीगु समाजयात तःधंगु देन बिया वया च्वंगु दु ।

२२) न्हयसः लिसः कासाय् भिक्षुपि व अनागारिका पिंगु ज्वाहालिः :

थुगु बौद्ध न्हयसः लिसः कासाया शुरु शूर्लै न्हयसः पौ दयकेगु, निर्णायक मण्डलय च्वनेगु, न्हयसः कःभि जुइगु आदि ज्याय् भिक्षुपिंगु मुख्यगु ल्हाः दुगु जुया च्वन । लिपा लिपा व्य ज्याय् समर्थवानपि अनागारिकापि, उपासक उपासिकापि व बौद्ध विद्वानपिंगु ग्वाहालि नं कथहनं दया वन । कासाय् पञ्चशील बिईगु, धर्मदेशना यायेगु, न्वचु बिइगु ज्याय् नं भिक्षुपिंगु हे तःधंगु देन दु । व्य कासाय् ग्वाहालि याना बिज्यापि भिक्षुपिंगु भवलय् भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर, भिक्षु कुमार काशयप महास्थविर, भिक्षु सुदर्शन महास्थविर, भिक्षु ज्ञानपूर्णिक महास्थविर व भिक्षु अशवघोष महास्थविरपि प्रमुख खः ।

उकिसनं गुबले शील बिया, गुबले निर्णायक मण्डलय च्वना, गुबले धर्मदेशना याना, गुबले न्वचु बिया, गुबले न्ययसः दयेकेगुली, गुबले हना-पौ बिइगु, गुबले उद्घाटन यायेगु ज्याय इत्यादि कथं आः तक जुया वया च्वंगु फुक्क कासाय् निरन्तर रूप ग्वाहालि याना बिज्याम् भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर खः । वसपोल थःगु बिहारय् वया सयेकः बिइपि कासामिपित्त नं अल्सि मचासे स्यने कने याना बिज्याना च्वंगु दु । अथेहे कासाय् पाठ्यसफू तयेगुली नं सल्ला सुभाव बिया, थःके दुगु सफू बिया नं ग्वाहालि याना बिज्यागु जुःल । कासाय् ग्वाहालियाःपि अनागारिकापि मध्यय् अनागारिका धम्मवती, जाणवती व सुजातापि प्रमुख खः ।

३४) न्हयसः लिसः कासा नीन्यार्द्धया बुगंकेषहणु खं

बु. सं. २५१७ निसे २५४१ तकया दुने थुगु बौद्ध न्हयमः
लिसः कासाय् विशेष लुमके बहःगु निगु प्यंग् खं थन पतिहाकेक
न्हयथने ।

(क) सिरपा : चिं (रनिङ्ग शील्ड)

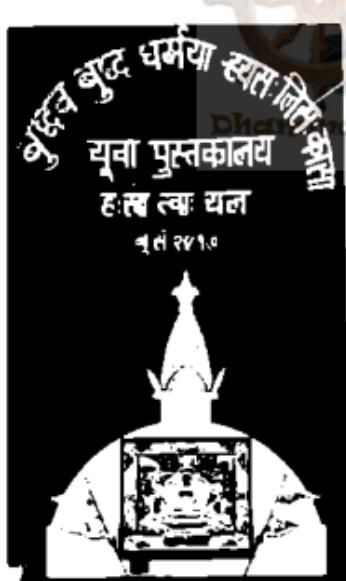
युवा पुस्तकालय पाखें बु. सं. २५१७ म तथा व्युगु न्हापांगु
हयूपा मिरपा: (रनिङ्ग शील्ड) बु. सं. २५१९ म बौद्ध पुस्तकालय,
नागबाहालं त्याकूगु खः । बु. सं. २५२० निसे तःगु निगुगू सिरपा:
चिं बु. सं. २५३१ स नवीन पुस्तकालय, गुजिवहालं त्याकूगु जुल ।
बु. सं. २५३२ निसे स्वंगूगु मिरपा: चिं तथा व्युगु जुल । थुगु
शील्ड आ. तक सुनानं त्याके मफुनिगु जुल ।

(ख) यल जिल्ला व्यापी/नगर व्यापी अन्तर पुस्तकालय/क्लब

'बुद्ध व बुद्ध धर्मया न्हयमः लिसः कासा' कथं न्हयाकूगु
थुगु कासा पुस्तकालयया दधुइ जूगु जुया 'अन्तर पुस्तकालय' धायेगु
यात । थुकी क्लबं न ब्वति कासेलिं अन्तर पुस्तकालय / क्लब
च्वयेगु यात । अध्ययन मण्डल बुबाहालय याःगु फिन्न्याकोगु
न्हयसः लिसः कासाय् दके न्हापां योङ्ग राइजिङ्ग क्लब न्याढः पाखें
ब्वति काःगु जुल । अथेह यल जिल्लाया थीर्थी पुस्तकालययात
ब्वति कायेकेगु कथं फुक्क पुस्तकालययात इनाप याना कासा
न्हयाकूगु जुया "यल जिल्ला व्यापी" धाःगु जुल । तर थुकी अप्पो
याना यल नगरया दुने च्वंगु पुस्तकालयं जक ब्वति काःगु जुया
पूच्च पुस्तकालयया गवःसालय जूगु फिन्प्यकोगु कासां निसे यल नगर
व्यापी' धायेगु यात । यद्यपि नीस्वकोगु व नीप्यकोगु कासाय्
ज्योतिदय संघ, चापागाउँ पाखें न ब्वति काःगु जूमां 'नगर व्यापी'
हे च्वयेगु याना च्वन । थुगुसी नीन्याकोगु कासाय् थुकियात हानं
यल जिल्ला व्यापी हे च्वयेगु याःगु जुल ।

नानागु हयपा शिपा: (गंनड शीलड)

नानागु हयपा शिपा: (गंनड शीलड)

नानागु हयपा शिपा: (गंनड शीलड)

(ग) पाठ्यसफू

थुगु न्ह्यसः लिसः कासाया शुरुइ पाठ्यसफू दुध्याकूगु खने मदु। बुद्ध धर्मया सामान्य ज्ञान कथं जक न्ह्यसः न्यनेगु याःगु दु। भीम वाचनालयं न्ह्याकूगु निकोगु न्ह्यसः लिसः कासाया तच्यांक लुया मवः। पाठ्यसफू दुध्याकूगु नं खने मदु। तर अच्ययन मण्डल, नागबाहालं याःगु स्वकोगु कासाय् श्रव्य दृश्य कथं न्ह्यसः न्यंगु लिसें पाठ्यसफू दुध्याकूगु जुल। अनं लिपायागु फुक्क कासाय् पाठ्यसफू दुध्याका पाठ्यसफूति छीब्ब (६०%) न्ह्यसः न्यनेगु याना वःगु जुल। युवक बौद्ध मण्डलं पाःफःगु फिँच्याकोगु न्ह्यसः लिसः कासा निसें ७५ प्रतिशत पाठ्यसफूति न्ह्यसः न्यनेगु यात। थुगुसी जुइगु नीन्याकोगु कासाय् पाठ्यसफूति ७० प्रतिशत न्ह्यसः न्यनीगु जूगु दु। आतक छीच्यागू (६८ गू) सफू पाठ्यसफू कथं दुध्याके धुक्कूगु दु। सफूया नां अनुसूची १२ स दु। दके अप्पो पाठ्यसफू तःगु आहवान पुस्तकालयं याःगु गुकोगु कासाय् व यशोधरा बौद्ध परियति पुस्तकालयं न्ह्याकूगु फिनिकोगु न्ह्यः लिसः कासाय् खः। थन च्यागू (८) पाठ्यसफू तःगु खः। यशोधरा बौद्ध परियति पुस्तकालयं प्राप्त विवरण कथं दकके न्हापां थनं निसें हे कासाय् ब्बतिकाइपिन्त पाठ्यसफू निशुल्क वितरण यायेगु यात।

Dhamma.Digital

(घ) सिरपा:

कासाय् ह्यूपा सिरपाया अतिरिक्त पाःफःगु पुस्तकालय पाखें थःथःगु हे कथंयागु थीथी सिरपा:, मेडल व नगद सिरपा नं बिया वया च्वंगु जुल। यशोधरा बौद्ध परियति पुस्तकालयं प्राप्त विवरण कथं दकके न्हापां थुगु पुस्तकालय पाखें फिनिकोगु न्ह्यसः लिसः कासाय् मेडल बवखायेका सिरपा व्यूगु खः। अथेहे ब्बतिकाःपि फुक्कसितं व्यक्तिगतं पुरस्कारया व्यवस्था नं याःगु खः। हानं दसिपौ व पुरस्कार मुक्कं विजं कासा कुन्हु मयासे प्रत्येक दिनय् हे कासाया अन्तय् व्यूगु जुल।

न्ह्यसः लिसः कामाय् वंगु छुं दं न्ह्यो निसें न्हाप जूगु पुस्तकालयात जित वहादुर बज्जाचार्य वनवहा पाखें रु. १०००।

नगद पुरस्कार विडगु याःगु जुल । अथेहे थी थी पुस्तकालय पाखे थी थी त्वालय कामा जुडवले इले व्यले अनया प्रतिष्ठित व्याक्तिपिंगु पाखे 'न्हाप' 'ल्यू' जूगु पुचःयात नगद पुरस्कार विडगु याः । थुकियां अतिरिक्त वंगु प्यदं न्ह्यो निमे गमरत्न सिरपाः व प्रणीत पुचः सिरपाःया नं व्यवस्था जूगु दु ।

(ड) रामरत्न सिरपाः

दये दसं बुद्ध जयनीया लमताय् न्ह्याका वया चंगु बुद्ध व बुद्ध धर्मं सम्बन्धी न्ह्यसः लिमः कामा मदिंक न्ह्याना वनेमा धयागु उद्देश्य तया कासार्मिपन्त उत्पाह व प्रेरणा विडित यल, नागवाहा, बाकुननीया जुजुमान शाक्य व बुद्धमाया शाक्यया चीधीम्ह मुपुत्र स्व. उपासक गमरत्न शाक्यया नामं वसपोलया जहान मोहनमाया शाक्यं कासाय् न्हाप, ल्यू, लिया ल्यू जूगु फुक्क पुचःयात दर्मिपौ, छुं नगद व प्रतिभा विकास कुञ्जं पिथंगु चेतनमाला व्यामेट, पुरस्कार विडंगु याना वःगु जुल । थुगु सिरपाः बु.सं. २५३७ नविन पुस्तकालयं याःगु नीछकोगु न्ह्यसः लिमः कामा निमे व्यूगु खः । तर बु. सं. २५३९ स बौद्ध विहार युवा समूहं या.गु नीस्वकोगु कासाय् जक थुगु सिरपाः मव्यूगु जुल ।

Dhamma.Digital

(च) प्रणीत पुचः सिरपाः

थुगु सिरपाः नं बुद्ध सं. २५३७ दं नविन पुस्तकालयया एवमालय् जूगु नीछकोगु कामां निमे व्यूगु खः । यशोधर महाविहार यल, बुबाहाया गजमुनि बज्जाचार्य, रत्नभाई बज्जाचार्य, र्गवन गज बज्जाचार्यपर्म व्यवस्था याना विज्यागु थ्व सिरपाः न्ह्यसः लिमः कासाय् व्वाति कया विं कामाय वने मफुसां बालाक मित्तूगु उत्कृष्ट छगु पुचःयात प्रोत्पाहन कथं मेडल क्वखायेका शिल्ड विडगु याना वःगु जुल । कासाय् बालाक मित्तूगु उत्कृष्ट पुचःयात प्रणीत पुचः घोषणा याना थुगु सिरपाः प्रदान याना वनेत क्वय् च्यया कथंया न्याम्ह दुजः दुगु प्रणीत पुचः सिरपाः निर्णायक ममिति छगु नं नीस्वंगु जुल ।

ल.पु. उपमहानगरपालिकाया मेयर भाजु वेखारत्न शाक्यजु नविन
पुस्तकालय गुजिवाहालय् जूगु नीछकोगु कामाय् विश्व शान्ति
पुस्तकालयया कामार्म पुचः नायो किरणभाइं वजाचार्ययात न्हापांगु
पणीतपुचः सिरपा लःल्हाना विज्यागु ।

नीवन पुस्तकालय, गुजिवाहालय् जूगु नीछकोगु कामाय् मोहनमाया
शाक्य अध्ययन मण्डल, नागवाहाया कामार्म पुचः नायो सुमन
शाक्ययात गम रत्न सिरपा लः ल्हाना च्वंगु ।

१. दातापिनिगु पाखें रविनराज वज्ञाचार्य - १
  २. कासा पाःफःगु पुस्तकालय/क्लब पाखें - १
  ३. न्ह्यसः लिसः कासाय् ग्वाहालि याना वया च्चपिनि पाखें हेराकाजी वज्ञाचार्य, महेन्द्रतल शाक्य व अमिता धाख्या - ३
- आतक थुगु सिरपाः नीछकोगु कासा निसे नविन पुस्तकालय महाबौद्ध पुस्तकालय, बौद्ध बिहार युवा समूह व बौद्ध पुस्तकालयय् जूगु कासाय् छसिंकथं वय् च्चयागु प्यंगु पुचलं प्राप्त याये धुकूगु दु

१. विश्वशान्ति पुस्तकालय, बालिफः
२. बौद्ध बिहार युवा समूह, पूच्च
३. बौद्ध पुस्तकालय, कुटिबाहा
४. रत्नाकर महाविहार, हस्तबाहा

(छ) हनापौ

कासाय् ग्वाहालियाःपिन्त प्रोत्साहन जुई कथं हनापौ, सुभाष्यपौ आदि बिङगु कमय् दके न्हापां अध्ययन मण्डल, बुबाहालं फिन्याकोगु न्ह्यसः लिसः कासाय् न्ह्यसःपौ दयेकूपिन्त व ग्वाहालि याःपिन्त हनापौ लःल्हात । अनलि फिगुकोगु कासाय् चन्द्रसूर्य पुस्तकालयं वयां न्ह्यो पाःफःगु युवक बौद्ध मण्डलयात हनापौ बिल । नविन पुस्तकालयं नीछकोगु कासाय् हेराकाजी सुइका लिसे न्ह्यसः पौ दयेकूपिन्त हनापौ लःल्हात । अथेहे नीनिकोगु कासाय् महाबौद्ध पुस्तकालयं निर्णयिक मण्डलय् च्चपिन्त हनापौ देष्ठात । युवा बौद्ध समूहं नीस्वकोगु कासाय् न्ह्यसःपौ दयेकूपिन्त हनापौ लःल्हाल । हानं बौद्ध पुस्तकालयं नीप्यकोगु कासाय् कासा सञ्चालनया कथं रजत जयन्ती हना न्हापा पाःकाये धुकूगु फुक्क पुस्तकालययात हनापौ नापं हेराकाजी सुइका व युवा पुस्तकालया हस्तायात विशेष रूप हनापौ लःल्हागु जुल अथेहे बौद्ध पुस्तकालय पाखें कासाय् ब्बतिकाये धुकुपिन्त सुभाय् पौ बिल । वहे दयेपलिस्था जूगु न्ह्यस लिसः कासा मूरुठी पाखें हेराकाजी 'सुईका' यात हनापौ बिया दोसल्ला गां न्ययेकूगु जुल ।

निर्णायक मण्डलय् च्वना विज्याम् भाजु हेराकाजी बज्ञाचार्ययात
मेयर बेखारत्न शाक्यं महाबौद्ध पुस्तकालयं न्ह्याकूगु नीनिकोगु
कासाय् हनापौ विद्या विज्यागु ।

न्हयसः पौ दय्का खाहाली याःम् भाजु महेन्द्ररत्न शाक्ययात
अध्ययन मण्डल, बुवाहालं याःगु झिन्याकोगु कासाय् तत्कालीन
ल.पु.न.पं. प्रधानपञ्च तथा खसाखलया नायो
भाजु बुद्धिराज बज्ञाचार्य हनापौ देच्छागु ।

C9

निर्णायक मण्डलय अना विज्ञाम् भाज् दुण्डवतादुर् धज्जाचाययान
मेयं वेस्त्राग्न्तं शावयं महावौद् पस्तकालय न्याकृग् नीनकोग्
कामाय हना पौ विद्या विज्ञाग् ।

१ निर्णायक मण्डलय अना विज्ञाम् मयजु अमिना धाज्जाचायान
तीनकोग् कामाय हनापौ लः ल्हाःग् ।

(ज) सफू प्रकाशन

फिन्याकोगु न्ह्यसः लिसः कासाय् न्यंगु न्ह्यसः फुक्क मुंका भाजु हेराकाजी बज्ञाचार्यया सम्पादनय् यशोधर महाविहार अध्ययन मण्डल, बुबाहाल २०४४ सालय् सफू प्रकाशन याःगु व फिन्याकोगु न्ह्यसः लिसः कासाया न्ह्यसः लिसे युवक बौद्ध मण्डलया परिचय महित भाजु हेरारत्न शाक्य व हेराकाजी बज्ञाचार्यया सम्पादनय् युवक बौद्ध मण्डल, २०४७ सालय् सफू पिथंगु ख्व उल्लेख याये धुन । अथेहे भिक्षु बुद्धघोष महास्थविरया संकलनय् हेराकाजी सुइका नागबाहालं पिथंगु सामान्यज्ञान प्रश्नावली सफूया स्वंगूगु संस्करणय् न्हेकोगु न्ह्यसः लिसः कासाया न्ह्यसः नं दुर्घाका प्रकाशन ज्ञागु दु ॥ भाजु हेराकाजी सुइकानं पिथंगु विरत्न गुणगान सफूतिइ न न्ह्यसः लिसः कासाया छु न्ह्यसः प्रकाशन ज्ञागु जुल ।

(भ) ताम्रपत्र अभिलेख

न्ह्यसः लिसः कासा पाःकाःगु पुस्तकालय/क्लवया अभिलेख तथेत पद्मावती पुस्तकालयं फिन्हेकोःगु न्ह्यसः लिसः कासा पाःकया ताम्रपत्र तथा व्यूगु ख्व च्वे उल्लेख याये धुन । थुगु ताम्रपत्रय् च्वे जवं खबं बौद्ध भण्डा व दध्वी बुद्धयागु लीयागु लोगो अकित याना तःगु दु । थुगु ताम्रपत्र २०४६ जेठ १४ गते तःगु जुल । पाः लः ल्हाइवले थुगु ताम्रपत्र व बौद्ध भण्डा छपु न लःल्हायेगु प्रचलन पद्मावती पुस्तकालय नःबाहा पाख्वे प्रारम्भ याःगु जुल ।

(ज) मेगु कार्यक्रम

बौद्ध न्ह्यसः लिसः कासाया नीन्यादैया दुने जन जागृति पुस्तकालय, भुल्खुया गवसालय् ज्ञागु न्हेकोगु कासाय् अन्तर्राष्ट्रिय लुम्बिनी वर्ष १९७९ या विशेष प्रवचन कार्यक्रम याःगु जुल । अथे हे आलोक पुस्तकालयं याःगु च्याकोगु न्ह्यसः लिसः कासाय् “श्रद्धा तःधं कि प्रज्ञा” धयागु विषय छन्हु वाद विवाद प्रतियोगिता याःगु जुल । पूच्च पुस्तकालयं न्ह्याकुगु फिन्याकोगु न्ह्यसः लिसः कासा

पुणीतपुच्छ मिम्पा चं

बु.सं. २५३३ स पदमावती पुस्तकालय नगृ पा. लःल्हायेण
Downloaded from <http://www.dhamma.digital>

बु.सं. २५३० दं व अन्तर्राष्ट्रिय शान्ति वर्ष १९८६ या नं उपलक्ष्य तथा न्ह्याकूगु जुल ।

(ट) वा फय् वःगु

बुद्ध जयन्तीया लसताय् जुइगु थुगु न्ह्यसः लिसः कासा बुद्ध जयन्ती सिध्येका न्ह्याकीगु जूगुलि वाफय् वइगु ऋतु जुया थुकी इलय् व्यलय् वाफसं पनीगुला जुहे जुलः तर तसंक हे वा वया कासा इले न्ह्याके मफूगु जक मखु सु थाय् लिछ्याये हे माला वंगु नं दु । युवा पुस्तकालयं न्ह्याकुगु फिर्द्धकोगु कासाया बिजं कासा वाफय् वया कन्हे सुनु याये माःगु स्तः । जन-विकास पुस्तकालयं न्ह्याकूगु फिर्न्याकोगु न्ह्यसः लिसः कासाय् न्हापांगु दिं कुन्हु वा फय् वया दिके माःगु जुल । अध्ययन मण्डल, बुबाहालं न्ह्याकुगु फिर्न्याकोगु न्ह्यसः लिसः कासाय् २०४४ जेठ १८ गते वा वःगुलि उखुन्युया कासा नं जेठ १९ गते कुन्हु हे याना निहृ यागु नं कासा छन्हु तु याःगु जुल । अधेहे पदमावती पुस्तकालयं न्ह्याकूगु फिर्न्हेकोगु कासाय् नं २०४६ जेठ १५ गतेया बिजं कासा वाफय् वया कन्हे सुनु लिछ्याये मागु दु । हिरण्य पुस्तकालयं पाःकाःगु नीकोगु कासाय् नं वाफय् वया छन्हु कासा दिके माःगु जुल । नवीन पुस्तकालयं न्ह्याकूगु गुजिवहालय् जूगु नीछकोगु न्ह्यसः लिसः कासायः निन्ह्या दिनय् वा वया वहनी १० बजे तिनि कासा सञ्चालन याये माल । महाबौद्ध पुस्तकालयं न्ह्याकूगु नीनिकोगु कासाय् बिजं कासा कुन्हु कासा बच्छ्व वने धुका वहनी १२:३० ताः निसें वा वःगुलि बच्छ्व कासा कन्हे सुनु याये माःगु जुल ।

२७) बौद्ध छह्टः लिसः कासा पाःफ्ये धुक्कूगु पुस्तकालयया परिचय ए कासाय् व्यति काःपि कासागिपि

(क) युवा पुस्तकालय, हःस्ता

यल, हःस्ता त्वालय् च्वंगु थुगु पुस्तकालयया स्थापना वि.सं. २०२५ सालं वैशाख १ गते चिरी आजु (धर्मराज शास्य) पाखे

चिरी आजु धर्मगज शाव्य। पाखे युवा पुस्नकालय पालम्ब्या ज़गु
उपलक्ष्यम उलेज्या याना विज्यागु।

बु.सं. २५३९ स वौद्ध विहार युवा समूहया ग्रन्थालय ज़गु नीम्बकोगु
कासाय् युवा पुस्नकालय व्र्वात कया न्हाप ज़गु।

उलेज्या जगु खः । न्याद्वोलं (५०००) मयाक सफ् दुगु थुगु पुस्तकालय् छ्वभाः न्हेमलं (७००) मयाक दुजापि दये धुकंगु खः । २०२५ साल न्ह्यो ज्ञान पुस्तकालयया नाम नीस्वंगु थुगु पुस्तकालय उगु द निसे युवा पुस्तकालय नामाकरण याःगु जुल । थुगु पुस्तकालय पाखे नेपाल भाषा संगीत सम्मेलन, लुम्बिनी आदि धार्मिक स्थलय् भ्रमण, बौद्ध गोष्ठीया आयोजना, विविध खेलकूदया आयोजना याःगुया नापं थी थी प्रतियोगिनाय् न व्वाति काःगु दु । अथेह सार्वजनिक कथं डकुमेण्टी, फिल्म प्रदर्शन, लिपि कक्षा सञ्चालन, सांस्कृतिक ज्या भवलय् व्वाति काःगु लिसे इले व्यलय् विविध सामाजिक ज्या भवः न्ह्याका वया चंगु जुल । श्री ५ महाराजाधिराज वीरेन्द्र वीर विक्रम शाहदेव सरकारया शुभराज्याभिषेकस थुगु पुस्तकालयया पाखे न विशेष कार्यक्रम याःगु जुल । थुगु पुस्तकालयया संस्थापनय् न्हयलुवा जुया बिज्यापि भार्जुपि चन्द्र त्रहादुर शाक्य, पन्नारत्न शाक्य व हेमराज शाक्यपि खः । अथेह भुमीराज शाक्य, सानुकाजी शाक्य, तिर्थमान शाक्य, पुण्यराज शाक्य, शरण कुमार शाक्य, हेराकाजी शाक्य, पद्म कुमार शाक्य, शाक्य सुरेन व राजु शाक्य (तदर्थ समिति) पि थुगु पुस्तकालयया नायो जुइ धुकुगु दु । थौकन्हे पञ्चराज शाक्य थुगु पुस्तकालयया नायो भाजु खः । मोतिमान शाक्य, इन्द्रराज शाक्य, ईश्वर राज शाक्य व शान्तमान बज्जाचार्यपिसं पुस्तकालय सञ्चालनय् तदं मद्धि गवहालीयाना बिज्यागु जुल ।

थुगु पुस्तकालयया थाःगु हे थाय् मदया चंगुर्लिं वंगु च्याद॑ न्ह्योनिसे बन्द जुया चंगु जूसा ईलय् व्यलय् कासाय् व्वति कया वया चंगु जुल । थ्व हे भवलहे वंगु २०५२ सालय् बौद्ध बिहार युवा समूहया गवसालय् जूगु नीस्वकोगु कासाय् व्वति कया थुगु पुस्तकालय “न्हाप” जुगुलिं थ्व हे प्रेरणा थुगु कासाय् व्वति काःम्ह भाजु शुक्राराज शाक्यया विशेष सक्रियताय् थुगु पुस्तकालय वंगु २०५२ आपाढं तदर्थ समिति गठन जुया त्वाःया सार्वजनिक स्थलय् पुनर्स्थापना जूगु जुल । स्वको तक थुगु बौद्ध न्ह्यसः लिमः कासाय्

र्गनङ्ग शिल्ड तथा थ्यू पुस्तकालय न्हापागु व भिंद्रकोगु कामा
न्ह्याकूगु लिमे थुगुमी नीन्याकोगु र्गन जयन्ता कामा न न्ह्याकीगु
दु ।

थुगु पुस्तकालय निकोगु, न्याकोगु, खुकोगु, च्याकोगु,
गुकोगु, भिकोगु, भिन्नकोगु, भिन्नहंकोगु, नीकोगु, नीछकोगु,
नीनिकोगु, नीम्बकोगु व नीप्पकोगु कामाय व्वात काये धुक्कु दु ।
व्वातकागु मध्ये भिन्नकोगु, भिन्नकोगु व नीप्पकोगु कामाय
“न्हाप” जुगु दुमा, गुकोगु कामाय “त्यू” जुगु दु । अथेहे खुकोगु व
भिकोगु कामाय लियां त्यू जुगु दु ।

आःतक थुगु पुस्तकालय पाखे बुद्ध व बुद्ध धर्म मम्बन्धी
न्ह्यमः लिमः कामाय व्वातकापि व्वात्ति पिनिगु नां थथे स्तः ।

खुब्रतक व्वात कामः (१) शुकराज शाक्य, अक्षव तक
व्वात कामः (२) पञ्चराज शाक्य, स्ववव तक व्वातिकापि (३)
दुर्गाराज शाक्य, (४) गज शाक्य, निक्व तक व्वातिकापि (५)
मानुकाजी शाक्य (६) गवरगज शाक्य, (७) गिरेन्द्रगज शाक्य, छक्व
जक व्वातिकापि (८) मिद्धार्थ कृमार शाक्य, (९) मानुकाजी शाक्य
(१०) गजेन्द्र शाक्य, (११) स्व. विजय शाक्य, (१२) अर्नल शाक्य,
(१३) विश्व शाक्य, (१४) गजेश शाक्य, (१५) नवीन शाक्य, (१६)
शुद्धन शाक्य, (१७) मुरेन्द्र शाक्य, (१८) मुरेश शाक्य (१९) स्वयम्भू
शाक्य, (२०) सुधीर शाक्य, (२१) महेश शाक्य, (२२) कुलमान
शाक्य, (२३) सूर्जराज शाक्य व मय्यजुपि (२४) तारा शाक्य, (२५)
कल्पना शाक्य, (२६) विपना शाक्य (२७) मिलन शाक्य, (२८)
मुल्पेचना शाक्य, (२९) शर्मिला शाक्य, (३०) सविना शाक्य, (३१)
ममता शाक्य व (३२) सांगता शाक्य । थुगु पुस्तकालय पाखे
यशोधरा बौद्ध विद्यालय जुगु भिन्नीकोगु कामाय दक्के न्हापा
मिसापि मुक्क व्वातिक्या न्हाप जूपि कल्पना शाक्य, संगीता शाक्य
नाग शाक्य व सावना शाक्यापि स्तः ।

(ख) भीम वाचनालय, भिन्दोकव

यलय् मंगः भिन्दोया देगःया पश्चिम पाखे छ्यली कोथाय् प्रतिस्थापित थुगु पुस्तकालय यलया छागू पुलांगु सफूकुथि खः । थन निकोगु बौद्ध न्ह्यसः लिसः कासा मू समिति दकेन्हापां दयेकूगु खै च्वे उल्लेख याये धुन । अथ युगु पुस्तकालय तःदै न्ह्योनिसें मचाले धुकूगु जुया थुकिया विवरण लुइके मफुत । अथेनं मंगल टोल सुधार संघ या छ्याज्जे भाजु सिद्धिराम श्रेष्ठ पाखें प्राप्त पौकथं थुगु पुस्तकालय विसं. २०२५ सालय् हे स्थापना जुगु खः । हानं थन दुगु पुलांगु पाठ्य सफूत नं परिमार्जित जुया न्हूकथं पिहाँ वये धुकूगु लिसे थुगु वाचनालयया सञ्चालक-पिनि नं लिमलागुलि पुस्तकालय मचाला वंगु खः ।

(ग) अध्ययन मण्डल, नागबाहा

बिसं. २००७ सालं पालिस्था जूगु थुगु पुस्तकालयं स्वकोगु न्ह्यसः लिसः कासाया आयोजना याःगु खः । थुगु कासाया आयोजना याये न्ह्यो बुसं. २५१५ आषाढ पुन्हीया लसताय् अन्तर विहार व्यापी बौद्ध न्ह्यसः लिसः कासाया नं आयोजना याःगु खै च्वे उल्लेख याये धुन । हानं थुगु पुस्तकालयया खःसा कथं हे वंगु २०५३ वैशाखं न्ह्यसः लिसः कासा मूगुठी स्वंगु खै नं उल्लेख याये धुन । थुगु पुस्तकालयं आतक थी थी पुस्तकालय पाखें आयोजना याःगु कासाय् भिधाय् ब्वति काये धुकूगु दु । उकि मध्याय् नीनिकोगु कासाय् न्हाप जूगु खुकोगु कासाय “ल्यू” जुगु व नीछकोगु कासाय “लियां ल्यू” जूगु दु ।

थुगु पुस्तकालय पाखें फिंच्छकोगु, फिंनिकोगु, फिंस्वकोगु, फिंन्याकोगु, फिंन्हेकोगु, नीस्वकोगु वा नीप्यकोगु कासाय् नं ब्वति काये धुकूगु दु । आतक थुगु पुस्तकालय पाखें ब्वति काःपि कासामिपि मध्यम स्वको ब्वति काःम (१) यज्ञरत्न शाक्य, निको ब्वति काःपि (२) पूर्ण वहादुर शाक्य, (३) शुद्ध सोम शाक्य, (४) सुनिल शाक्य, (५) नविन शाक्य, (६) सुमन शाक्य व छको ब्वति

कार्यपि (७) दीपक वज्राचार्य (८) शुक्रगज शाक्य (९) मरुन्द शाक्य (१०) सानुकार्जी शाक्य (११) धूव जोशी (१२) शान्तमान शाक्य, (१३) गेशन शाक्य (१४) सुदर्शना शाक्य, (१५) दर्शना शाक्य व (१६) मजर्नी शाक्यार्पण स्तुः ।

(घ) आधुनिक पुस्तकालय, बनबाहा:

वि.सं. २०२४ सालं यलया बनबहालय पालम्ब्या जगु थुगु पुस्तकालय प्यक्तवःगु अन्तर पुस्तकालय बुद्ध व बौद्धधर्म सम्बन्धी न्हयमः लिमः कामा पाकया न्हयाक्गु खः । थुगु पुस्तकालय नं विविध कारणं थौकन्हे मचार्गुल थुकिया विवरण प्राप्त मजुल ।

(ङ) हिरण्य पुस्तकालय, इलानंनी:

थान नीच्यादं न्हयोया ख्य खः । भीथाय शैक्षक स्थलय् वोगु जागरण या ल्यू ल्यू यलया इलानंनी त्वालय नं सफूकुथ छगु स्वनेमाःगु वाचायेका त्वाया दाजु किजापिं मुना वंगु २०२५ आपाह २५ गने थुगु हिरण्य पुस्तकालयया पालम्ब्या याःगु जुल । थ्वहे दैर्य थुकियात श्री ५ या सरकार शिक्षा मन्त्रालय शिक्षा विभागं स्वीकृति नं व्यगु जुल । प्रसिद्ध हिरण्य वर्ण महाविहार व्वाचाहा । या लिकमं लाःगुल थुकियात “हिरण्य पुस्तकालय” नां नःगु खः । थ्व सफूकुथ बांलाक प्रभावकारीकर्त्त यज्जालन यायेन शुर्ननमें हे उत्तरकोर्ग्यन राजदूतावास नाप स्वापू तया ज्या याना वःगु जुल । थुगु पुस्तकालयय थौतकया दुने नायो जांप भाजुपि छामकर्त्त बिजयलाल श्रेष्ठ, धर्मरत्न शाक्य, नीर्धरत्न वज्राचार्य व थौकन्हे भाजुरत्न शाक्य खः । थुगु पुस्तकालयपास्तु न्याकोगु व नीकोगु कामा पाकया न्हयाक्गु दुर्ये थी थी पुस्तकालयया रव्वालय् जगु थ्व कामाय भिंखुक्व (१६) तक व्वाति काये धुक्क्गु दु । उकी मध्यय भिंनेकोगु व नीद्धकोगु कामाय “लियां ल्यू” लाःगु भिंखुकोगु कामाय “सान्त्वना मिरपाः” प्राप्त याःगु जुल । थुगु पुस्तकालयं न्हापांगु निसे प्यकोगु तक मादिक व्वाति काःगु व खुकोगु, न्हेकोगु, शुकेगु,

फिकोगु, फिंछकोगु, फिन्याकोगु, नीनिकोगु, नीस्वकोगु, नीप्पकोगु
कासाय् नं व्रति काःगु जुल ।

थुगु पुस्तकालय पाखे कासाय् व्रति काःपि मध्यय् प्यको
तक व्रति काःम्ह (१) तिर्थरत्न वज्ञाचार्य स्तः । अथेह स्वको
व्रतिकाःपि (२) जुजुभाई शाक्य (३) चम्पा शाक्य (४) मुनिता
वज्ञाचार्य (५) मञ्जु वज्ञाचार्य, निको व्रति काःपि (६) भाजुरत्न
शाक्य (७) गत्व वहादुर शाक्य (८) दीपक वज्ञाचार्य (९) ज्ञानवहादुर
शाक्य (१०) अञ्जु वज्ञाचार्य (११) गत्व शोभा शाक्य (१२) वीणा
शाक्य (१३) र्गमना वज्ञाचार्य व छको व्रति काःपि (१४)
आशाकाजी वज्ञाचार्य (१५) विनयरत्न शाक्य (१६) रुपरत्न शाक्य (१७)
पुष्पराज शाक्य (१८) गोशन शाक्य (१९) मिद्धार्थ शाक्य (२०)
महेश वज्ञाचार्य (२१) न्हुच्छेनार्णी शाक्य, (२२) विना शोभा शाक्य :
२३) रेणुका वज्ञाचार्य (२४) रञ्जु वज्ञाचार्य (२५) रचना शाक्य (२६)
रचना वज्ञाचार्य (२७) मरीता शाक्य (२८) गजेशा शाक्यपि स्तः ।

(च) महाबौद्ध पुस्तकालय, ओकुबाहा:

यल महाबौद्ध ओकुबाहालय् च्वंगु थुगु पुस्तकालयया
नामाकरण विश्व प्रमिद्ध महाबौद्ध देगःया नामं जूगु स्तः । वि.सं.
२०२३ सालय् पालिस्था जूगु थुगु पुस्तकालयय् बौद्ध गृन्थया
अनिरिक्त व्याप्यसया थी थी विषयया प्रमाणपत्र तह निसे
स्नातकोत्तर स्नरया पाठ्यसफून नं दुगु जुल । थुगु पुस्तकालयपाखे
शिक्षा, मरमफाई, स्वास्थ्य, धर्म, कला, संस्कृति आदि क्षेत्रय् इलय्
व्यलय् थी थी ज्याभव न्ह्याका वया च्वंगु दु । लिपि थपु गुठीया
ग्वाहालिं प्रचालिर्तालिपि व रञ्जनालिपि कक्षा न्ह्याकुगु, प्रौढ शिक्षा
कार्यक्रम, मिलाई वुनाई नालिम, फेर्डिक पैन्टिङ्ग तालीम, मैनवत्ती
दयेकेगु तालीम या आयोजना, ने.सं. १११५ न्ह् दर्या लमताय्
न्हापांगु मण्डः च्वज्या कासा न्ह्याकूगु, वक्नृत्व कला प्रतियोगिताय्
व त्रि.वि.वि. पाखे जूगु पुस्तकालय सञ्चालन तालीमय् व्रति काःगु,
थी थी खेलकुद प्रतियोगिताय् व्रति काःगु लिमें पुस्तकालयया दुःः

पिं, रुद्रवर्ण महाविहारया व बडा नं. ६ या व्यक्तिपिं एस.एल.सी. परीक्षाय् उत्कृष्ट अंक हया उत्तीर्ण जापन्त २०५२ साल निसे एस.एल.सी. उत्कृष्ट सिरपा: विडगु व्यवस्था नं याःगु जुल । थुगु पुस्तकालय पाखें धर्मरत्न शाक्य, त्रिशुलि च्चया विज्यागु बौद्ध जातकय् आधारित “अंगुलिमाल” पूःथाः प्याखें नं न्ह्यब्बोगु दु । सेतो गुलाफ प्याखें नं न्ह्यब्बोगु दु । स्वास्य क्षेत्रय नं डा. रामच्छायामान अमात्यया खवालिं निशुल्क इ.एन.टी. शिविर नं सञ्चालन याःगु जुल । बुद्ध धर्मया थी थी ज्याभूवःस व्वति कया वया चंगु व बौद्ध तीर्थयात्राया ज्याभवः नं न्ह्याका वया चंगु दु । थुगु पुस्तकालयया संस्थापक नायो भाजु धर्मरत्न शाक्य स्तः । थौं तक संगराज शाक्य, राजाभाई शाक्य, शान्तमानन्द शाक्य, सिंगराज शाक्य, यश कुमार शाक्य व चैत्यरत्न शाक्यपिं नायो जुई घुंकूगु दु । थौंकन्हें थुगु पुस्तकालयया नायो भाजु जगतरत्न शाक्य स्तः ।

खुकोगु व नीनिकोगु बौद्ध न्ह्यसः लिसः कासा पा: कया न्ह्याकूगु थुगु पुस्तकालयं वंगु दै निसे छागु अक्षय कोष दयेका न्ह्यसः लिसः कासा पा: काइगु पुस्तकालययात रु. ५०५।- आर्थिक खवालि नं विडगु याना वःगु दु ।

थुगु पुस्तकालयपाखें विभिन्न थास्य जुगु थुगु कासाय् गुक्व तक व्वतिकाःगु दु । उकि मध्यय् (१) आधुनिक पुस्तकालय, बनबाहालय जूगु प्यकोःगु कासाय् (२) हिरण्य पुस्तकालय, इलाईनी जूगु न्याकोःगु कासाय् । व (३) बौद्ध पुस्तकालय, नागबाहालय जूगु नीप्यकोःगु कासाय् “लियां ल्यू” लाःगु जुल । अथेहे बौद्ध विहार युवा समूह पुच्य जूगु नीस्वकोगु कासाय् थुगु पुस्तकालयं सान्त्वना पुरस्कार प्राप्त याःगु जुल । च्याकोःगु, फिनिकोःगु, फिन्हेकोःगु, फिंच्याकोःगु, नीछकोःगु कासाय् व्वति काःगु जुल ।

थुगु पुस्तकालय पाखें आःतक व्वति काःपि व्यक्तिपिं व्वय च्ययागु कथं स्तः-

निक व्रतिकार्पिं: - (१) शान्तमानन्द शाक्य (२) यश कुमार शाक्य (३) जगतरत्न शाक्य (४) गविन्द वज्ञाचार्य (५) राजमानन्द शाक्य (६) सानु शोभा शाक्य । छक व्रति कार्पिं: - (७) भिद्धिरत्न शाक्य (८) काजीरत्न शाक्य (९) रवि शाक्य (१०) आनन्द शाक्य (११) किरण शाक्य (१२) गजेन्द्र शाक्य (१३) माणिक ज्योति शाक्य (१४) गविन्द वज्ञाचार्य (१५) रुष्टम शाक्य (१६) हेमराज शाक्य (१७) विश्व शाक्य (१८) सचिन (१९) पुष्प शाक्य (२०) बिमला शाक्य (२१) शर्मिला शाक्य (२४) रशिमला शाक्य (२५) रचना शाक्य (२६) सलिना शाक्य (२७) पुनम शाक्य व (२८) शान्ति महर्जन ।

(छ) जन-जागृति पुस्तकालय, सलिंद्हे

वि.सं. २०२६ सालय् पलिस्था जूगु थुगु पुस्तकालयं न्हेकोगु बुद्ध व बुद्ध धर्म सम्बन्धी न्ह्यसः लिसः कासाया आयोजना याःगु खः । थुगु पुस्तकालय पाखें (१) महाबौद्ध पुस्तकालय बुद्ध.सं. २५२२ स व (२) चन्द्रसूर्य पुस्तकालय, कुटिसौगलय जूगु कासाय व्वति काःपिं दु । थुगु पुस्तकालय पाखें प्राप्त विवरणकथं व्वति काःपिं कासामित खः (१) पुष्पराज शाक्य (२) चन्द्रमान डंगोल (३) नारायणलाल डंगोल (४) मंगलाल डंगोल खः ।

Dhamma.Digital

(ज) आलोक पुस्तकालय, इखाँद्हे

यलया इखाँद्हे त्वालय् चंगु थुगु पुस्तकालयया स्थापना २०३५ साल आषाढं जुगु खः । थुगु पुस्तकालयया पलिस्था मजुनि बले न थनया त्यायम्हपि बौद्ध न्ह्यसः लिसः कासाय् मेमेगु पुस्तकालय पाखें व्वति का वंगु जुया च्वन । बौद्ध न्ह्यसः लिसः कासाया प्रेरणां स्थानीय आल्को हितीया नामं आलोक पुस्तकालय नामाकरण याना नीस्वंगु थुगु पुस्तकालयं धार्मिक, सामाजिक, भाषा, स्वास्थ्य व सफाईया ज्या न्ह्याका वया चंगु दु । थुगु पुस्तकालयपाखें नेपाल भाषा न्ह्यसः लिसः कासा नीस्वना हृयूपा सिरपा: न तया व्यूगु जुल । थौतक बौद्ध न्ह्यसः लिसः कासा व नेपाल भाषाया कासाय् न व्वतिकया वया चंगु लिसें ने.सं. न्हूदैया

लसताय् छाका दयेकेगु, तूल व्यथेगु, सांस्कृतिक जुलुस, मण्डः च्वज्या कासा आदि पाःकथा, व्वतिकथा वया चंगु जुल । अथेहे स्वास्थ्य सम्बन्धी व्वज्या, जर्या पुन्हीबले सांस्कृतिक व्वज्या, बुद्ध जीवनी सम्बन्धी मूर्ति व्वज्या आदि थी थी ज्याभवः न्ह्याका वया चंगु जुल ।

थुगु पुस्तकालय च्याकोगु यल जिल्ला व्यापी अन्तर पुस्तकालय बुद्ध व बुद्ध धर्म सम्बन्धी न्ह्यसः लिसः कासा पाः काःगु जुल । थी थी पुस्तकालय पाखें न्ह्याकूगु कासाय थुगु पुस्तकालय फिंखुकः तक व्वति काये धुकूगु दु । उकि मध्ये थुगु पुस्तकालय जन जागृति पुस्तकालय न्ह्याकूगु न्हेकोगु कासाय न्हाप जूगु पूच्च पुस्तकालयं व बौद्ध पुस्तकालयं न्ह्याकूगु फिंप्यकोगु कासाय व नीप्यक्वोगु कासाय लियां ल्यू जूगु दु ।

अथेहे थुगु पुस्तकालय पाखें गुकोगु फिछकोगु फिनिकोगु फिंस्वकोगु फिन्याकोगु, फिंखुकोगु, फिंहेकोगु फिंच्याकोगु फिंगुकोगु, नीकोगु, नीछकोगु, नीनिकोगु, नीस्वकोगु कासाय न व्वति काःगु जुल ।

थुगु पुस्तकालय पाखे व्वति काःपि मध्यय च्याको व्वति काःपि (१) भाजुरत्न शाक्य, स्वको व्वति काःपि (२) शर्मिला शाक्य (३) मुन्ना शाक्य (४) सुनिल शाक्य (५) विजय रत्न शाक्य पि खः । अथेहे निको व्वति काःपि (६) देवराज वज्राचार्य (७) बाबुरत्न शाक्य (८) यजमान शाक्य (९) प्रकाश चन्द्र श्रेष्ठ (१०) हेराकाजी शाक्य (११) राजेन्द्र शाक्य (१२) सिद्धिरत्न शाक्य (१३) अनुपरत्न शाक्य । छको व्वति काःपि (१४) रमिता शाक्य (१५) रत्न शाक्य (१६) देवेन्द्र शाक्य (१७) महेश शाक्य (१८) लता शाक्य (१९) स्मृति शाक्य-पि खः ।

(भ) आव्हान पुस्तकालय, न्याचुक

यलया नःबही त्वाः न्याचुक्य अर्बास्थत थुगु पुस्तकालय नेपाल सम्बत् १०९० स पलिस्था जूगु खः । ने.सं. १०९७ स थुगु

पुस्तकालय पांचें नेपाल भाषा साहित्य सम्मेलन याःगु दु । अथेह इलय् व्यलय् बुद्ध धर्म सम्बन्धी प्रवचन कार्यक्रम, साहित्यिक, सामाजिक ज्याभव नं न्ह्याका वया च्वंगु जुल । गुकोगु यत्र जिल्ला व्यापी अन्तर पुस्तकालय बुद्ध व बुद्धधर्म सम्बन्धी न्ह्यसः लिसः कासाः पाःकाःगु एव पुस्तकालयं न्हापांगु, न्याकोगु सुकोगु, फिकोगु, नीकोगु न्ह्यसः लिसः कासाय् व्यति काःगु जुल । उकि मध्यय् न्याकोगु कासाय् त्यू व भिन्निकोगु कासाय् सान्त्वना लाःगु जुल । थुगु पुस्तकालय पांचें कासाय् व्यति काःपिनिगु नाँ व्यय् च्यागुकथं स्तः -

प्यव्यति व्यति काःपिं (१) रत्नभाई शाक्य (२) मयजु चन्द्र शोभा शाक्य, स्वकौ व्यति काःपिं (३) जुजुरत्न शाक्य, निको व्यति काःपिं (४) हर्षरत्न शाक्य (५) बुद्धरत्न शाक्य (६) पद्मरत्न शाक्य (७) मणिश शाक्य (८) अष्टमान शाक्य (९) किरण शाक्य, छको व्यति काःपिं (१०) बोधिरत्न शाक्य (११) बाबुरत्न शाक्य (१२) चन्द्रमान वज्ञाचार्य (१५) धर्मरत्न शाक्य (१६) शान्तमान शाक्य (१७) रविन वज्ञाचार्य (१८) सनम शाक्य (१९) रविन शाक्य (२०) वीरेन्द्र शाक्य (२१) गौतमरत्न शाक्य (२२) राजेश वज्ञाचार्य (२३) रमेश शाक्य ।

Dhamma.Digital

(ज) जन विकास पुस्तकालय, श्रीबाहा:

यत्र न.पा. या २० वडा या न.त्वा व श्रीबाहा त्वाया तत्कालिन बुद्धिजीवी व उत्साहित युवातयगु पुचलं २०२७ साल भाद्र महिनाय् चायकूगु एव जन विकास पुस्तकालय न्हापां मदन मान अमात्यया छेलिइ स्वंगु स्तः । न्हापां स्वपि संस्थापक दुजःपि रामवहादुरश्रेष्ठ, राम छायामान, बुद्धिधर बज्ज, मंगलधर बज्जाचार्य, कृष्णालाल महर्जन, चक्रमेहर बज्जाचार्यजुपि स्तः । २०२७ साल निसें ०३१ साल तक वयकपिसं चलेयाना ०३१ साल निसें २०३५ साल तक तारामान, भाइरत्न, शंकर, ज्ञानेन्द्र, नरेश मानपिसं चले यात । अनं लिपा वयकपिं अध्ययनया लागि विदेश वंगुलि बन्द जुया च्वंगु थुगु पुस्तकालय हेरारत्न शाक्य व भरत वज्ञाचार्यया कुतलं

तातोपानी यात्रा, भिडियो अयनां दाँ मुंका श्रीबाहाले थाय कया २०३७ साले हाकने पुनस्थापना यात । वसपोल पिसं नं. २०४२ साल तक चले याना स्थानिय युवातयेत जिम्मा विया चले याकल । थौकन्हे थ्व पुस्तकालय भञ्चालकत मदया बन्द हे जुया च्वन । करिव २५०० ति मफ् व पाँत्रिका दुगु ५४ महिं दुजः दुगु थुगु पुस्तकालय नं मेमेगु कियाकलाप नं यानावंगु खः ।

बुद्ध धर्म सम्बन्धी ज्याय् इलय् व्यलय् थी थी ज्याभवः न्ह्याका वया चंगु थुगु पुस्तकालयया र्वसालय् झिंकोगु न्ह्यसः लिसः कासाः न्ह्याकूगु खः । थुगु पुस्तकालयं स्वकोगु प्यकोगु, न्याकोगु, न्हेकोगु, गुकोगु, झिंछकोगु न्ह्यसः लिसः कासाय् व्वति काःगु जुल । झिंको तक व्वति काःगु मध्ये प्यकोःगु, झिंछकोगु व झिंप्यकोःगु कासाय् लियां ल्य् लाःगु जुल । थुगु पुस्तकालयं पाखें व्वति कापिं व्यक्तिपि (१) हेरारत्ल शाक्य (२) भाई रत्ल शाक्य (३) सोमराज वज्ञाचार्य (४) ज्ञानवहादुर शाक्य (५) सुरीन्द्र शाक्य (६) राजु शाक्य (७) अष्टमान शाक्य (८) ज्ञानीबाबु वज्ञाचार्य (९) बाबुराजा शाक्य (१०) नन्द शाक्य (११) पुष्पराज शाक्य (१२) कृष्ण महर्जन (१३) महेन्द्र शाक्य (१४) विरत्ल शाक्य (१५) अरुणमान श्रेष्ठ व (१६) मयूजु मेरिना शाक्य ।

थुगु पुस्तकालय पाखें व्वति काःपि व्यक्तिपि सुना गोक्वः व्वति काल धयागु विवरण प्राप्त मजूगुलि व्वति काःपिनिगु नां धलः जक न्ह्यव्यागु जुल ।

ट) यशोधरा बौद्ध परियति पुस्तकालय, वैना

अखिल नेपाल भिक्षु महासंघया निर्देशनय् नेपाल बौद्ध परियति शिक्षाया व्यवस्था जूकथं परियति शिक्षाया अध्ययन अध्यापन अनागारिका माधवी गुरुमा पाखें शनिवार पतिकं परियति कक्षा संचालन याना बिज्याना च्वन । थ्वया लिपा परियति शिक्षक व व्यभिपितं बौद्ध पुस्तकया आवश्यक जूकथं भन्ते, अनागारिका व श्रद्धालु व्यक्तिपिनिपाखें सफूत व जिन्स सामान सहयोग प्राप्तयाना बु. सं २५१९ / बु. सं. २०३२ सालय् थुगु विद्यालय भवनय् थुगु

पुस्तकालय स्थापना जुल । थुगु पुस्तकालय पाखे फिनिकोःगु यल जिल्ला व्यापी अन्तर पुस्तकालय बुद्ध व बुद्धधर्म सम्बन्धी न्ह्यसः लिसः कासा पा: कथा न्ह्याकूगु खः । थुगु पुस्तकालय गुकोःगु फिकोगु कासाय् “न्हाप” जूगु च्याकोगु व फिछ्कोगु कासाय् “त्यू” जुगु खः । अथेहे थुगु पुस्तकालय पाखे फिंखुकोःगु व फिंगुकोगु कासाय् नं ब्बति काये धुकुंगु दु । कासाय् ब्बति काःपि खः - (१) दिव्यवज्ज बज्ञाचार्य (२) रिना बज्ञाचार्य (३) सरस्वती शाक्य (४) पुण्य कुमारी शाक्य (५) अन्जनी शाक्य (६) वेदकुमारी शाक्य (७) सविता धार्मा (८) बाबुरत्न नापित (९) पञ्चराज शाक्य (१०) भुवनेश्वरी शाक्य (११) सुप्रिया शाक्य । सुनां गोको ब्बति काल धयागु विवरण प्राप्त भजू ।

ठ) बौद्ध पुस्तकालय, कुटिबाहा:

बुद्धधर्म, बौद्ध कला व बौद्ध संस्कृतियात फयांफक्को प्रचार प्रसार याना वनेगु मू उद्देश्य तथा वि. सं २०२८ साल आषाढ पुनी कुन्हु पलिस्था जूगु थुगु पुस्तकालय बुद्धधर्म सम्बन्धी जक सफूं दुगु यलया न्हापांगु पुस्तकालय खः । प्रारम्भ्य बाल बौद्ध पुस्तकालय नामं स्थापना जूगु खःसां छु इ लिपा थुकियात बौद्ध पुस्तकालय धायेगु यात । थुगु पुस्तकालय फिंस्वकोगु व नीप्पकोगु यल जिल्ला व्यापी अन्तर पुस्तकालय बुद्ध व बुद्धधर्म सम्बन्धी न्ह्यसः लिसः कासा: पा: फःगु जुल । नीप्पकोगु कासाय् रजत जयन्ती कथहना छ्हगू म्हिचा - पात्र नं. पिथंगु जुल । थुगु बौद्ध न्ह्यसः लिसः कासाया इतिहासय् थःमः पा: फःगु निकोः तोता फुकक थासय् ब्बति कया वया चंगु व दकले न्हापां स्वकोः तक मदिक त्याका न्हापांगु ह्यूपा: सिरपा (रनिड शील्ड) त्याकूगु पुस्तकालय नं घ्वहे बौद्ध पुस्तकालय खः । थुगु पुस्तकालय न्हापांगु, निकोगु, स्वकोगु, न्याकोगु, च्याकोगु, फिंछ्कोगु, फिंस्खुकोगु व नीस्वकोगु कासाय् “न्हाप” जूगु खः । अथेहे प्यकोगु, न्हेकोगु, फिकोगु, फिनिकोगु, फिंन्हेकोगु, फिंगुकोगु कासाय् “त्यू”लाःगु दु । हानं नीकोगु कासाय् सान्त्वना “प्राप्त याःगु व नीप्पकोगु कासाय् प्रणीत सिरपा:

प्राप्त या:गु जुल । युगु पुस्तकालय पाखे व्वतिकापि कासामिन व्वय
च्चयाःगु कथं स्तः -

कासाय् खुक्वः व्वति काःम्हः- (१) यज्ञमान शाक्य, कासाय्
प्यव्वः व्वति काम्हः- (२) अशोक रत्न शाक्य, स्वक्वः व्वति काःपि:-
(३) हेरारत्न शाक्य (४) पुष्परत्न शाक्य (५) बुद्धरत्न शाक्य "ल" (६)
जुजुरत्न शाक्य (७) बुद्धरत्न शाक्य । निक व्वति काःपि:- (८)
करुणारत्न शाक्य (९) सिवली शाक्य (१०) सुहेन्द्र शाक्य (११)
योगेन्द्र शाक्य (१२) अमीर शाक्य (१३) शुकराज शाक्य (१४)
दीपकरत्न शाक्य (१५) ज्ञानबहादुर शाक्य (१६) ज्ञानप्रभा शाक्य
(१७) रत्नप्रभा शाक्य (१८) मन्दिरा शाक्य (१९) मीना शाक्य ।
छक व्वति काःपि:- (२०) राज्ञरत्न शाक्य (२१) लोकहर्ष शाक्य
(२२) बुद्धरत्न शाक्य (२३) रत्नकाजी शाक्य (२४) सिद्धिरत्न शाक्य
(२५) महेन्द्ररत्न शाक्य (२६) देवराज शाक्य (२७) ज्ञानबहादुर
शाक्य (२८) प्रकाशरत्न शाक्य (२९) अनुज शाक्य (३०) दीपेन्द्र
शाक्य (३१) राजेन्द्र शाक्य (३२) हेराकाजी शाक्य (३३) ज्ञानरत्न
शाक्य (३४) शान्तरत्न शाक्य (३५) पूर्ण राज शाक्य (३६) यज्ञरत्न
शाक्य (३७) दीपक राज शाक्य (३८) शीलेन्द्र शाक्य (३९) अनिल
शाक्य (४०) संजय शाक्य (४१) तत्त्वमुनि बजाचार्य (४२) सविन
धाख्वा (४३) पूर्णरत्न शाक्य वैध (४४) गुणबहादुर धाख्वा (४५)
सुरिद शर्मा (४६) राजेश डंगोल (४७) प्रकाश श्रेष्ठ (४८) रवि
जोशी (४९) पुण्यतारा शाक्य (५०) अन्जु बजाचार्य (५१) गंगा
लक्ष्मी शाक्य (५२) ममता शाक्य (५३) रचना शाक्य (५४) रोशनी
शाक्य (५५) अनिला शाक्य (५६) रनजी शाक्य (५७) विजयलक्ष्मी
शाक्य (५८) रशिम शाक्य (५९) काजिरत्न शाक्य ।

ड) पूच्च पुस्तकालय, पूच्च

वि. सं. २०३७ श्रावणया २५ गते पलिस्था जूगु युगु
पुस्तकालयं बुद्धधर्म, शिक्षा व सामाजिक ख्यलय् थी थी ज्याभ्वः
न्हयाका वया च्चंगु जुल । फिंच्यकोःगु बौद्ध न्ह्यस लिमः कासा पा:
फया न्हयाकुगु थुगु पुस्तकालयं फिंनिकोगु व फिंनेकोःगु कासाय्

ब्बति काःगु जुल । कासाय् ब्बतिकाःपि कासामिपि (१) किरण
शाक्य (२) राजेन्द्र महर्जन (३) प्रकाश शाक्य (४) तीर्थ महर्जन (५)
सुरेन्द्र शाक्य (६) राजगोपाल श्रेष्ठ व (७) चन्द्र महर्जनपि खः ।

(८) अध्ययन मण्डल, बुबाहा

वि. सं. २०१३ श्रावण ७ गते पलिस्था जूगु थुगु पुस्तकालयं
शिक्षा, साहित्य, खेलकूद, धार्मिक सांस्कृतिक छ्यलय् यक्षः ज्या-
याना वया च्यंगु जुल । थुगु पुस्तकालयं कवि सम्मेलन, धर्म
देशाना, धर्म प्रवचन; वक्तृत्व कला कार्यक्रम, लिपिकक्षा आदि
न्हयाका वया च्यंगु दु । फिन्याकोगु बौद्ध न्हयसः लिसः कासा पा-
कया न्हयाकूगु थुगु पुस्तकालयं फिनिकोतक थुगु कासाय् ब्बति
काःगु दु । उकी मध्यय् (१) युवा पुस्तकालय् हःखाय् जुगु न्हापांगु
कासाय् व (२)युवक बौद्ध मण्डल, इटिङ्जूगु फिंच्याकोगु कासाय्
थुगु पुस्तकालयं “न्हापाया त्यू” लागु खः । थुगु पुस्तकालयं निकोगु,
फिंस्वकोगु, फिंच्यकोगु व फिंखुकोगु निसें नीनिकोःगु तक मछिक,
हानं नीप्यकोगु कासाय् नं ब्बति काःगु जुल ।

कासाय् न्हेकोतक ब्बति काःम्हः (१) रविन बज्ञाचार्य, खुको
तक ब्बति काःम्हः (२) बाबुराजा बज्ञाचार्य, न्याकोः तक ब्बति काःम्हः
(३) उत्तम राज बज्ञाचार्य, स्वकोः तक ब्बति काःम्हः (४) यज्ञराज
बज्ञाचार्य, निकोः तक ब्बति काःपि (५) सुगतराज बज्ञाचार्य (६) पुष्पराज
बज्ञाचार्य (७) पुण्यराज बज्ञाचार्य (८) सरोजमान
बज्ञाचार्य (९) मयजु रविता बज्ञाचार्य (१०) मयजु सविता
बज्ञाचार्य (११) रविनमुनी बज्ञाचार्य, छक जक ब्बति काःपि-(१२)
हेराकाजी बज्ञाचार्य (१३) कमलराज बज्ञाचार्य (१४) किशोर
बज्ञाचार्य (१५) विद्वाराज बज्ञाचार्य (१६) चन्द्रानन्द बज्ञाचार्य (१७)
महेशमान बज्ञाचार्य (१८) किरणमुनी बज्ञाचार्य (१९) रविन्द्र
बज्ञाचार्य (२०) भुवन बज्ञाचार्य (२१) अनिल बज्ञाचार्य व (२२)
रविनराज बज्ञाचार्य ।

(ण) जनहित पुस्तकालय, हःबाहा:-

ब. सं. २५११ देव बुद्ध जयन्ती रत्नाकर महाविहार, हस्तबाहालं पाः कया थव्हे लसलाय् विश्वन्तर जातकया लिधसाय छधाः प्याख्यं नं क्यंगु जुल । प्याख्यं सफल प्रदर्शनं अनया युवा वर्ण्य छगु न्हगु उत्साह व जागरण वल । फलस्वरूप वि. सं २०२४ श्रावण सकलें मिले जुया छधासं मुना बौद्धिक समाजिक विकासया निमित्त ज्या याना बनेत थुगु पुस्तकालय नीस्वंगु जुल । पन्चराज बज्ञाचार्य, मिद्दिरत्न बज्ञाचार्य, बाबुकाजी बज्ञाचार्य, पवित्रबहादुर बज्ञाचार्य, भाईरत्न बज्ञाचार्य, राजभाई बज्ञाचार्य, दिव्यरत्न बज्ञाचार्य, व रूपज्योति बज्ञाचार्यीयं पदाधिकारी लिसे २७ मह दुजःपि मुना थुगु पुस्तकालय पलिस्था याःगु खः । नेपाल भाषाया लिपि कक्षा संचालन, भिक्षुपिनि पाख्ये व बौद्ध विद्वानपिनि पाख्ये धर्म प्रवचन लिसे २०४८ सालं कल्याणमित्र श्री सत्यनारायण गोयन्का जुःपाख्ये विपस्सना ध्यान विपय नं प्रवचन याकूगु जुल । भिन्सुकोगु बौद्ध न्हयसः लिसः कासाः पाः फया न्हयाकूगु थुगु पुस्तकालय प्यकोगु, निस्वकोगु, नीष्यकोगु कासाय् ब्बति काःगु दु । ब्बतिकाःपि कासामिपिं - (१) अशोक बज्ञाचार्य (२) बुद्धराज बज्ञाचार्य (३) सानु बज्ञाचार्य (४) प्रमिला बज्ञाचार्य (५) धन शोभा बज्ञाचार्य (६) रजनी बज्ञाचार्य (७) उज्ज्वला बज्ञाचार्य (८) रेणु बज्ञाचार्य (९) रश्मी बज्ञाचार्य खः । सुना गोको ब्बति काल धयागु विवरण प्राप्त मजू ।

त) पदावती पुस्तकालय, नःबाहा:

वि. सं. २०३४ साले पलिस्था जूगु थुगु पुस्तकालय इलेव्यते धार्मिक, सामाजिक साहित्यक व विविध ज्याभूवः न्हयाका वया च्यंगु जुल । पुच्च पुस्तकालयया ग्वसालय् २०४० सालं श्री ५ वीरेन्द्र या शुभ जन्मोत्सवया लसताय् जुगु हाजिरी जवाफ प्रतियोगिताय् प्रथम पुरस्कार प्राप्त याःगु थुगु पुस्तकालय भिन्हेकोगु बौद्ध न्हयसः लिसः कासा पाःकागु खः । थुगु पुस्तकालय पाख्ये च्याकोगु, गुकोवगु, भिकोगु, फिस्वकोगु, फिन्याकोगु,

नीनिकोगु व नीप्पिकोगु कासाय् व्वति का.गु दु । च्याको तक व्वति का.गु मध्यय् बौद्ध पुस्तकालय् जुगु फिस्वकोगु व अध्ययन मण्डलय् जुगु फिन्याकोगु कासाय् थुगु पुस्तकालय् ल्य् जुगु दु । थुगु पुस्तकालय् पाखें बौद्ध न्हयसः लिमः कासाय् व्वति का.पिं स्तः - न्याको व्वति का.पिं १. शान्तवीर शाक्य २. श्याम शाक्य, प्यव्र व्वति का.म्ह ३. वीरकाजी शाक्य, स्वक्व व्वति का.म्ह ४. इन्द्रमुनि शाक्य, निको व्वति का.पिं ५. धनकाजी शाक्य ६. अनुप शाक्य ७. बालकृष्ण महजन व छको व्वति का.पिं ८. युवराज शाक्य ९. निर्मला शाक्य १०. सारिका शाक्य ११. प्रदीप शाक्य १२. हेरम्ब शाक्य १३. सुमन शाक्य १४. दिनेश शाक्य १५. शरद शाक्यापि स्तः ।

थ) युवक बौद्ध मण्डल, इटी

वि. सं. २०२७ श्रावण १७ गते (11 july 1970) यलया श्री सुमझल विहारय् पालस्था जूगु थगु संस्था मणिमण्डप विहार घपगावहीलय् न छु द च्वना धौकन्हे लोककीर्ति विहार किनुबहीस स्थायी रूप च्वंगु दु । थगु संस्था पाखें ध्यान शिविरया ज्याभक्त, विदेशी बौद्ध विद्वानपिन्त लमकुस एवं प्रवचन कार्यक्रम, स्वदेश व विदेशय् जूगु थी थी बौद्ध सम्मेलनय् व्वति कया च्वंगु लिसे भारत व मेमेगु बौद्ध देशयनं तीर्थयात्रा न्यायेकुगु दु । अथेहे गाप्तिय अन्तरराप्तिय क्षेत्रय् बौद्ध चित्र तथा धातुमुर्ति कला प्रदंशनी लिसे भाजु धर्मरत्न शाक्य त्रिशुलि च्वया बिज्यागु अंगुलिमाल प्याखें प्रदर्शन, भाजु पुष्पराज शाक्यं च्वया बिज्यागु अजातशत्रु प्याखें थम्हं हे दयेका प्रदर्शन या.गु जुल । बौद्ध गोष्ठी, प्रवचन धर्मदेशना, बौद्ध कक्षा, छलफल कार्यक्रम आदिया माध्यम नेपाया गांगामय् तकं बना बुद्ध धर्म प्रचार प्रसार यावंगु जक मखुकि थाय् थायसः पुनः निर्माण जुया च्वंगु विहार आदि यातनं थुगु संस्था पाखें फूचागु आर्थिक ग्राहालि विद्या वःगु जुल । थुगु संस्था युवक बौद्ध (Young Buddhist) पत्रिका फिगु अंकं मयाक पिथने धुंकुगु दुमा ललितविस्तर, Icon of 108 Lokehwaras, A Short history of Buddhist in Nepal,

Introduction to Buddhist Monasteries of Kathmandu Valley आदि सफू नं प्रकाशन याये थुकुगु दु । थुगु संस्थाया धरानय्, नारायणघाटय्, हेटौडाय्, त्रिशुलीइ व तानसेनय् शाखा कार्यालय दुगु जुल । सन् १९७८ निसे World Fellowship of Buddhists संस्थाया क्षेत्रिय केन्द्र (Regional Centre) कथं प्रवेश जूगु थुगु संस्थाय् आतक नायो जुया बिज्यापि छसिंकथं पवित्रबहादुर बजाचार्य, भिक्षु ज्ञानपुर्णिक महास्थविर, हेमबहादुर शाक्य, मीनबहादुर शाक्य, आनन्दराज शाक्य, धर्मबहादुर शाक्य व सुचित्र मान शाक्यपि खः । फिच्याकोगु बौद्ध न्हयसः लिसः कासा पा: कया न्ह्याकूगु थुगु संस्थानीप्यकोगु कासाय् ब्वति कागु जुल । ब्वति कापि कासामिपि सानुभाई शाक्य, हेमन्त बजाचार्य व जय धाख्वा खः ।

द) चन्द्र सूर्य पुस्तकालय, कुटिसौगतयः

वि.सं. २०२८ साल चैत्र २८ गते यल कुटिसौगतय पलिस्था जुगु थुगु पुस्तकालयं धार्मिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, शिक्षा, स्वास्थ्य व खेलकुदया ख्यलय् विशेष ज्याभूव न्हयाका वया च्वंगु जुल । २०३७ सालं स्वकोगु यल जिल्ला व्यापी नेपाल भाषा अन्तर पुस्तकालय, क्लब न्हयसः लिसः कासा न्यायेकूगु जुल । धार्मिक भेला, पर्वय स्वयं सेवक परिचालन, सरसफाई कार्यक्रम, साप्ताहिक स्वास्थ्य क्लिनिक, शीपमूलक कार्यक्रम संचालन यागु जिल्ला व्यापी खेलकुद कार्यक्रमय ब्वति कया वगु लिसे सौंस्कृतिक ज्याभूवस नाटक आदि प्रदर्शन याना वःगु जुल । वंगु २०५३ सालं रजत महोत्सव हना “चन्द्र सूर्य स्मारिका” नं पिधंगु जुल । फिगुकोगु बुद्ध व बुद्ध धर्म सम्बन्धी न्हयसः लिसः कासा पा: कागु थुगु पुस्तकालय कासाय् गुको तक ब्वति कागु दु । न्हापांगु, निकोगु, स्वकोगु, प्यकोगु, फिस्वकोगु, फिच्याकोगु, नीछकोगु नीस्वकोगु व नीप्यकोगु कासाय् ब्वति कागु मध्यय् निकोगु कासाय् “त्यू” व फिच्याकोगु कासाय् “लियां त्यू” जूगु दु । थुगु पुस्तकालय पाखें कासाय् ब्वति कापि कासामिपि - प्यको तक ब्वति कापि (१)

गोपिलाल महर्जन (२) भुय महर्जन (३) रामकृष्ण महर्जन (४) सुभद्रा महर्जन, स्वको तक व्वतिकाम्फ (५) शान्ति महर्जन, निको व्वति काःपि (६) प्रेम डंगोल (७) दिनेश महर्जन (८) सुवर्ण महर्जन, छको व्वति काःपि (९) धर्म महर्जन (१०) देवलाल महर्जन (११) हरिकृष्ण वाराही (१२) राजेश चित्रकार (१३) तेजमान महर्जन (१४) रविन्द्र महर्जन (१५) प्रकाश महर्जन (१६) टिका शाक्य (१७) सन्तलाल महर्जन व (१८) राजु महर्जनपि खः ।

(ध) नविन पुस्तकालय, गुजिबाहा

यल बडा नं. ६ गुजिबाहाया संघया ल्यायम्फपि मुना ने.सं. १०८८ (वि.सं. २०२५) स थुगु पुस्तकालयया स्थापना जूगु ख । स्थापनाकालं निसे त्वाया ल्यायम्फ पुचःपिनि शिक्षा हासिल, दुजःपिनि दथुइ छम्ह मेम्हसित थः थःपिसं फूथे सःथे स्थनेकने यायणु, सफूत मुंकेगु, रवाहालि यायेगु प्रथा कायम हे जुया वःसां दथुइ दथुइ भासु मलंगु नं मस्तु । पुस्तकालयया दुजःपिसं बुद्ध व बुद्धर्म सम्बन्धी न्ह्यसः लिसः कासाय् व्वति कायेगु, बुद्धर्म प्रवचनया आयोजना, सामुदायिक विकासया ज्या, शीप विकासया ल्या आदि थी ज्या ओना वःगु खः थुगु पुस्तकालयया द्वितीयासय् लुया वः ।

नीछकोगु न्ह्यसः लिसः कासाया आयोजना याःगु थुगु पुस्तकालय फिको तक थुगु कासाय् व्वति काये थुंकुगु दु । थुगु पुस्तकालय फिंस्वकोगु, फिंप्यकोगु व फिंन्याकोगु कासाय् मदिक “न्हाप” लाका निगूगु न्हयूपा सिरपा त्याकूगु जुल । अथेहे फिनिकोःगु, फिंखुकोगु, फिंन्हेकोगु, फिंगुकोगु, नीकोगु, नीस्वकोःगु व नीप्यकोःगु कासाय् नं. थुगु पुस्तकालय व्वति काःगु जुल । थुगु पुस्तकालय पाखें व्वतिकाःपि २४ म्ह युवापि मध्यय् प्यकोऽतक व्वतिकाःपि (१) अनिल शाक्य (२) रविन्द्र शाक्य, स्वक तक व्वति काःपि (३) लक्ष्मी शोभा शाक्य निम्ब तक व्वति काःपि (४) राम शाक्य (५) राजेश शाक्य (६) ओम शाक्य (७) रुपेन्द्र शाक्य (८) सीता शाक्य (९) शोभा महर्जन (१०) कुललक्ष्मी शाक्य व छक्व

ब्बति कापि (११) राजु शाक्य (१२) कुलरत्न शाक्य (१३) बुद्धरत्न शाक्य (१४) जगतमुनि शाक्य (१५) सुनिल शाक्य (१६) दिपेन्द्र शाक्य (१७) तेजवहादुर शाक्य (१८) ज्ञानमुनि शाक्य (१९) पवित्र ऋषि (२०) सूर्जलक्ष्मी शाक्य (२१) सानुमैया शाक्य (२२) सवि सिंह (२३) चन्द्रमाया शाक्य व (२४) रेणु शाक्यापि स्तु ।

(न) बौद्ध विहार युवा समूह, अक्षयेश्वर महाविहार, पूच्छ

बौद्ध विहार युवा समूह यलया थी थी बौद्ध विहारयात एकबद्ध याना बाहा बही संरक्षण एवं सम्बर्द्धन याना वनेगु नापं युवा वर्गपित्त बुद्ध धर्म, कला व संस्कृति विषयय् जागृत यायेगु, शिक्षित यायेगु तातुना वि.सं. २०५० साल जेठ १२ गते बौद्ध विहार संघ, यलया अन्तर्गतय् पलिस्था जूगु छागु बौद्ध युवा युवतीपिंगु पुचः स्तु । थुगु समूहया दुजः बाहा: पाखे न्याम्ह व बही पाखे स्वम्ह बौद्ध विहार संघया सम्बन्धित विहारया प्रतिनिधि सिफारिस याना छवया हःपि जुई । थुगु पुचः पाखे इलयव्यलय् धार्मिक सामाजिक व सांस्कृतिक उत्थानया लागी थी थी ज्याभवत न्ह्याका वया च्चंगु दु । थुगु पुचःया अन्तर्गतय् स्वंगु उपकमिटी दु । (क) बौद्ध दर्शन अध्ययन अध्यापन उप कमिटी (ख) भजन तथा सांस्कृतिक उप कमिटी व (ग) स्वास्थ्य उप कमिटी । थुकिं अक्षयेश्वर महाविहार स्वास्थ्य केन्द्रयात आवश्यक स्वयं सेवक विया खाहालि याना वया च्चंगु दु । थुगु समूहपाखे “बुद्ध्या रश्मि” नांगु सुमधुर बौद्ध म्ये दुगु ब्यासेट पिधंगु दुसा इलय् व्यलय् बौद्ध विद्वानपिनिगु पाखे बौद्ध प्रवचन व बौद्ध कक्षा न न्ह्याका वया च्चंगु जुल । वंगु २०५३ चैत्र २ गते थुगु समूहपाखे विविध सांस्कृतिक ज्याभव व भाजु महेन्द्ररत्न शाक्यं बौद्ध जातकया लिधंसाय् च्चया विज्यागु “उदुम्बरा” छागु प्याखे नेपाल राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठानया दबुली न्ह्यब्बःगु जुल ।

नीस्वकोगु न्ह्यसः लिसः कासा पाकया न्ह्याकुगु थुगु समूह नीनिकोगु व नीप्यकोगु कासाय् ब्बति कापि गु दु । उकि मध्यय् नीनिकोगु कासाय् थुगु समूहयात प्रणीत सिरपा लङ्कागु खः । थुगु समूह पाखे कासाय् ब्बति कापि (१) सुरेन्द्रकुमार शाक्य (२)

सविनराज वैद्य (३) विक्रम शाक्य (४) सुजित शाक्य (५) बुद्धरत्न
शाक्य (६) मयजु रमिला शाक्य व (७) मयजु दुर्गालक्ष्मी शाक्य ।

१७. नेणु थी थी पुस्तकालय पाखे व्वति काःपि कासामिपि

क) छकोलं मयाक व्वतिकाःगु पुस्तकालयया कासामिपि

(१) विश्व शान्ति पुस्तकालय, बालिफः पाखे च्याथाय् व्वति
काःगु मध्यय् भिन्हेकोगु व भिन्न्याकोगु कासाय् “न्हाप” जूगु दु ।
भिन्हेकोगु कासां निसे नीप्पकोगु कासा तकं दिपा मदेक थुगु
पुस्तकालय पाखे व्वति काःगु दु । थुगु पुस्तकालय पाखे स्वको तकं
व्वति काःगु (१) किरणभाई बज्ञाचार्य, निको व्वति काःगु (२) रिता
बज्ञाचार्य व छको व्वति काःपि (३) यज्ञरत्न शाक्य (४) किशोरभाई
बज्ञाचार्य (५) माणिकमान बज्ञाचार्य (६) राजेन्द्रराज बज्ञाचार्य (७)
घर्मराज शाक्य (८) भुरेशरत्न शाक्य (९) योगेन्द्र शाक्य (१०)
वाबुराजा बज्ञाचार्य (११) सविता बज्ञाचार्य (१२) दिव्या
बज्ञाचार्य (१३) रविता बज्ञाचार्य (१४) अमिता शाक्य (१५) रत्नदेवी
शाक्य (१६) मिना बज्ञाचार्य (१७) सानुलक्ष्मी शाक्य (१८) रिता
बज्ञाचार्य (१९) प्रेरणा बज्ञाचार्य (२०) अरुणा बज्ञाचार्यपि सः ।

Dhamma.Digital

(२) नेपाल बौद्ध संस्कृत अध्ययन केन्द्र, पूच्च पाखे
भिन्न्याकोगु कासां निसे नीनिकोगु कासा तकं न्हेथाय मदिक व्वति
काःगु सः । तर पदमावती पुस्तकालय, नवहालय जूगु भिन्हेकोगु
कासाय् छ्वथाय जक अनुपस्थित जुल । थुगु पुस्तकालय पाखे व्वति
काःपि कासामिपि मध्यय् प्यको व्वति काःपि (१) राजु तुलाधर (२)
अनिल स्थापित, स्वको व्वति काःपि (३) मणिश शाक्य (४) उर्जला
शाक्य, निको व्वति काःपि (५) योगेन्द्र बज्ञाचार्य, (६) विनोद
सायमि, (७) राजानन्द शिल्पकार व छको व्वति काःपि (८) देवराज
बज्ञाचार्य (९) गेहेन्द्रराज बज्ञाचार्य (१०) हेरांकाजी शाक्य (११)
बुद्धरत्न बज्ञाचार्य (१२) पुष्पराज बज्ञाचार्य (१३) गौतम बज्ञाचार्य
१४) राम संगत (१५) तर्कराज बज्ञाचार्यपि सः ।

(३) थपू पुचः नःत्वा पाखें बु.सं. २५२६ स भिक्षोगु कासां निसे २५३१ तक मदिक व्वति काःगु स्तः । थुगु पुस्तकालय पाखें व्वति काःपिं कासामिपि स्तः - (१) लोकरत्न शाक्य, (२) महेन्द्र शाक्य (३) चिधिबाबु शाक्य (४) बुद्धरत्न शाक्य (५) लक्ष्मणज्योति शाक्य (६) विजयराज बज्ञाचार्य (७) ज्ञानी बाबु बज्ञाचार्य (८) योगेन्द्र बज्ञाचार्य (९) धनरत्न शाक्य (१०) भाईराजा शाक्य (११) बाबुराजा शाक्य व (१२) अमृत शाक्य ।

(४) शाक्य सिंह बौद्ध परियति पुस्तकालय पाखें भिक्ष्याकोगु निसे नीनिकोगु कासा तक मदिक व नीप्पकोगु कासाय् नं व्वति काःगु दु। थुगु पुस्तकालयपाखें व्वतिकाःपिं मध्यय् प्यको व्वति काःम्ह (१) अर्चना शाक्य, निको व्वति काःपिं (२) ओम शाक्य (३) प्रवीण बज्ञाचार्य व छ्वको व्वति काःपिं (४) राकेश चिपालु (५) ललिता धाख्वा, (६) चैत्यलक्ष्मी बज्ञाचार्य, (७) रत्नशोभा शाक्य (८) बिमल चित्रकार (९) बिमल शाक्य (१०) दिपेन्द्र बज्ञाचार्य (११) सरिता अवाले, (१२) शीलशोभा शाक्य (१३) पूजना शाक्य (१४) बुद्धलक्ष्मी (१५) रीता अवाले (१६) दीर्घायु अवाले (१७) प्रवीण शाक्य व (१८) अनुजरत्न बज्ञाचार्यपिं स्तः ।

Dhamma.Digital

(५) मचा सफूकुथि, नःत्वा पाखें च्याकोगु, गुकोगु भिक्षकोगु, भिक्ष्यकोगु व भिन्न्याकोगु कासाय् व्वति काःगु दु। थुगु सफूकुथि पाखें व्वति काःपिं (१) इन्द्रकुमारी शाक्य (२) हेराशोभा शाक्य (३) अमृता बज्ञाचार्य (४) ज्ञानी महर्जन (५) मंगलदेवीं शाक्य व (६) मंगलमाया महर्जनपिं स्तः ।

(६) योङ्ग राईजिङ्ग क्लव, न्याढः पाखें बु.सं. २५३१ निसे २५३४ तक मदिक व बु.सं. २५३६ स नीकोगु कासाय् नं व्वति काःगु स्तः । थुगु पुस्तकालय पाखें व्वति काःपिं मध्यय् प्यको व्वति काःम्ह (१) किरण श्रेष्ठ, स्वको व्वति काःपिं (२) राम भिंह (३)

बिमला बज्जाचार्य, निको व्वति काःःम् (४) सानुराजा बज्जाचार्य व
छको व्वति काःःपि (५) शुभ्रत्ल बज्जाचार्य (६) राजु शाक्य (७) विश्व
बज्जाचार्य (८) कमला बज्जाचार्य (९) सरोज बज्जाचार्य व (१०)
बिपिन बज्जाचार्यपि खः ।

(७) ज्ञानकुञ्ज पुस्तकालय, त्यागः पाखें प्यकोगु, खुकोगु
न्हेकोगु व च्याकोगु कासाय् व्वति काःगु खः । थुगु पुस्तकालय पाखें
व्वति काःपि मध्यय् स्वको तक व्वति काःपि (१) बाबुरत्न नापित
(२) गोपाल महर्जन, (३) पूर्णलाल महर्जन, निको व्वति काःःम् (४)
न्हुक्षेलाल महर्जन व छको व्वति काःःम् (५) वेखारत्न महर्जन खः ।

(८) बालकुमारी पुस्तकालय, बालकुमारी (चक्रबही) पाखें
फिनिकोगु, फिस्वकोगु, फिखुकोगु व फिन्हेकोगु कासाय् व्वति
काःगु खः । थुगु पुस्तकालय पाखें व्वति काःपि कासामिपि खः (१)
घनकाजी बज्जाचार्य (२) राधाकृष्ण महर्जन (३) जीवन महर्जन (४)
सुमन श्रेष्ठ (५) युगरत्न शाक्य (६) इयामकाजी ताम्राकार (७)
अष्टमान शाक्य (८) गोपाल श्रेष्ठ (९) हरिगोपाल श्रेष्ठ (१०)
ज्ञानवहादुर श्रेष्ठ (११) मिलन ताम्राकार (१२) इयामकाजी महर्जन ।

Dictionary.Digital

(१) दीपकर परियति शिक्षालय पाखें नीकोगु कासां निसे
नीनिकोगु कासा तक स्वको व्वति काये धुंकूगु दु । थुगु शिक्षालय
पाखें व्वति काःपि कासामिपि (१) रचना धाख्वा (२) गंगा शाक्य (३)
अनलतारा शाक्य (४) प्रतिभा शाक्य व (५) रमेश धाख्वा खः ।

(१०) अमर पुस्तकालय, इखा पाखें न्हेकोगु, फिच्याकोगु
व नीकोगु कासाय् व्वति काये धुंकूगु दु । थुगु पुस्तकालय पाखें
फिच्याकोगु कासाय् व्वति काःपि कासामिपि खः (१) बिभूषण
ताम्राकार (२) चन्दन ताम्राकार (३) उसन शिल्पकार व (४)
राधाकृष्ण शिल्पकार । मेथाय व्वति काःपिगु विवरण प्राप्त मजुल ।

११) ल्यायम् पुचः, नःत्वा पाखें फिंखुकोगु व नीनिकोगु कासाय व्वति काःगु दु फिंखुकोगु कासाय थुगु पुचः पाखें (१) लक्षण ज्योति शाक्य (२) चिरिबावु शाक्य (३) राजभाई शाक्य व (४) जीतेन्द्र शाक्यपिसं व्वति काःगु खः ।

१२) ज्योतिदय भंघ पाखें नीस्वकोगु व नीप्यकोगु कासाय व्वति काये धुक्गु दु । थुगु संघ पाखें निको व्वति काःपिं (१) बासुदेव देशार (२) रामेश्वर देशार, छको व्वति काःपिं (३) राजेश देशार (४) शान्ति देशार व (५) रविन्द्र देशारपि खः ।

ख) कासाय छको जक व्वति काःगु पुस्तकालयया कासामिपि

(१३) जनसुधार पुस्तकालय, खपिंछे पाखें फिंनिकोगु कासाय व्वति काःपिं कासामिपि (१) रामलाल अवाले (२) मंगललाल अवाले, (३) सुरेन्द्र अवाले व (४) जीवन अवालेपि खः ।

(१४) कृषक पुस्तकालय दुपातं फिंनिकोगु कासाय (१) न्हुक्षे बहादुर महर्जन (२) बलगम महर्जन (३) पूर्णबहादुर महर्जन व (४) न्हुक्षेवलाल महर्जन पिंस व्वति काःगु दु ।

(१५) जल विनायक पुस्तकालय, नःत्वालं फिंनिकोगु कासाय व्वति काःपिं (१) मनोजकुमार शाक्य (२) नरेश अमात्य (३) दिपक डंगोल व (४) कदमलाल महर्जनपि खः ।

(१६) ज्योति पुस्तकालय, न्हेफल महाबौद्ध पाखें फिंनिकोगु कासाय (१) राजेन्द्र शाक्य (२) सानु कान्छा शाक्य (३) रोशन शाक्य व (४) सत्य बज्ज बज्जाचार्यपिसं व्वति काःगु खः ।

(१७) किसान पुस्तकालय, गुइतलं फिंखुकोगु कासाय (१) नानी काजि शाक्य (२) केशव शाक्य (३) पूर्ण महर्जन व (४) सानुकाजी महर्जनपिसं व्वति काःगु जुल ।

(१८) प्रगति पुस्तकालय नःत्वा पाखें फिंखुकोगु कासाय व्वति काःपिं खः (१) बुद्धरत्न शाक्य (२) सुरेन्द्र शाक्य (३) वीररत्न शाक्य व (४) नरेन्द्र शाक्य ।

(१९) प्रकाश पुस्तकालय, नःवही पाखें भिक्ष्याकोगु कासाय् व्वतिकाःपि खः (१) माणिकरत्न शाक्य (२) ज्ञानीनार्ती शाक्य (३) अमिता शाक्य व (४) निर्मला शाक्य ।

(२०)भैत्री क्लव भिक्षेवहा पाखें नीप्यकोगु कासाय् व्वति काःपि खः (१) रविन्द्र शाक्य (२) विश्वास वज्ञाचार्य व (३) सुरेन्द्र वज्ञाचार्य ।

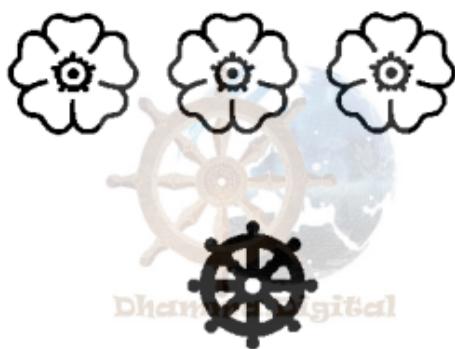
मेगु निगू घंगू पुस्तकालय पाखें व्वतिकाःपि कासामिपिंगु विवरण प्राप्त मजूगु जुल ।

२७) उपक्षंहार

बुद्धया जन्मभूमि भीगु नेपा: देशय् बुद्ध धर्मया पुनरुत्थान ज जुं वःगु भूवलय् वंगु नीखुदं न्हयो यलया नागबाहालं शुरु जूगु बौद्ध न्हयसः लिसः कासायात वि.स. २०३० सालं युवा पुस्तकालय, हःखाया महानुभावपिंगु ह्यूपा: सिरपा: तया कासायात व्यवस्थित कथं निरन्तर रुपं बुद्ध जयन्तीया लसताय् दृथं दर्सं न्हयाकेगु लक्ष अनुरूप यलया थाय् थासय् च्चंगु थीं थीं पुस्तकालय थुकियात नीन्यादं तक दिपा मदेक न्हयाका वःगु जुल ।

थ कासां यलया धार्मिक, भाषाजिक, सांस्कृतिक जन जीवनय् गुलि गथे प्रभाव लात, हानं थ्व कासायात मेगु नीन्यादं तक न्हयाकेत छु याये माली धयागु खंय् विचाः याये माःगु थौंया आवश्यकता खः । लिपा लिपा न्हयाकीगु कासा आः सोया नं व्यापक व स्तरीय जुइ माःगु दु । थुकिया निमित बौद्धिक क्षेत्रं, व्यवस्थापन पक्षं, आर्थिक पक्षं व व्वतिकाइपि कासामिपिंगु पक्षं नं ग्यसुलाक्क ग्वाहालि जुइ माःगु दु । थुकिया निमित न्हयसः लिसः कासा मूगुठी छगू सशक्त माध्यम जुइफु । ईव्यःया ह्यूपा: लिसें कासायात नं न्हुन्हुगु कथं न्हयाका यने माःगु दु । कासाय् व्वति काइपिन्त ग्वाहालियाइपिन्त नं माक्व प्रोत्साहन व्यु व्यु वने माःगु दु । कासा पा: काइगु पुस्तकालय, क्लव, संस्थायात कासा न्हषाकेत माःगु आधारभूत सामग्री व मेमेगु ग्वाहालि नं विया वन धाःसा अकु न्हयाका वने फड । बुद्ध धर्म, बौद्ध संस्कृति, कला, इतिहास व गतिविधि सीकेत न्हयसः लिसः कासा छगू ज्वः मदुगु माध्यम जुया

ब्यगु न । युक्ति यवावर्गय् थःवं थःवे एकता, भातृत्व, मैत्री सम्बन्ध
 बौद्धिं यायेन जड़ मस्तु इभिगु वक्तृत्व, नेतृत्व व बौद्धिक विकासया
 निमित्त नं तःधंगु तिवः व्यूगु दु । बुद्ध धर्म सथेके सीकेगु व पालन
 यानागुलि सुयातं छुं प्रकारया हानी जुइगु मदु । बहु थुकिं थःगु
 जीवन भिना वइ, मंगल कल्याण जुइ । शुरुइ नं, बिचय् नं लिपा
 लिपा थ्यक अन्तय् तकं कल्याण जुइ । थःगु थःथितिपिंगु
 समाजयागु व देशयागु नं भिं जुइगु बहुजन हिताय, बहुजन सुखाय
 जुइगु धर्म जुया हे बुद्ध धर्म प्रचार प्रसारया सशक्त माध्यम जुया
 च्वंगु थ्य बौद्ध न्ह्यसः लिसः कासायात फुकसिनं थःनाला चीर काल
 तक न्ह्याका वने मागु जुल ।

बोद्ध व्यादः तिसः लक्ष्या पाण्डगु पुस्तकालय

क्र. सं.	पाण्डगु पुस्तकालय नाम हस्ता	द.सं.	वि.सं.	काला	ज्ञाति काण्डु पुस्तकाल य
१.	युवा पुस्तकालय, हस्ता	२५१७	२०३०	न्हाणांगु	११ गू
२.	भीम वाचनालय, मंगा:	२५१८	२०३१	निकोणु	१२ गू
३.	अध्ययन मण्डल, नायबाहा	२५१९	२०३२	स्वकोणु	९ गू
४.	आधुनिक पुस्तकालय, वनबाहा	२५२०	२०३३	प्यकोणु	१५ गू
५.	हिरण्य पुस्तकालय, इतांनी	२५२१	२०३४	न्याकोणु	११ गू
६.	महाबौद्ध पुस्तकालय, ओकुबाहा	२५२२	२०३५	खुकोणु	१२ गू
७.	जनजागृति पुस्तकालय, मुन्दु	२५२३	२०३६	नेकोणु	९ गू
८.	आलोक पुस्तकालय, इसाथे	२५२४	२०३७	च्याकोणु	१३ गू
९.	आकान पुस्तकालय, न्याचुक	२५२५	२०३८	गुकोणु	९ गू
१०.	जननिकास पुस्तकालय, न.त्वा	२५२६	२०३९	फिकोणु	९ गू
११.	युवा पुस्तकालय, हस्ता	२५२७	२०४०	फिंद्यकोणु	९ गू
१२.	यशोधरा परियति पुस्तकालय, थैना	२५२८	२०४१	फिनिकोणु	१६ गू
१३.	बौद्ध पुस्तकालय, कुटिबाहा	२५२९	२०४२	फिस्वकोणु	११ गू
१४.	पूज्य पुस्तकालय, पूज्य	२५३०	२०४३	फिष्यकोणु	९ गू
१५.	अध्ययन मण्डल, बुबाहा	२५३१	२०४४	फिन्याकोणु	११ गू
१६.	जनहित पुस्तकालय, हस्ता	२५३२	२०४५	फिखुकोणु	१५ गू
१७.	पद्मावती पुस्तकालय, न.बाहा	२५३३	२०४६	फिनेकोणु	२० गू
१८.	युवक बौद्ध मण्डल, किन्हुबही	२५३४	२०४७	फिच्याकोणु	१५ गू

१०	बन्दमर्य पुस्तकालय, कुटिसौगः	२५३५	२०८८	किंगुकोणु	१३ गृ.
११	हरिष्य पुस्तकालय, इलानी	२५३६	२०४९	नीकोणु	१८ गृ.
१२	नविन पुस्तकालय, गुंजवाहा	२५३७	२०५०	नीखकोणु	१३ गृ.
१३	महावौद्ध पुस्तकालय, ओकुवाहा	२५३८	२०५१	नीनिकोणु	१५ गृ.
१४	बौद्ध विहार युवा समूह, पूच्छ	२५३९	२०५२	नीम्बकोणु	१६ गृ.
१५	बौद्ध पुस्तकालय, कुटिबाहा	२५४०	२०५३	नीष्यकोणु	२५ गृ.
१६	युवा पुस्तकालय, हःखा	२५४१	२०५४	नीन्याकोणु	२५ गृ.

अनुसूची २

बोद्ध नह्यस लिङ्ग कथाय नहाप, न्यु लियां ल्यू जूगु पुस्तकालय

कासा न्या	काप जूगु पुस्तकालय	ल्यू जूगु पुस्तकालय	लियां ल्यू जूगु पुस्तकालय	वयां ल्यू जूगु पुस्तकालय
१.	बौद्ध	अध्ययन मण्डल (बु.)	बागमती	-
२.	बौद्ध	चन्द्र सूर्य	-	-
३.	बौद्ध	जन विकास	सरस्वती	
४.	चक्रवर्ती	बौद्ध	जनविकास	महाबौद्ध
५.	बौद्ध	आक्षान	महाबौद्ध	
६.	आक्षान	अध्ययन मण्डल (ना.)	युवा	
७.	आलोक	बौद्ध	ज्ञानकुञ्ज	
८.	बौद्ध	यशोधरा बौद्ध	अध्ययन म.(ना.)	
९.	यशोधरा बौद्ध प.	यशा	आलोक	
१०.	यशोधरा बौद्ध प.	बौद्ध	युवा	
११.	बौद्ध	यशोधरा बौद्ध प.	जन विकास	
१२.	युवा	बौद्ध	यपू पुच्छ	आक्षान
१३.	नविन	अध्ययन प. (ना.)	पद्मावती	
१४.	नविन	आलोक	जन विकास	
१५.	नविन	पद्मावती	मचा सफू कुरी	
१६.	बौद्ध	नेपाल बौ.सं.भ.के.	यशोधरा बौद्ध प.	हिरण्य
१७.	विश्वशान्ति	बौद्ध	हिरण्य	जनमैत्री वा.
१८.	विश्वशान्ति	अध्ययन प. (बु.)	चन्द्र सूर्य	प्रकाश
१९.	शान्ति सिंह परियति बौद्ध		जनजागृति	नेपाल बौ.सं.भ.के.

२०.	बौद्ध	शाक्य सिंह परिवर्ति	नेपाल बी.स.अ.के.	आकान
२१.	शाक्य सिंह परिवर्ति	नेपाल बी.स.अ. के	अध्ययन म.(ना)	
२२.	अध्ययन म.(ना.)	हिरण्य	दीपंकर परिवर्ति	बौद्ध
२३.	युवा	विश्ववाचनि	जनमैत्री	महाबौद्ध

२४.	युवा	आलोक	वाचनालय	
			शाक्यसिंह प.	महाबौद्ध

अनुसूची ३

बौद्ध नह्यरसः खिसः कात्ताय् व्यति काणु पुस्तकालय, वडव प

संस्था

(नह्यप ल्यु आदिया ल्या: सहित)

क.सं.	पुस्तकालय	व्यति	नह्यप		लियां ल्यू	ल्यू जूगु	वयां
			काणु	जूगु			
१.	बौद्ध पुस्तकालय, कुटिबहा	२२	८	६			१
२.	अध्ययन मण्डल, बुबहा:	१५		२			
३.	हिरण्य पुस्तकालय, इलानी	१५		१		१	१
४.	युवा पुस्तकालय, हळा	१५	३	१		२	-
५.	आलोक पुस्तकालय, इखाढे	१५	१	२		१	-
६.	जन विकास पुस्तकालय,	१४	-	१		३	-
	श्रीबाहा						
७.	अध्ययन मण्डल, नागबाहा:	१२	१	२		२	
८.	चन्द्र सुर्य पुस्तकालय,	१२	-	१		१	
	कुटिसौग						
९.	महाबौद्ध पुस्तकालय, ओकुबाहा:	१०				१	३
१०.	नवीन पुस्तकालय, गुजिबहा:	१०	३	-			-
११.	आकान पुस्तकालय, न्यायाचोक	९	१	१		२	
१२.	घपु पुच: न:त्वा	८		-		१	-
१३.	नेपाल बौद्ध संस्कृत अध्ययन केन्द्र, पुच्छ	८		२		१	१
१४.	विश्व शान्ति पुस्तकालय, बालिक:	८	२	१			
१५.	जनमैत्री वाचनालय, भिञ्छेबाहा	६				१	१
१६.	पद्मावती पुस्तकालय, न:बाहा	६		१		१	-
१७.	शाक्यसिंह परिवर्ति पुस्तकालय, वैना	६	२	१		१	-

१८.	मच्चा सफे कुथि, नत्वा:	६	-	-	१
१९.	यशोधरा बौद्ध परियति पुस्तकालयल थैना	५	२	२	१
२०.	योडगा राज्ञिङ कलव, न्याहः ५				-
२१.	ज्ञान कुञ्ज पुस्तकालय, त्यागः	६			१
२२.	जन जागृति पुस्तकालय, भूत्यु	६			१
२३.	दिपकर परियति शिखलय, नागबहा	४			
२४.	बाल कुमारी पुस्तकालय, बालकुमारी	४			१
२५.	ललित अथेयन गोष्ठी टंग	३			
२६.	स्मृति पुस्तकालय, खाल्ले	३			
२७.	अमर पुस्तकालय, इच्छा	३			
२८.	पूच्च पुस्तकालय, पूच्च	३			
२९.	भाष्कर युवा कलव, न्यायाचोक	३			
३०.	नव - ज्योति पुस्तकालय, वत्सु	३			
३१.	चक्रवर्ती पुस्तकालय चक्रबहित	२	१		
३२.	सरस्वती पुस्तकालय	२	-		१
३३.	जन - सुधार पुस्तकालय, स्पष्टिके	२	-		-
३४.	ल्याष्महु पूच्च: नःत्वा	२			
३५.	जन - हित पुस्तकालय, हःख्याहाः	२			
३६.	ज्योतिदय - सघ चापागाऊ	२			-
३७.	प्रगति पुस्तकालय नःत्वा	२			-
३८.	बौद्ध विहार युवा समूह, पूच्च	२			-
३९.	इकाश पुस्तकालय, नवही	१			-
४०.	बागमती पुस्तकालय, पूर्णचण्डी	१			१
४१.	स्नेह पुस्तकालय, बालिफ	१			
४२.	ज्ञान पुस्तकालय, इलाढे	१			
४३.	जनसेवा पुस्तकालय, धरणा	१			
४४.	कृषक पुस्तकालय, दुपात	१			
४५.	ज्योति पुस्तकालय, ओकुम्बाहा:	१			
४६.	जल-विनायक पुस्तकालय, नात्वा	१			
४७.	भिमसेन युवा कलव, वत्सु	१			
४८.	सामुदायिक पुस्तकालय, तोलं	१			

Dhamma.Digital

४९. रत्नाकर महाविहार, हःखावहा १
 ५०. दीपावली पुतकालय, गुड़ितः १
 ५१. श्रीमिति मिलन पुस्तकालय, १
 पिलाड़े
 ५२. सुमङ्गल बौद्ध पुस्तकालय, १
 सुमङ्गल विहार
 ५३. श्रीमजित पुस्तकालय १
 ५४. दैवी कलब, भिन्नदेवहाः १
 ५५. युवक बौद्ध मण्डल, किनुवही १
 ५६. प्रगति पुस्तकालय, नत्वाः १
 ५७. महाबौद्ध युव कलब, ओकुवहाः १
 ५८. सप्त पुस्तकालय, चिंकवही १
 ५९. गान्धि युवा कलब, पाटन १
 ढोका

अनुसूची - ४

४. बौद्ध अस्थार्थ लिखा क्रासा लिंगो पाठ्यगु पुस्तकालय

- (१) युवा पूतकालय - बु.सं. २५१७, २५२७, २५४९ नाम स्वको
 जुईगु
 (२) हिरण्य पुस्तकालय - बु.सं. २५२१, २५३६
 (३) बौद्ध पुस्तकालय - बु.सं. २५२९, २५४० (२५१६ नाम स्वको)
 (४) महाबौद्ध पुस्तकालय - बु.सं. २५२२, २५३८

अनुसूची - ५

५. बौद्ध अस्थार्थ लिखा क्रासाय् नू पाहाँ जुया लिंगा: लिया लिज्याएः-

- (१) तत्कालीन ल.पु.न.पं प्रधानपन्न भाजु बुद्धिराज नजाचार्य:- १० को
 (२) ल.पु. उपमहानगरपालिकाया मेयर भाजु बेश्वारत्न शाक्य ४ को
 (३) स्व. संघमहानायक भिष्मु प्रज्ञानन्द महास्थविर ३ को
 (४) तत्कालीन सांसद तथा वर्तमान सामान्य प्रशासन भंडी भाजु २ को
 सिद्धिलाल शिंह
 (५) भिष्मु बुद्धयोग महास्थविर १ को
 (६) प्रा. आशाराम शाक्य १ को
 (७) राम्भूलाल श्रेष्ठ भू.पु. प्रधान पन्न १ को

बोड्ह छहयस: लितः कासाय् छकोले नयाक कसा नाई
(वर्णीज लाष्टर) जूपि

नं	याद	कासा नायो जूगु त्या:
१.	महेन्द्र रत्न शाक्य	सिन्वाहिटी ७
२.	सविता धार्मा	नागबाहा: ५
३.	तिर्थमान शाक्य	हःखा २
४.	स्व. विजय लाल श्रेष्ठ	मंग: २
५.	हेराकाजी बजाचार्य	बुबाहा: २
६.	राकेश अवाले (श्रामणेर जूवले नाप)	ओकुबाहा २
७.	पुष्परत्न शाक्य	नागबाहा २
८.	नेमबीर शाक्य	नःबाहा २
९.	अजय शाक्य	महाबौद्ध २

निकक स्वककगु व प्यककगु कासाया विवरण अप्राप्त

बोड्ह छहयस: लितः कासाय् न्याकोले नयाक निर्णयिक
ठाण्डलाय् एला खिज्यापि

नं	निर्णयिक जूगु त्या:
१.	पा. आशाराम शाक्य १४
२.	मयजु अभिता धार्मा ११
३.	भिक्षु बुद्धधोष महास्थविर १०
४.	भिक्षु कुमार काश्रप महास्थविर १०
५.	महेन्द्ररत्न शाक्य १०
६.	सूवर्ण शाक्य ९
७.	लाकबहादुर शाक्य ८
८.	दुण्डबहादुर बजाचार्य ८
९.	हेराकाजी बजाचार्य ८
१०.	भिक्षु सुदर्शन महास्थविर ७
११.	भिक्षु धर्मपाल ७
१२.	अनागारिका धर्मवती ६
१३.	अनागारिका सुजाता ६

अनुसूची - ८

८. बोद्ध नव्यतः लिखः कासाय् नव्यतापी द्येकूपि (न्याको तक
द्यकूपि)

नां	नव्यसः द्येकूगु त्या:
१.	दुण्ड बहादुर बजाचार्य
२.	हेराकाजी बजाचार्य
३.	महेन्द्ररत्न शाक्य
४.	सविता धार्मा
५.	भिक्षु सुदर्शन महास्थविर
६.	मीनबहादुर शाक्य

अनुसूची - ९

९. बोद्ध नव्यतः लिखः कासाय् न्याको तक व्यति काये द्युकूपि

नां	व्यति काये गु त्या:
१.	भाजु रत्न शाक्य, इखाहै
२.	रविन बजाचार्य, बुबाहा
३.	बाबु राजा बजाचार्य, बुबाहा
४.	यज्ञमान शाक्य, नागबाहा
५.	शुक्रराज शाक्य, हङ्खा
६.	उत्तमराज बजाचार्य, बुबाहा
७.	शान्तवीर शाक्य, नःबाहा
८.	श्याम शाक्य, नःबाहा
९.	पंचराज शाक्य, हङ्खा
१०.	बुद्ध रत्न शाक्य, नःत्वा

अनुसूची - १०

- बोद्ध नव्यतः लिखः कासाया उद्धाटन गाःपि

कासा	उद्धाटनशास्त्र व्यक्ति
१. न्हापांगू	२५१७ तत्कालीन निर्माण तथा यातायात मंत्री प्रयागराजसि सुवाल
२. निकोगू	२५१८ ?
३. स्वकोगू	२५१९ भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर
४. प्यकोगू	२५२० ?
५. न्याकोगू	२५२१ भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर

६.	खुकोगू	२५२२	तत्कालिन संघमहानायक स्व. प्रज्ञानन्द महास्थविर
७.	न्हेकोगू	२५२३	तत्कालिन लु. वि. को. स. अध्यक्ष लोकदर्शन वज्ञाचार्य
८.	च्याकोगू	२५२४	तत्कालिन संघमहानायक स्व. प्रज्ञानन्द महास्थविर
९.	गुकोगू	२५२५	न्याचुक त्वा.या यकाली
१०.	फिकोगू	२५२६	तत्कालिन संघमहानायक स्व. प्रज्ञानन्द महास्थविर
११.	फिंच्छकोगू	२५२७	तत्कालिन राष्ट्रिय पञ्चायत अध्यक्ष मरिचमान सिंह
१२.	फिनिकोगू	२५२८	तत्कालिन ल.पु. नगरपञ्चायत प्रधानपञ्च बुद्धिराज वज्ञाचार्य
१३.	फिस्वकोगू	२५२९	तत्कालिन संघमहानायक स्व. प्रज्ञानन्द महास्थविर
१४.	फिप्पकोगू	२५३०	भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर
१५.	फिन्याकोगू	२५३१	तत्कालिन निर्माण तथा यातायात मन्त्री श्री हरि बहादुर बस्नेत
१६.	फिखुकोगू	२५३२	तत्कालिन परराष्ट्र मन्त्री शैलेन्द्र कुमार उपाध्याय
१७.	फिन्हकोगू	२५३३	तत्कालिन शिक्षा तथा संस्कृति सहायक मन्त्री श्री क्षेत्रप्रताप अधिकारी
१८.	फिच्चाकोगू	२५३४	Y.M.B.A. या वरिष्ठ सल्लाहकार लोकदर्शन वज्ञाचार्य
१९.	फिगुकोगू	२५३५	तत्कालिन महामहिम थाई राजदूत सतविरा सुमानदित काम्चा
२०.	नीकोगू	२५३६	इलाननी त्वा.या यकाली हर्षवीर शाक्य
२१.	नीछकोगू	२५३७	राष्ट्रिय सभाया अध्यक्ष बेनी बहादुर कार्की
२२.	नीनिकोगू	२५३८	"
२३.	नीस्वकोगू	२५३९	तत्कालिन अम तथा स्वास्थ्य मन्त्री पद्मरत्न तुलाधर
२४.	नीप्पकोगू	२५४०	ल.पु. उपमहानगरपालिका प्रमुख श्री बेस्तारत शाक्य

षुड्ड खण्डत् २५१७ लितीं श्री तक न्यूयर्क लिंग कारा
ज्ञःस्थाः खलःया बायो जुया लिज्याःपि

निको तक नायो जूपि

	नाँ	बु.सं.
१.	तिर्थमान शाक्य, ह.स्था	२५१७ व २७
२.	हेरारत्न शाक्य, श्रीबाहा	२५२६ व ३४
३.	नेमवीर शाक्य, न.बाहा	२५३३ व ३९

छको जक नायो जूपि

	नाँ	बु.सं.
१.	नारायणलाल श्रेष्ठ, घंगः	२५१८
२.	(?)	२५१९
३.	(?)	२५२०
४.	विजयलाल श्रेष्ठ, इलॉननी	२५२१
५.	राजाभाई शाक्य, ओकुबाहा	२५२२
६.	आशाकाजी डंगोल, भुल्बु	२५२३
७.	लेखरत्न शाक्य, इखाल्ले	२५२४
८.	घर्मवहादुर शाक्य, न.बही	२५२५
९.	बाबुरत्न नापित, सुन्धारा	२५२६
१०.	बुद्धरत्न शाक्य (ल)	२५२९
११.	चिरीबाबु महर्जन, पूच्छ	२५३०
१२.	हेराकाजी बजाचार्य, बुधाहा	२५३१
१३.	सिद्धिरत्न बजाचार्य, ह.बाहा	२५३२
१४.	रामकृष्ण वाराही, कुटिसौग	२५३५
१८.	भाजुरत्न शाक्य, इलॉननी	२५३६
१९.	लक्ष्मीशोभा शाक्य, गुजिबाहा	२५३७
२०.	चैत्यरत्न शाक्य, ओकुबाहा	२५३८
२१.	यशमान शाक्य, नागवाहा	२५४०
२२.	पञ्चराज शाक्य, ह.स्था	२५४१

अनुसूची १२

बोद्ध व्याप्ति: खिर्द कमत्राय् आतक बुद्ध्याक्षण् चप्त

सफूया नां	च्यविमि / बनुवादक	सफू ताणु त्वाः
१. बुद्ध जीवनी	भिक्षु अमृतानन्द	१५ को
२. विश्ववन्तर जातक	"	४ को
३. बुद्ध शासनको इतिहास	"	३ को
४. गृही विनय	"	२ को
५. बुद्धकालिन महिलाहरु (भाग-१)	"	
६. बुद्धकालिन राजपरिवार	"	
७. बुद्ध कालिन शावक चरित (भाग-१)	"	
८. बुद्धकालिन महिलाहरु (भाग-२)	"	
९. जातक संग्रह (भाग-१)	"	
१०. नेपालमा बेरवाद बुद्धधर्मको संविकल्प इतिहास	"	
११. बोधियराजकुमार	"	
१२. यशोधरा	"	
१३. महाकाश्यप महास्थविर	"	
१४. महिन्द्र येर तथा संघमिता वेरी	"	
१५. धर्मपदहुक्ता (भाग-१)	"	
१६. माँ औ तुमन	भिक्षु बज्जवधोष	
१७. योगिया चिह्नी	"	
१८. सर्वज्ञ (भाग-१)	"	
१९. नेपालय राहुल	भिक्षु सुदर्शन ॥	
२०. विश्ववद् बुद्ध धर्म (भाग-१)	"	२ को
२१. " " (भाग-२)	"	२ को
२२. " " (भाग-३)	"	
२३. " " (भाग-४)	"	४ को
२४. " " (भाग-५)	"	
२५. बुद्ध जीवनी सामान्य ज्ञान (भाग-१)	"	
२६. " " (भाग- २)	"	
२७. " " (भाग- ३)	"	
२८. पदमपाणी बोधिसत्त्व	"	
२९. नेपालय बुद्धधर्म	"	
३०. जैत्य पुजा	"	
३१. लुमिवनीस्थित ब्रह्मोक्त स्तम्भ	"	
३२. बुद्धया अन्तिम यात्रा (भाग-२)	बनागारिका वृम्मवती	
३३. लल्लमी शो	"	
३४. मति भिंसा गति भिनी	"	

DhammaDigitized by srujanika@gmail.com

३५.	प्रेम सु ज्वी	"	
३६.	कर्तव्य	"	
३७.	बुद्ध व बुद्धधर्म सम्बन्धी सामान्य ज्ञान	भिक्षु बुद्धधोष महास्थापित	४ को
३८.	बौद्ध शिशु लोध	"	
३९.	बुद्धका प्रथम सन्देश	अनु नानी मैत्रा मानन्धर	
४०.	बुद्ध भजन	"	
४१.	राहुलयात तथागतया उपदेश	भिक्षु ज्ञानपुणिक	
४२.	पञ्चशीलया महान्य	अनु "	
४३.	मङ्गल सूत्र	महेन्द्र रत्न शाक्य	
४४.	बौद्ध नहयसः लिसः	"	
४५.	परियति शिक्षा (भाग-१)	महेन्द्र रत्न शाक्य व भिक्षु शीतभद्र	
४६.	परियति शिक्षा (भाग-२)	"	
४७.	परियति शिक्षा (भाग-३)	"	
४८.	बुद्ध धर्म र शाक्यहरु	मुवन लाल प्रधान	
४९.	नेपालमा बौद्ध धर्म	"	
५०.	मलिका महारानी	अनागारिका सुरीला	
५१.	धर्मदिना थेरी	"	
५२.	भिलिन्द प्रारन	अनु मोतिकाजी शाक्य	
५३.	कर्म	भिक्षु सुनन्द	
५४.	ब्रंगुलिमात	धर्मरत्न शाक्य, विशुली	
५५.	पटाचारा	भिक्षु सुवोषानन्द	
५६.	आदर्श बौद्ध महिलापि	अनागारिका माधवी	
५७.	सखार भाजनी	स्व. भिक्षु प्रज्ञानन्द	
५८.	बौद्ध दर्पण	प्रकाश बजाचार्य	
५९.	महापरिनिर्वाण सूत्र	अनु दुष्टवहादुर	२ को
६०.	धर्मपद्धति कथा (भाग २)	भिक्षु अनिरुद्ध	२ को
६१.	चैत्यया आत्मकथा	प. हेमराज शाक्य	
६२.	बौद्ध जगतका समरणीय व्याकिं (भाग-१)	रत्न सुन्दर शाक्य	
६३.	बौद्ध साधक	भरतसिंह	
६४.	इहने सम्यक	उपाध्याय	
६५.	निवारण	दरशा नेवामी	
६६.	विपस्सना ध्यान	?	

Dhamma.Digital

६५ लुम्बनीया किञ्चलय भिक्षु सुदर्शन

पहास्यविर

६८ वैद्य जगतका स्मरणीय व्यक्तिहरु रत्न सुन्दर शास्त्र
भाग - २

रत्न सुन्दर शास्त्र

स्कोर तालिका नमूना

थुगु अध्ययनय स्कोर तःपि, ई स्वद्विपि, ल्या: च्छद्विपि
विषयय उल्लेखयाये मखन। अथेसा नमूनाया लागि स्कोर तालिका
बियाग जुल।

नमूना नमूना: ल्या:	अतिकालगु पुचः व ल्या:						तिक्त व्यगु संख्या	कैफियत
	प्रस्तकालयया ना			प्रस्तकालयया ना		प्रस्तकालयया ना		
१	२	३	४	५	६	७	८	९
नमूना: नमूना: ल्या:								
१	१	✓	✗	✗	✗	✗	✗	१
२		✗	✗	✗	✗	✗	✗	१ दर्शक व्यगु
३					३	✓	३	
४	४	✗		✓			३	
५			✗			५		
६					६			
७	७							
८			८					
९					९			
अनुमान नमूना:								
मध्यान्तर								

Downloaded from <http://www.dhamma.digital>

ટ્વાળિયા પિઢળો ધુકૂળુ રાપૂ

- ૧. મગલસત્ત્ર
- ૨. અભિધર્મ ચિત્ત કાણદયા સખિપત્ર પરિચય
- ૩. અભિધર્મ ચૈતનિક કાણદયા સખિપત્ર પરિચય
- ૪. પરિયતિ શિક્ષા - ૧ (ભિક્ષુ શીલભદ્ર નાર્પ સંયુક્ત)
- ૫. પરિર્યતિ શિક્ષા - ૨ (ભિક્ષુ શીલભદ્ર નાર્પ સંયુક્ત)
- ૬. પરિયતિ શિક્ષા - ૩ (ભિક્ષુ શીલભદ્ર નાર્પ સંયુક્ત)
- ૭. બૌઢુ ન્હ્યસ: લિસ:
- ૮. વસુન્ધરા દેવી છાગુ અધ્યયન
- ૯. ધર્મરાત્રલ શાક્ય, વિજુલી છાગુ પરિચય
- ૧૦. શ્રી સુમંગલ વિહાર એક અધ્યયન
- ૧૧. સેરિબન્જા (પ્રાર્થિં)
- ૧૨. યલયા બૌઢુ ન્હ્યસ: લિસ: કાસા છાગુ અધ્યયન
(છિગુ હે લ્હાતા)

ચ્વમિયા મન્યન જૂગુ બૌઢુ પ્રાર્થિં

- ૧. સેરિબન્જા (૨૦૫૨ માઘ દિવિ ૬ ગતે પ્રજાભવનયા
દબુલિઝ ક્યાંગુ)
- ૨. ઉદુમ્વરા (૨૦૫૩ ચૈત્ર ૨ ગતે પ્રજા ભવનયા દબુલિઝ ક્યાંગુ)

થાકુ: મન્જુશ્રી પિન્ટિઝ પ્રેસ, યલ।